

ЗУБАЙДА ЗОҚИР ҚИЗИ

DADAJONISI

Оила саодати сирлари

УЎК 173
КБК 87.7
3 88

Зубайда Зокир қизи

Дадажониси оила саодати сирлари / Зубайда Зокир қизи – Тошкент: ZUKKO KИTOBXON номидаги нашриёт-матбаа ўйи, 2022. – 224 б.

Қўлингиздаги ушбу китоб, Зубайда Зокир қизи қаламига мансуб бўлиб, “Дадажониси” номи билан кичик бир қўлланма сифатида ўқувчилар эътиборига тақдим қилинмоқда. Унда асосан, аёлларимиз томонидан оилада эр билан бўлган муносабатларда, шунингдек, рўзгор-юмуш ишларида йўл қўйиладиган айрим хато ва камчиликлар, шу билан бирга уларнинг ечимларига атрофлича тўхталиб ўтилади.

“Дадажониси” деб номланган ушбу китобнинг ютуғи шундаки, унда нафақат аёлларимиз, балки оила қуриши оstonасида турган ёш йигит ва қизларимиз, шунингдек эр-хотинлар учун ҳам зарур бўлган маслаҳатларни топиши мумкин. Хусусан, оила раvнақи ва аҳиллиги йўлида ҳар икки томон ҳам эътибор қаратиши керак бўлган айрим нозик жиҳатларга берилган камтарона маслаҳатлар, ўғитлар ўзига хос тарзда жамланган.

Ушбу китоб кенг китобхонлар оmmасига мўлжалланган бўлиб, барчага бирдек манзур ва фойдали бўлади, деган умиддамиз.

УЎК 173
КБК 87.7

ISBN 978-9943-8022-4-7

© “ZUKKO KИTOBXON”
номидаги нашриёт-матбаа ўйи, 2022

Сўзбоши

Жамиятнинг асосий бўғини бўлмиш оиладек улуғ даргоҳ, хусусан бу даргоҳнинг икки етук йўлбошчилари ва уларнинг ўзаро муносабатларига дахлдор бўлган айрим, лекин ўта аҳамият касб этувчи томонларига нисбатан айтилажак сўзларимизни насихат эмас, балки маслаҳат ўрнида қабул қилишингизни сўранган ҳолда ундан олинган фойда бўлса – Аллоҳдан, нуқсон ва камчиликларни эса камина ходимангиздан деб билишингизни истар эдим.

Руҳияти, жисми, фикрлаши ҳатто ҳиссиётлари қадар ўзиникидан мутлақо фарқли бўлган эркак аталмиш зотдан яхши эрликни талаб қиладиган аёл, энг аввало яхши хотин бўлишни уддалай олмоғи лозим. Ушбу мўъжаз рисолада сиз муҳтарамалар билан яхши хотин, суюкли рафиқа бўлиш илми борасидаги баъзи тавсияларни баҳам кўраимиз.

Оила – эркак-у аёл учун ҳаёт, турмуш аталмиш фанлардан сабоқ берувчи дорилфунунга ўхшайди. У даргоҳни аъло баҳоларга, имтиёзли диплом билан

битириш ҳам, дарслардан қочиб, кафема-кафе юриб ҳам тамомлаши мумкин. Аммо, оиланинг гуллаб-яшнаши, бахтга бурканиши “тиришқоқ” эркак ва “аълочи” аёлнинг ҳаракатлари самарасидир.

Оилада аёлнинг бугуннинг мураккаб, ҳамма нарса чалкашиб кетган муҳотида эркак психологиясини яхши билиши ҳар доимгидан-да долзарб. Зотан, заифа, ожиза саналган аёлда шундай қудрат мавжудки, у атрофидагиларга, айниқса, эрига кучли таъсир ўтказиш қудратига эга.

Чунки, оилада эр-хотин ўзаро бир-бирини тушуниб, ҳамжиҳатликда қанча кўп меҳнат қилса, шунча кўп роҳат кўриши ҳақиқат. Аммо оилада ва ўзаро эр-хотинлик муносабатларда кўр-кўрона, илмсиз тарзда эмас, балки ҳар иккиси ҳам ўзининг ҳадди-чегарасини билиб, шариат чизиб берган чизиқ-худудларни топтаб ўтмаган ҳолда адо этиши бошқа нарса. Жамиятда бугун оила психологиясига доир маълумотлар кўпайди, турли-туман психолог хизматлари авж олди. Бу яхши. Лекин, Қуръон ва суннатга мувофиқ бўлган, қадриятимизга уйғун маълумотларга эга бўлишда бироз танқислик сезилади. Борлари ҳам шарқона, мусулмонларга хос эмас. Шу боисдан кичик бир қўлланма, худдики докторнинг беморига ёзиб берган кичик бир рецептидек бўлган ушбу мўъжаз рисола-мизни эътиборингизга ҳавола этамиз.

Яхши хотин бўлиш унчалик қийин иш эмас. Шунчаки бунга ўрганиш керак, холос. Ушбу рисола ана шу болада сизга кичик бир ёрдамчи бўлишидан умидвормиз.

Оила шми

Оила кемасининг ҳаёт уммони тўфонларидан ҳалокатга учрамай, омон чиқиши учун ҳар бир аёлга РАФИҚАЛИК илми сув ва ҳаводек зарур. Сабаби аёл – асос! Аёл – таянч! Аёл – жамиятнинг сифат белгисидир!

Куёвнинг остонасига гўзал ният билан нозик қадамларингизни қўйиб, озроқ ҳадик ва ширин энтиқишга қоришиб кетган маъсум ҳаяжон билан гўшангага кираркансиз, энг аввало, ушбу гапни қулоғингизга зирак қилиб тақиб олинг, ойим!

“Шу уйда туб қўйиб, палак ёзаман. Шу эркакдан яхши ота, яхши эргинани ясаб оламан. Шу оиланинг қизи – ўз боласидек бўлиб кетаман” деган чиройли истакни қалбингизга нақшлаб олинг.

Халқ ҳақни айтади. “Турмуш – мушт”. Турмуш – бу истироҳат боғи эмас. Унда фақат гул кўтариб, изҳори дил қилиб, қўлтиқлашиб юрмайдилар. Турмуш эркакка ҳам, аёлга ҳам бахтли бўлиш учун бир

умр ўзини такомиллаштириб, ўзини қайта тарбиялаб борадиган майдондир!

Бу майдонда худди шам мисоли ўзингизни йўл-йўлакай ёқиб борсангизгина, атрофингиз ёришиб боради; ён-верингизни яхшироқ илғаш имкониятига эга бўла борасиз.

* * *

“Менинг бўлганим шу, керак бўлса жуфтимнинг ўзи менга мослашиб олсин” дейдиган аёл ақлли эмас. У бир умр бирга яшайдиган, қанчадан-қанча юкларни бирга кўтаришадиган маҳрами-жонига ўжарлик, беписандлик қилмоқчи эмасми?

Билингки, мослашув барибир содир бўлади. Рўзгор яхшию ёмонни бир-бирига кўндириб қўяди:

Кимдир бунга ақл ва сабр билан ёндашса, кимдир эса ҳадеганда том бошида ноғора чалиб, юзсизлик, шармандачилик билан умри поёнига етиб келади.

Аввал-бошда аразлаб кетавериб, қўйди-чиқдиларга бориб, ҳатто кўчини кўтариб, кейинчалик пушаймон бўлиб, яна бирга яшаб кетганларнинг қанчасини кўрдик ва кўряпмиз, эшитдик ва эшитяпмиз...

Эрнинг ҳам, хотиннинг ҳам қандай зотдан эканини айнан мана шу жараён ошкор қилади.

Зотингизга иснод келтирадиган тутумни қилиб қўйишдан тийилинг.

Шошма-шошарлик билан, ҳиссиётларга берилиб қарор чиқаришдан, ғазаб устида кескин чораларни кўриб кўйишдан ўта ҳазир бўлинг, ойим!

Оила бамисоли жанг майдонига ўхшайди. Унда пули кўп ёки билагги бақувват эмас, фаросати кучли томон ғалаба қозонади.

* * *

Бузиш асло мумкин бўлмаган бир қондангиз бўлсин, азизам!

Уйда ҳар доим чиройли кўринишда юринг!

Жуфтингизни шундай гўзал қиёфада кутиб олингки, у ҳар сафар сизни кўрганида “чиройли хотинга уйланганман-да” деб ўзидан фахрланиб кўйсин.

Унутманг, эркаклар визуал – яъни кўзи билан севадиган жонзотлар.

Улар қалби хулқ-атвор, қадриятлар билан эмас, айнан ташқи гўзаллик билан забт этилади.

Бу дегани эркак учун ички – қалб гўзаллиги, муносиб хулқ-атвор аҳамиятсиз, дегани эмас албатта. Аммо эркаклар учун ташқи гўзаллик барибир муҳим ўринда туради.

“Эркаклар кўзи, аёллар қулоғи билан севади” деб бежиз айтишмаган.

Никоҳларига кўп йиллар бўлган бўлишига қарамай, эрининг нигоҳида янги турмуш қурган пайтларидагидек муҳаббат алангаси сўнмаслигини истаган аёл ташқи кўринишига эътиборли бўлиши шарт!

* * *

Эркак кўза, аёл эса кўзани тўлдириб турувчи сувдир, гўё. Сув ўз табиатига кўра мослашувчан. Аёл мослашувчанликни қўйиб кўзага айлана бошлади-ми, икки кўза бир-бирига урилиб, чилпарчин бўлишга маҳқум.

* * *

Аёлнинг жозибаси – унинг итоатида. Мустақилликка интилувчи, кучли аёл қанчалик келишган ва гўзал бўлмасин эркакни ўзидан итаради.

Жуфтининг кучлилиги, мустақиллиги эркакка “Ҳамма нарсани ўзим қила оламан”, “Ҳаммасига ўзимнинг ақлим етади”, “Менга ёрдамнингиз керак эмас” каби сигналларни беради ва бу сигналлар эркакни итоатсиз, кучли аёлдан узоклаштиради.

Оқибатда эса аёлнинг ўзи бундан изтироб чекишни бошлайди.

“Ғурур”ингиз (шайтонингиз) бўйин ёри бермаса ҳам, “итоат қилиб, ўзимни ерга уришим керакми?” деган ўй кўнглингиздан бир-бир ўтиб турса ҳам, ўзингизни бир тафтиш қилиб кўринг, ойим!

Аёллик табиати раҳбарига (эрига) итоат қилишга мойил яратилган. Фитратига қарши чиқаётган аёл – ўз-ўзини азоблаб яшаётган аёлдир.

Эркак ўзига итоат қиладиган аёлни яхши кўради, қадрлайди. Гарчи у ўта гўзал бўлмаса ҳам. Чунки, итоатли аёл эрига эркак бўлишга, ўзининг кучини намоиш этишга, қўл остидагиларни бошқариш-

га имкон бераётган, ЭРКАКлигини ҳис эттираётган аёлдир.

Аёлнинг итоаткорлигида буюк қудрат яширин. Қанчалик ғалати туюлмасин, эрига итоат қиладиган аёл ўжар, ўзбилармон аёлга қараганда эркак наздида ҳам азиз ҳам суюкли бўлади. Итоатли аёл истаган нарсасини қўлга киритиши мумкин. Осонгина, йиғи-сиғисиз, уруш-жанжалларсиз...

Эрингизга шартта гап қайтарманг, юзига оловдек сачраманг. Агарда итоат қилишга нафсингиз, тўғрироғи шайтонингиз ҳадеганда йўл беравермаса, буни бир ибодат деб билинг ва итоат қилиб, ажр-савобга эришишингизни ўйланг!

Эркаклик табиати ўзига бўйсунувчан аёлни яхши кўради, буни ҳам унутманг!

Шариатда эрга итоат деганда, табиийки, Аллоҳнинг кўрсатган чегараларидан чиқмайдиган ўринлар назарда тутилади.

Ҳолиққа маъсият бўладиган ўринларда эса махлуққа итоат йўқ.

* * *

Умр йўлдошингизни ҳеч қачон бошқа эркаклар билан солиштирманг. “Дугонамнинг эри уни олиб берибди”, “Опамнинг эри бундоқ ишларни қилибди” каби гапларни айтишингиз эркак кишининг ғурурига тегади, иззат-нафсини жароҳатлайди. Хўш, эрингиз ҳам сизга “Ўртоғимнинг хотини жуда пазанда ёки ақлли аёл-да” деса ёқадими?

Эрингизнинг олдида ҳеч қайси эркакни мақтаб гапирманг. Ҳаттоки у отангиз, акангиз ёки бирор қариндошингиз бўлса ҳам. Гарчи у сизнинг отангиз бўлса-да, эркак онг остида сиз хайратланиб, мақтаб гапирётган эркакка ўзини солиштириб кўради. Ва табиийки ўзида йўқ бўлган сифатлар ёки отангиз қилаётган ишларни қилолмаганидан, сизнинг мактовингизга, эътирофингизга ўзи эмас, бошқалар сазовор бўлаётганидан ғижинади, кўнглида ғашлик туяди. Бу тутумингиз давомли бўлаверса, бора-бора у ўзини нуқсонли ҳис қилиб, сизни эътиборингизни қозонишдан умидини узиб, сиз учун нимадир қилишни хоҳламай қолиши ҳам мумкин. Чунки, ўз жуфти наздида энг, энг, энг бўлиш эркакнинг зарурий ва шиддатли эҳтиёжларидан биридир. Бу эҳтиёжи давомли қондирилмай борилар экан, эркак ўзини ЭРКАКдек тутмай кўяди.

* * *

Ойим!

Эркакми ёки аёл – дунёнинг энг гўзал қасрида, жаннатий неъматларга кўмилиб умр кечирса-да, ёнида жуфти бўлмаса, у яримдир.

Ўз жуфти билангина у бир БУТУНга айланади. (Отамиз Одам алайҳиссалом қиссаларини эсланг).

Яхшими-ёмонми, оқми-қорами, кўримлими ёки кўримсиз, топармон-тутармонми ёки қўли бироз қисқа – чекингизга тушгани шу. Шу жуфтингизнинг борлиги бахт. Унинг ғамида елиб-югуришингиз, хизматида туришингизнинг ўзи бекаму кўстликдир.

* * *

Бахтли оила бу – лотореяга чиққан ютук, дегани эмас. Бахтли оила бу – ҳар икки томоннинг ўз устида тинимсиз ишлаши, яъни такомиллашиб бориши ва бир-бирини бахтли қилишга интилиши демакдир.

* * *

Бир неча кундан бери ювилмай ётган идиш-товоқ, кир ювадиган тоғорага ивитиб қўйилганига кунлар бўлиб кетган кийим-кечаклар, ҳеч охири кўринмайдиган, “эртага қиларман”дан дазмол столида эртасини кутавериб зериккан, ғижимланган кийимлар...

Билингки, уйига яхши қарамайдиган аёл ўзига ҳам яхши қарамайдиган аёлдир ёхуд уйини пок тутмаган аёл ўзини ҳам покиза тутмайдиган аёлдир. Бу иккиси бир-бирига узвий боғлиқ. Аёл кишининг энг яхши пардози сув – покизалик эканини унутманг. Ўзингизга қанчалик яхши қарасангиз-у, лекин уйингиз ивирсиб ётса – бу ҳам яхши эмас.

Уйингизда доим тартиб ва тозалик ҳукм суришига ҳаракат қилинг, азизам, гарчи эрингиз тартибсизликдан илҳом оладиган ижодкор бўлса ҳам.

* * *

Турмуш ўртоғингиздан яхши ишлари учун самимий мақтовингизни аяманг.

Масалан: “Гўштни жуда яхши жойидан олибсиз-да”, “Одамларга қайтимини кутмай яхшилик қилиб кетаверишингиз менга жуда ёқади-да!”, “Қуръон ўқигандаги овозингизни эшитиб бирам мазза қи-

ламан”, “Биз учун шунча ҳаракат қилиб, ишляяпсиз, жонингиз соғ бўлсин”... каби. У ёғи энди ақл-идрокингиз марҳаматига боғлиқ.

Мақтов ҳар қандай инсонни руҳлантиради ва кишига ҳақиқий жисмоний қувват бағишлайди.

Бир яхши ишига берилган рағбат – эътироф ва мақтовлар натижасида кишининг ўша ишини яна давомли тарзда, қайта-қайта қилишга интилиши ҳаётий тажрибалардан маълум. Мақтов эшитган кишининг ўзини самимий мақтаган кишига нисбатан ижобий ҳисларни туйиши ҳам бор гап. Ўзининг яхши эканини эшитиш жуфтингизга мойдек ёқшини унутманг. Айниқса, эркакнинг буни энг яқин кишиси, иккинчи ярмидан – аёлидан эшитиши у учун ўта ёқимлидир!

* * *

Ғазаб отига минган эркак бамисоли атом бомбасига ўхшайди, бир портлайди-ю, дарҳол ўчади. Ғазабланган аёл эса шамга ўхшаб секин ёнади, лекин узоқ, тутаб ёнади.

Эрингиз ғазабланганида сиз унингизни чиқармай турунг. У бир портлаб олганидан кейин айтадиган гапингизни гапираверасиз, гапираверасиз, гапираверасиз...

Маҳкамадаги оилавий ажримлар билан шуғулланиш бўлимида 27 йил қозилик лавозимида ишлаган киши эътироф қилади: “Талоқ ходисаларига энг кўп сабаб бўлувчи омил эркакнинг ноўрин ғзаби ва хотиннинг аҳмоқона жавоби эканини билдим”.

* * *

Ўз эрига “подшоҳ”дек муомала қиладиган аёл “малика”дек муомала кўради. Эрини хизматкор ёки ундан ҳам пастроқ даражада кўрадиган аёл айнан шундай эркак билан умргузаронлик қилади.

Бу борадаги энг гўзал ва тўғри формулани пайгамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам қизлари Фотима розияллоҳу анҳони турмушга узатар чоғи у кишига насихат қиларканлар, бутун инсониятга ҳам икром ўлароқ қимматли ўғитларини тақдим этиб кетдилар:

“Эй Фотима сени Алига узатяпман, сен унга чўри бўлгин! Эй Али сенга Фотимани беряпман, сен унга кул бўлгин!”

* * *

Аёл ўз номи билан заифа. У доим кимгадир суяниб яшашни хоҳлайди. Отангиз сизга берадиганини бериб бўлди. Ўғлингиз ҳали ёш, улғайса ҳам ўз “эгасини” топиб кетади. Яхши-ёмон кунингизга ярайдиган беминнат суянчиғингиз фақатгина жуфтингиздир.

Унинг борлиги – буюк неъмат. Бу неъматни ҳис қилинг ва қадрига етинг.

* * *

Эрингиз сизга сиз истаганингиздек муомала қилмаётган бўлса, энг аввало ўзингизни бошдан-оёқ бир тафтиш қилиб чиқинг. Жуфтингиз эътиборини қозониш, унга ёқимли бўлиш учун ташқи кўриниш-у, феъл-атворингиз устида ишлашдан чарчаманг. Эркак учун аёлнинг ташқи кўриниши жуда муҳим.

Унутманг, эр-хотин ҳам ўзаро, ҳам оилавий муносабатларда қанча кўп меҳнат қилсангиз, шунча кўп роҳат кўрасиз.

* * *

Эркак кўзлари билан севади. Кўчадан келганида доим ўзига қарамай қўйган хотин уни қарши олар экан, у аёлни қанчалик яхши кўрмасин, бора-бора унга қизиқмай кўяди.

* * *

Эркак ўзини қайта тарбиялашга уринаётган аёл билан бирга яшай олмайди. Агар эрингизни ўзгартирмоқчи бўлсангиз, аввало, ўзингиз ўзгаринг. Агар эрингизни қайта тарбияламоқчи бўлсангиз, буни тўғридан-тўғри амалга оширманг, балки айланма йўллари ййлаб топинг.

* * *

Доимо эрингизнинг диққат марказида бўлишга уринманг. Эркаклар ўз чегараларини бузиб ўтувчиларни ёқтиришмайди. Ҳаддан ортиқ ғамхўрлик қилиш, эътиборини жалб қилиш мақсадида тез-тез телефон қилиб туриш ёки “мени севасизми?” қабилдаги СМСлар ёзиш эрингизда сизга нисбатан меҳр-муҳаббатни кучайтирмайди, аксинча, жаҳлини чиқаради.

Рухшуносларнинг тадқиқотларига кўра хотинининг ҳадеб кўнғироқ қилаверишини ёқлайдиган эркаклар деярли топилмади. Хотинининг “Қачон уйга келасиз?” деб сўраши ҳам эркак кишининг энсасини қотирар экан.

Хўш, сизнингча, бундан қандай хулоса чиқариш мумкин?

Маили, кўчага чиқиб кетаётган эрингизга йилда бир марта “қачон қайтасиз?” деб сўрашингиз мумкин, ўта зарурий ҳолат бўлмаса, бир кунда бир маҳал кўнғироқ қилиш ҳам мумкин. Лекин зинҳор ундан кўпайтириб юборманг.

* * *

Аёлнинг хотиржамлиги буюк ишларга қодир. Агар аёлнинг хоотири жам бўлса ва кайфияти яхши бўлса, ҳар қандай кучли бўронни ҳам тиндира олади. Бу асабийлашаётган эр бўладими, чинқириб йиғлаётган болами, тушкунликка тушиб қолган дугонами фарқи йўқ.

* * *

Аёл ўзини бахтли ҳис қилмас экан, у ўз оиласидагиларни ҳам бахтли қила олмайди. Она бахтли ва хотиржам бўлмаса, унга ҳар нарса қийин, оғир келади. Болаларининг ўйин-кулгулари изтироб, гўдаклик хархашалари мусибат бўлиб кўринади.

Она бахтли бўлсинки, болалари ҳам бахтли бўлсинлар.

* * *

Ақлли аёл мана бу сеҳрли сўзларни тез-тез ишла-тиб турадиган аёлдир: “Хўп бўлади бегим”, “Сиз нима десангиз шу”, “Ўзингиз яхшироқ биласиз”, “Айтганингиздек қиламиз”, “Албатта, дадажониси...”

Ана шундан кейин эркак фақат ўзининг энг “ақлли” қарорларига ёпишиб олмасдан, атрофидаги доно

одамларнинг (яъни ўзининг ақлли хотинининг) сўз-ларига ҳам қулоқ солишни бошлайди.

* * *

Ўзини севмаган, ўзини қадрламаган аёлни эркак ҳам севмайди, қадрламайди. Энг аввало, ўзингизни ўзингиз севинг, қадрингизга етинг!

* * *

Аёл киши эрининг қадрини уни йўқотганидан кейин билади.

* * *

Ўзларига ёпишиб олган аёлни эркакларнинг жини суймайди. Эр-хотинлик муносабатларида чегарани билинг, эрингизни ягона диққат марказингизга айлантириб олманг.

* * *

Жуфтингизнинг яхши сифатларини ўзига билдириб туринг. Масалан: “Ота-онангизга меҳрибонлигингизга жуда ҳавасим келади-да” ёки “Оилапарварлигингизни бирам яхши кўраман”, “Ўғлингиз ҳам ўзиздек бўлсин-да, илоҳим” каби. Унутманг, ҳар бир инсон – эркак-аёл, ёш-қари – рағбатга муҳтож. Шу жумладан, эрингиз ҳам.

* * *

Ширин сўзингизни ҳеч қачон, ҳеч кимдан аяманг. Инсон кўнгил билан тирик, у билан меҳр шеvasида гаплашиш даркор.

* * *

Аёлнинг энг ақллиси ўзининг ақллилигини эрига билдирмаган аёлдир. “Хўп бўлади, дадажониси” деб эрининг кўнглини олади-ю...(сих ҳам, кабоб ҳам куймайдиган қилиб, билиб-билиб ишини қилади)...

* * *

Аёл бахтли бўлса, бутун оила саодатли бўлади. Аёл маънос, ғамгин экан унинг болаларининг кўзлари кулмай катта бўлади. Жонингиздан узиб ясаган ЖОН ҳаққи-хурмати бахтли бўлишдан, ўзингизни бахтли қилиш йўллари ахтаришдан чарчаманг, тоифадош!

* * *

Аёл эркакнинг асосий суянчи ва илҳом манбаидир. Бир ишни қилаётган эркак аёлидан ўзи ҳам англамаган ҳолда қўллаб-қувватлашни кутади. Эрингизга рағбат беришга, икки оғиз ширин сўз айтишга асло эринманг. Ахир, “илҳом париси” бўлиш ҳаммага ҳам насиб этавермайдиган ширин бахт-ку.

* * *

Эрининг нигоҳида никоҳининг илк паллаларидек муҳаббат аланга олишини хоҳлаган аёл ташқи кўринишига аҳамиятли бўлиши шарт.

* * *

Ёғ ҳиди анқиб турган зерикарли уй бекасига айланиб қолмаслик учун фақат уй ишлари билан ўралашиб қолмасликка ҳаракат қилинг, азизам!

Ўзингизга ёқадиган, кўнглингизга ўтирадиган бирон-бир машғулот билан шуғулланинг.

Бу, эҳтимол, дунёқарашингизни кенгайтирадиган китоб мутолааси бўлар ёки чет тилларидан бирини ва ё тўқишни ўрганиш, балки фитнес клубига қатнаш бўлар.

Хуллас, сизни шахс сифатида ўстирадиган, ҳаётингизга завқ олиб кирадиган ўз хоббингизга эга бўлинг. Бу билан сиз аввало ўзингиз, қолаверса, жуфтингиз учун ҳам қизиқарли шахсга айланиб борасиз. Қолаверса, болаларингизнинг ҳам сиздан фахрланиб, ғурур туйишларига эришасиз.

* * *

Яхшими, ёмонми жуфтингизнинг борлиги бахт. Унинг ғамида елиб-югуришингиз, хизматида туришингизнинг ўзи бекаму кўстликдир. Ишонмасангиз, жуфтини йўқотган, ажрашиб кетган ёки турмушга чиқолмай турганлардан сўранг.

* * *

Эркак табиатидаги ўзига хос жиҳатларни билмаслик туфайли кўпинча аёллар ўз турмуш ўртоқларидан беҳудага хафа бўладилар.

Жуфтими бизни севиб қолса, худди биз севиб қолгандек таъсирланиши, ўзимизни қандай тутсак ва жавоб қайтарсак, у ҳам худди биздек ўзини тутиши ва жавоб қайтаришини кутамиз ва афсуски, хато қиламиз.

Аёллар эркакларнинг аёлдек ўйлашини, таъсир кўрсатишини, йўл тутишини кутиб адашадилар. Биз эркак ва аёлнинг бошқа-бошқа олам эканини унутиб қўйдик, натижада бизнинг муносабатларимиз ортиқча қарама-қаршилик ва келишмовчиликка тўлди.

“Марс”дан келиб, қалбингизни забт этган ярамас-нинг хусусиятларини яхши ўрганинг “Венера” гўзали!

* * *

Эркак кишини ўзига чорлайдиган нарса – хусн, итарадигани эса сўздир. Оғзидан чиқаётган сўзга эътиборли бўлишни уддалаган аёл, энг сара аёлдир.

* * *

Аёл ҳар доим эрининг кўзига гўзал бўлиб кўриниши шарт. Тўзгиган соч турмаги-ю, ювилавериб унниқиб кетган халатдан воз кечинг. Сиздаги хусн, малоҳатдан завқ олишга энг ҳақли киши бу –жуфти-ҳалолингиз. Шундай экан кўчадагиларни, ишхонадагиларни ёки “гап”дагиларни эмас, балки умрингизга йўлдош бўлган жуфти-ҳалолингизнинг кўзларини қувонтиринг!

* * *

Ҳаёт денгизининг бешафқат тўлқинлари ўз бағридаги йўловчиларни ҳали у соҳилга ёхуд бу қирғоққа отиб синайди.

Бир этак қаро кўзга ОНА бўлиш бахти ва масъулиятига мушарраф бўлган аёл энди биттагина жонига эмас, бир этак боласининг қадди ғоз бўлиб ўсишига ҳам, денгиздаги беомон тўлқинлардан бешикаст чиқишига ҳам масъул.

Она зоти борки, боласининг бахтли бўлишини, унинг роҳатини кўришни истайди, шу умид илинжида яшайди, умр кечиради.

Аммо “олманинг тагига олма, беҳининг тагига беҳи тушади”.

Аёл бахтли бўлса, бутун оила саодатли бўлади.
Аёл маънос, ғамгин экан, болаларининг кўзлари кул-
май катта бўлади.

Жонингиздан узиб ясаган ЖОН ҳаққи-хурмати
бахтли бўлишдан, ўзингизни бахтли қилиш йўлла-
рини ахтаришдан чарчаманг, тоифадош!

* * *

Аёл киши ўзи ва эри ҳақида унутиб, фақат бола-
лари билан ўралашиб қолганида оиланинг пойдево-
ри дарз кетишни бошлайди.

* * *

“Турмуш – мушт”. Турмушда бўлиб ўтган кўн-
гилсизликларни ўтмишда қолдириш. Ҳадеганда улар-
ни жуфтингизга эслатаверишдан ўзингизни тийинг.
“Роддомдан чиқишимда гул олиб келмагансиз” ёки
“Ойимнинг туғилган кунларига тузукроқ совға обер-
магансиз” каби. Бу ёқимсиз хотиралар эрингизнинг
ҳам, ўзингизнинг ҳам таъбингизни хира қилади ва
муносабатларингизга путур етказди.

* * *

Аёл ақлли бўлиши шарт. Аммо эркакни чўчитиб
қўймаслик учун ўз ақлини очиқ-ойдин намоиш қи-
лишдан тийилиб туриши керак.

Халқимиз “Эр вазири – хотин” деб айтади. Аммо
вазир қанчалик ақлли бўлмасин, ҳадеганда подшоҳ-
га ақл ўргатаверса, камига ишларига бурнини тез-тез
суқиб турса, подшоҳ бунга ижобий муносабат кўр-
сатмаслиги кундай равшан-ку, тўғрими?..

* * *

Аёлнинг бир оғиз ширин сўзи ёки хотиржам, мамнун нигоҳи эркакдаги ғазаб оловини сўндира олади. Уруш-жанжалсиз, ортиқча куч сарфламасдан уни жаҳл отидан тушира олади. Ўзидаги ана шундай бебаҳо хислатни яхшиликка, фақат яхшиликка ишлатиш ҳар қандай аёл уддасидан чиқа оладиган ишдир!

Рамазон. Уйда ифтор бераётган эдик. Оғиз очишга озгина вақт қолганда, очлик ва чанқоқдан асаблари таранглашган турмуш ўртоғим кичик эҳтиётсизлик қилган бир жиянини кўпчилик олдида уриша кетдилар. Жиян ўнғайсизланди ва ҳамманинг олдида изза бўлгани учун қовоғи осила бошлади. Шартта ўртага тушдим-да, хотиржам ҳолатда “Дадажониси, рўзадорсиз, кўйинг, шу арзимас нарсага асаб толаларингизни беҳуда таранглаштирманг. Кайфиятингизни бузишга арзирмикин шу нарса?” дедим.

Ғазабдан чакка томирлари бўртиб, рўпарасидан чиққанни икки ямлаб бир ютгудек вазоҳатда турган эрим бирдан жим бўлиб қолдилар. Аммо сир бой бермаслик учун “Сен ҳам сочиқларни қўй” дедилар-да, тўнғиллаб ошхонадан чиқиб кетдилар. Турмуш ўртоғим ҳам беҳуда асабланмадилар, ҳам рўзадор ҳолда кимнингдир дилини оғритишдан сақланиб қолдилар. Ҳалиги жияни ҳам ҳартугул гап эшитиб, хафа бўлиб юришдан қутулди.

Эркак кишига аёлининг таъсири кучли. Биз аёлларнинг ишимиз эса бу таъсирни эзгуликка, фақат эзгуликка ишлатишдир!

* * *

Эркакдан моддий имкониятидан ортиғини талаб қилмаслик керак. Агар унинг қўлида бўлса шундоғам топганини сизга, болаларига тутади.

Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоху алайҳи васаллам айтдилар:

“Дунё ишларида ўзингиздан пастдагиларга, охират ишларида ўзингиздан юқоридагиларга қаранг!”

Ушбу ҳадиси шарифни вақти-вақти билан эсга олиб турсангиз, ишончингиз комил бўлсинки, яшаш анча осонлашади, Азизам!

* * *

Ҳақиқий эркак табиатан аёл кишига бўйсунмайди, бўйсунма олмайди. У хотинига ўзининг иккинчи ярми сифатида қарайди, уни севади, ҳурмат қилади, кадрлайди, ҳатто бошида кўтариб юриши ҳам мумкин, лекин бўйсунмайди.

Агар эрингиз сизга бўйсунмаётган бўлса? бундан фақат хурсанд бўлинг. Демак, сиз ҳақиқий эркак билан яшаяпсиз.

* * *

Эркаклар урушиб қолгандан кейин хафагарчиликни ҳафталаб таҳлил қилиб, аразлаб юрадиган “ақлли” аёлларни эмас, тортишувдан икки соат ўтар-ўтмас илжайиб, чой қуйиб узатадиган “тентак” аёлларни афзал кўрадилар.

Оилангиз тинчлиги учун “тентак” бўлсангиз бўлибсиз-да, бегойим...

* * *

Азизам!

Ғазаб ва жаҳл устингиздан ҳукмронлик қилишига имкон қадар йўл қўйманг.

Оилада тез-тез содир бўладиган уруш-жанжаллар ҳар қандай “Лайли-Мажнун”ни ҳам бир-биридан мингларча масофаларга узоқлаштириб юборади.

Ноаҳил эр-хотиннинг ўртасидаги совуқ муносабат фарзандлар руҳияти ва саломатлигига ўта салбий таъсир кўрсатади. Чунки, бола ҳали бола экан, унинг учун энг муҳим нарса – онасини хотиржам, бахтли ҳолатда кўриш. Шугина, холос. Болага бундан бошқа нарса керак эмас. Доим урушган, жанжалдан боши чиқмайдиган эр-хотинларнинг эса болалари ҳам жанжалкаш ва асабий бўладилар. Бунинг исботи ҳаётда тиқилиб ётибди. Ишонмасангиз, бир эътибор беринг, атрофни кузатинг.

Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам айтдилар:

“Билага бакувват киши (курашда шеригини енгган) паҳлавон эмас. Ҳақиқий паҳлавон ғазаб келган пайтида нафсига ҳоким бўла олган кишидир”.

(Бухорий, Муслим ривоятлари).

* * *

Хотири жам киши сал нарсага ёниб, ғазабланавермайди.

Нимадир сабаб бўлиб, асаб таранглашади, жаҳл кўзийди ва ғазаб келади. Бу – табиий жараён. Лекин биз ғазабни бутунлай чиқармасликка эмас, уни бош-

қаришга, нафсимизга, атрофимиздагиларга зарар бермай-
диган ўзанга буришга буюрилганмиз.

* * *

Жуфтларни энг биринчи навбатда рухий уйғунлик бирлаштириши керак.

* * *

Жуфтингиздан комилликни кутманг, азизам!

Бир ёстикқа бош қўйганингиз – жуфтингиз – гунохкор бир банда, ожиз бир инсон. Сиз нуқсон-камчиликлари бисёр бирига турмушга чиққансиз. Зотан ўзингиз ҳам мукамал эмассиз.

Дунё аталмиш синовхонага келиб имтиҳон қилинмаган, имтиҳонларда ҳеч адашмаган, бир марта бўлса-да бурни ерга ишқалмаган киши йўқ ва бўлмайди ҳам.

Агар жуфтингиздан комилликни кутсангиз, хато қилмасликни талаб қилсангиз – оилангиз учун муаммолар эшигини очибсиз, демак.

Хато ўйлаганингизни тушунганингизда эса ҳафсалангиз пир бўлган ва аллақачон кеч бўлган бўлади.

Шунинг учун ҳам жуфтингиздан комилликни талаб қилманг, ойим!

Ҳаётда қўп нарсалар устидан тажриба қилиб кўриш, қайта ва қайта бошлаш, бошқатдан уриниб кўриш мумкин, лекин ОИЛА борасида ундай эмас.

Чунки унда бир сиз ва жуфтингиз эмас, бир неча мурғак қалблар, озурда жонлар ҳам мавжуд. Уларни

синдириш эса ота-она томонидан қилинадиган энг катта шафқатсизликдир.

* * *

Аёл энг биринчи навбатда рафиқа эканлигини унутмаслиги лозим. Ташқи кўринишига эътиборли бўлиш унинг энг зарурий мажбуриятидир.

* * *

Эрини рози қилолган аёл Роббисининг розилигини қозонибди, демак.

Хотинига омонат ўлароқ қараган эр ҳам Аллоҳнинг розилигини топибди, иншааллоҳ.

Аммо, бу осон иш эмас (жаннатга кириш осон деб сизга ким айтди?)

Турмуш – мушт! Эр-хотин ўртасида қора мушук тез-тез ўтиб туриши эса турган гап.

Лекин бир-бирига кин сақлаб, аразлашиб, “Сен менга унақа дединг, мен сенга бунақа дегандим” деб майдалашиб ўтирмасдан, тезда ярашиб олишга, орани ислоҳ қилишга уриниш керак.

Бу сулҳ нафақат эр билан хотиннинг ҳаловати, балки оиладаги ижобий муҳитни барқарор қилиш учун ҳам ўта зарур.

Зотан, болалар соғлом, тинч-тотув муҳитда ўсиб, катта бўлсалар, руҳияти бутун, танаси соғлом бўлиб вояга етадилар.

Уруш-жанжал, бақир-чақир ичида етишган болалардан эса хайрли, бахтли авлод чиқиши даргумон.

* * *

Жуфтингизга қанча яхши муносабатда бўлсангиз, ўзингизни шунча бахтли ҳис қиласиз. Чунки у ҳам сизга жавобан меҳрибонлик, ғамхўрлик қилишни бошлайди.

* * *

Ҳақиқий эркак ўзи барпо қилган “мамлакат”да фақат унинг шартлари асосида умр кечирадиган аёл билан яшашни истайди.

Ух, буёғи қанчадан тушди энди, азизам?! Ахир, олдимизда у ярамасни “бурнидан ип ўтказиш”, “гаҳ” деса қўлга қўнадиган қилиш” деган “устувор” вазифалар турган бўлса... Келинг, бу “эркак” деган махлуқотни бироз ўрганишга ҳаракат қиламиз.

Эркак қайси динга, қай миллатга мансуб бўлмасин, кучли ёки кучсизроқ, бойми ёхуд камбағал, келишган ёки кўримсиз – унинг ЭРКАКлик моҳияти (суть) ўзгармайди. Ер юзининг қаерида умргузаронлик қилса, қай асрда туғилиб, қандай иқлимда яшаган бўлса ҳам у – ЭРКАК. Тамом-вассалом.

Демак, оналаримизнинг “ҳамма эркаклар бир гўр” деган гапларида жон бор.

Аслида ҳам ҳақиқий эркак кучли, унинг шартларини муҳокама қиладиган, ўзига итоат қилмайдиган аёл билан яшай олмайди. Эркак ёки у билан ажрашади, ёки (эхтимол болаларини кўзи қиймай) ажрашмаган тақдирда ҳам ўз эркаклик вазифаларини бажармай, масъулиятларини адо этмай қўяди. Яъни четга чиқиб олади-да, ҳаммасини аёлнинг ўзига ташлаб қўяди (битта қозонда икки қўчқорнинг калласи қайнамайди, ахир). Ўзи-

ни намоеён қила олмаган, ЭРКАКлигини ҳис қилолмаган эркак борган сайин ожизлашиб, тажовузкор, оила-сига, айниқса, жуфтига меҳрсиз ва эътиборсиз бўлиб бораверади. Бир эътибор беринг-а, аёл устун бўлган оилаларда эркаклар аламзада, пасив ва аёлига нисбатан нафрат билан яшайдилар. Бундай оилаларда гармония-уйғунлик ва бир-бирини ардоқлаш, севиш-севилишнинг асари атроф тугул, ўзларига ҳам сезилмайди.

Хўш, унда нима қилиш ёки нималар қилмаслик керак?

Азизам! Кучли бўлмаслик керак. Аёлнинг кучи унинг ожизалигида. Эркакнинг кучсизлиги аёлининг кучлилигида.

* * *

Эрингиз билан тортишиб ёки жанжаллашиб қолганингизда дарҳол ота-онангизга, яқинларингизга айтиб, арзи ҳол қилишга, телефон қилиб, ичингизни бўшатишга шошилманг, азизам!

“Эр-хотин уруши – дока рўмол қуриши”. Шундай экан, иложи борича “дока рўмол”нинг қуришига бошқаларни аралаштириб, ишни чигаллаштираганингиз, яқинларингизни безовта қилмаганингиз маъқул.

Умар розияллоху анху шундай деган эканлар:

“Мен муаммо, мусибатларимни кимсага гапирмайман. Чунки, агар дўстларимга айтсам, улар бундан хафа бўладилар. Душманларимга айтсам, улар бундан хурсанд бўладилар. Шунинг учун Роббимдан ўзгага арзи ҳол қилиб ўтирмайман”.

Нақадар ҳақ сўзлар! Шундай эмасми?

* * *

Тоғни талқон қилишга қурби етадиган эркакнинг бир ожизлиги, дунёни хушёр қўриқлашга қодир эркакнинг бир ғофиллиги борки, у аёлидан эҳтиёт бўлмайди!

Хотинининг бир ишораси билан инсонийликдан чиқади, аёлининг бир гугурт чақиши билан ўз дунёсига ўт қўйиб, қараб ўтиради.

Ота-онасининг дилини оғритаётган ўғиллар, жигарлари билан юзкўрмас бўлаётган ака-укалар, ана шу ҒОФИЛЛИКНИНГ аламли ва аччиқ мевасидир. Берсин, берсин уйғоқликни Аллоҳ аёл зотига берсин!

* * *

“Қаерда эдингиз?”, “Ким билан кўришдингиз?”, “Нима ҳақида гаплашяпсиз?”

Агар оилам тинч, жуфтим билан муносабатим яхши бўлсин десангиз бу ва бунга ўхшаш саволларингизни тугунчага ўраб, сандиғингизга солиб қўйинг, ойим!

Эркак киши табиатан РАҲБАР. Ҳар қандай эркакда раҳбарлик инстинкти ҳар доим мавжуд бўлади.

Эрни сўроққа тутиш, тергаш, назорат қилишга уриниш, босган қадами ҳақида хабардор бўлишга ҳаракат қилиш энг ювош эркакнинг ҳам “тепа сочини тикка қиладиган” хато бир тутумдир.

Аксар аёллар эрларининг қилган ҳар ишидан, олган ҳар нафасидан бохабар бўлиб туришни хоҳлайдилар. Бу эса эркак кишига мутлақо ёқмай-

диган бир ҳолат. У мустақил шахс. У эркак. У раҳбар. Мантиқан олганда ҳам, нега энди раҳбар ўз қўл остидагиларга (жумладан сизга) ҳисобот топшириши керак?

“Назорат қилиб турмасам, “шохлаб” кетиб қолади-да”, деган иддаода бўлсангиз мутлақо адашасиз. “Шохлайдиган”и шундоғам йўлини қилиб, (ёлғонларни тахлаб) шохлайверади. Агар “шохлаш” нияти бўлмаса ҳам ёш боладек назорат қилинишдан зада бўлган эркак аччиқ устида “чапга юриш” қилиб юбориши ҳам мумкин.

Эркаклар табиатан ўз эркинликларини чегараланишига зинҳор тоқат қила олмайдилар. Эрингизнинг тоқатини тоқ қилманг. Тотув ҳаёт кечиришни истасангиз унинг эркаклик хусусияти билан ҳисоблашиб иш кўринг!

Нима, сизнинг эрингиздан бошқа ишингиз, вазифаларингиз, масъулиятларингиз, ўз-ўзингизнинг шахсий ҳаётингиз йўқми? Қолаверса, фикр-хаёлингизнинг фақат эрингизда бўлиши ҳаётингизнинг бошқа жабҳаларида оқсашингизга, талофат кўриш ва ютқишларга олиб келади. Сизга шу керакми?

* * *

Эркак оддий бўлса ҳам уни ҳурмат қиладиган аёлни яхши кўради. Аёл эса оддий, лекин уни яхши кўрадиган эркакни ҳурмат қилади.

* * *

Оила ҳудуди – аёл масъул бўлган ҳудуд. Агар оилангизда аҳиллик, меҳр-муҳаббат барқарор бўлиши-

ни истасангиз, бунинг учун астойдил тер тўкишингизга тўғри келади. Оладиган натижаларингиз эса шунга арзийди, албатта!

“Эркак кишининг кўнглига йўл ошқозон орқали ўтади” дейишади. Агар эрингизнинг иштаҳаси “карнай” бўлса, турли-туман овқатларни татиб кўришни яхши кўрса, “фақат ош билан шўрвани биламан” деб ўтирманг. Бугунги кунда интернетда ошхонага оид турли-туман сайтлар тиқилиб ётибди. Ўшалардан пазандалик сирлари, янгича турдаги овқатларни қилишни ўрганинг.

Ширинликка ўч бўлса, қандолатчилик курсига ёзилиб, пишириқ ва тортлар тайёрлашни ўзлаштириб олинг.

Овқат билан иши йўғ-у, ташқи кўринишингиздан айб топадиган бўлса, “Хохласанг шу, ёкмаса, ана катта кўча” деб қайсарлик қилманг. Ахир, шу оила, шу эр – сизники. Оилангиз бузилса, хурсанд бўлиб, дўппингизни осмонга отмайсиз-ку!

Ташқи кўринишингизни бир сидра қайта кўриб чиқинг. Қаерида камчилик бор, қаерига ишлов бериш керак, ўзингизни бир ислоҳ қилинг. Эҳтимол, бироз озишингизни хоҳлаётгандир. Ёки яна озроқ тўлишингизни истар. Гардеробингизга янгилик киритишингизга, имиджингизни ўзгартиришингизга тўғри келар балки.

Одатда тунги пижаманинг “бамаъниси”дан киядиган бўлсангиз, энди бироз ўзгартириш киритиб, очикроғини кийиб кўринг. У ёғи ўзингизнинг дидингиз ва фантазиянгизга боғлиқ.

Хуллас, бу бир “калаванинг учи”, холос. Ҳар бир эр-хотиннинг ўзаро муомаласи ўзига хос ва шахсийдир. Ҳар ким ўз ҳолатидан келиб чиқиб, ўзини созлаб, ўзгартириб бораверади.

Сиз бир ҳаракат қилиб кўринг. Қилган ҳаракатларингиз ўз самарасини бермасдан қолмайди, иншааллоҳ!

* * *

Бахтиёр оила ЖАННАТнинг бу дунёдаги бир бўлагидир.

* * *

Оилавий ҳаётда, эр-хотин ўртасида келишмовчиликларнинг бўлиб туриши табиий ҳол. Муҳими хафаларчиликни қалбда узоқ олиб юрмаслик керак.

Жуфтингиз билан ўртангиздан “қора мушук” ўтиб қолса, буни қунлаб ўйлаб, сиқилиб юрманг.

Нимадир билан банд бўлиш, машғул бўлиш – энг яхши терапия. Бу хафаликни, ғазабни, ҳузурсизликни унуттиради.

Ўзингизни банд қиладиган нима биландир шуғулланинг. Эҳтимол, бу яхши бир китоб мутолааси бўлар ёки бассейнда сузиш. Балки, фитнес клубга, салонга бориш... У ёғи ўзингизнинг қизиқишларингизга боғлиқ.

Баъзи аёллар сиқилиб қолса, сериал кўришга ёки интернетда ўтиришга муккасидан кетиб қоладилар. Тўғри, улар ҳам ташвишлардан чалғитиши, муаммоларни биров унуттириши мумкин. Аммо, бу на

дунёингизга ва на охиратингизга фойда бермайдиган лағвлардан узоқ турганингиз маъқул. Зотан, ақлли киши дунёсига, доно киши ҳар икки дунёсига фойда берадиганини танлайди.

* * *

Азизам, ҳеч қачон эримни эгиб оламан, деб ният қилманг!

Бу ёмон аёлнинг иши. Эрни ҳаммага маъқул бўладиган, хайрли ишларга етказиб бошқа, бунинг номи – дўсти содиқлик!

Аммо уни фақат ўзининг яхши-ю ёмон истакларини ижро этадиган лақмага айлантириб олиш олчоқлик, хиёнатдир!

Бундай аёл қайтимни фарзандларидан олади, яъни куни келиб, ўғлонлари унга терс қараб кетадилар, қариганда ғариб бўлади...

* * *

Доимо эрингизнинг диққат марказида бўлишга интирманг, ойим!

Унутманг, эркакнинг ўз худуди бор ва у бу чегарага дахл қилувчи кишиларни ёқтирмайди. Ҳаттоки у энг яқин кишиси – хотини бўлса ҳам.

* * *

Эркаклар мақтовни яхши кўрадилар, ойим! Жуфтимга ёқай десангиз, жуфтингизнинг ўзини ўзига мақтанг.

Болаларингизнинг отасини – отасига эшиттириб мақтанг.

Албатта, бунда энг биринчи шарт САМИМИЯТдир!

Мақтов айтилган кишини яйратиши, кутилган натижани бериши учун ҳам у, албатта, самимий бўлиши керак.

Атроф энг ёмон деб баҳо берган кишида ҳам жилла курса бир яхши хислат, бир чимдим фазилат, албатта, топилади. Неча йиллик ёстикдошингизни яхшилаб кузатсангиз, феъл-атворини таҳлил қилсангиз, мақташга арзигулик бир эмас, бир қанча ижобий сифатларини, албатта, топасиз!

Бунинг учун озгина тийрак нигоҳ, дўсти содиқлик керак, холос.

* * *

Арслондек шиддатли эркакнинг яширин бир заифлиги бор. Пули озроқ қолса, иши юришмайроқ турса, ковоғи тушиб, тегманозик бўлиб қолади.

Шундай пайтларда сизга тинчлик керак бўлса, унга нохуш гапларни гапирмай турунг, ойим!

Дунёнинг пулдан кўра минг карра гўзал неъматлари борлигига, уларни кўриб, туйиб, маза қилишга чорланг уни.

Болаларнинг яхши иши, ширин гапидан, атрофдаги чиройли ишлардан гапириб, тор дунёсини ёритинг.

Жуфтингиз қалбини ширин сўз билан чертинг. Зеро, ҳар инсон қалбида ширин сўз билан очиладиган бир гул бўлади.

* * *

Ҳеч кимга ҳасад қилмайман деб онт ичинг, тоифадош!

Чунки ҳасад, аввало, ўз эгасига зарар келтиради.

Шуни билингки, сиз бировга қанчалик кўп ҳасад қилсангиз, Аллоҳ ёмон кўрган одамнингизни ўшанча гуркиратиб, ўстираверади.

Жаноби пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам айтдилар:

“Ҳасаддан сақланинглар. Албатта, ҳасад худди олов ўтинни ёндириб, йўқ қилгани каби ҳасанотларни йўқ қилади”.
(Абу Довуд ривояти).

* * *

Ақлли аёл жуфтининг “плюс” ва яна шунингдек “минус”га ҳам эга эканлигини яхши билган аёлдир. Шунинг учун ҳам у эрига ён бера олади ва камчиликларини кечира олади.

Бундай оиланинг келажаги порлоқ ва истиқболли иншааллоҳ.

P.S. Оиланинг АСОСИ аёл бўлгани учун муружаат аёлларга қаратилди.

Айбга буюрмайсизлар.

* * *

Турмуш қурасиз, “Орзуимдаги жуфт эмас” дейсиз.

Яшаётган уйингизга қарайсизда, кўнглингиз тўлмай “Уйим хоҳлаганимдек эмас” дейсиз.

Қаердадир ишлайсиз, аммо зерикканда “Ўлсин, шуям иш бўлдим” дейсиз...

Хафа бўлманг! Сиқилманг!

Жуфтингиз – туғилмасингиздан пешонангизга
ёзилиб бўлинганди, ТАҚДИР эди.

Қандай уйда яшашингизнинг номи НАСИБ эди.

Ишлаш, ризқ топиш шаклингиз эса ҚИСМАТ...

“Ундай қилганимда бундай бўлмасмиди” деб юз
хил ўйлашнинг кераги ҳам, фойдаси ҳам йўқ.

Бирор кимса пешонасига ёзилганидан қочиб қу-
тула олибдимики, биз қутула олсак?

Аллоҳ таолонинг тақдирига кўрсатилган тасли-
мият мўъминликнинг белгисидир.

* * *

Ўзига қарашни, спорт залида тер тўкишни ёқтир-
майдиган “дангасаой”лар! Морозний билан пирож-
нийлардан ўзини тия олмайдиган “ширинликхўр”лар.

Ўзингизни қанча алдаманг, бу “ярамас” эркаклар
барибир кўзлари билан севадилар!

Нима ҳам дердик, гўзаллик қурбонлик талаб қи-
лади, деганлари шу бўлса керак-да.

Бу билан ҳисоблашишга мажбурмиз, азизам!

* * *

Эркак кишининг бир заифлиги бор. У алдамай-
ди, аммо осонгина алданади. Ўзи ёлғон гапирмасли-
ги мумкин, лекин ёлғонга тезгина ишонади. Деярли
ҳамма эркакнинг иқлими шундай. Баски, “эрим мен-
сиз яшай олмайди”, “эрим менга мана бундай ваъда-
ни берган” деб хотиржам бўлманг.

Бувим раҳматли уйига бепарвороқ ёш-ялангларга “эркак кишининг бетида туки бор-а, хушёр уй тутгин” дердилар. Бу эркак деган тоифа вақти келса, кимнингдир таъсирида сенга бўлган муносабатини батамом ўзгартириши, тўнини тескари кийиб олиши ҳам мумкин, деганидир.

Эркакнинг яна бир феъли бор: у ўз аёлига хиёнат қилган тақдирда ҳам, ҳеч қачон хотинимни қўйиб юбориб, мана шунга уйланаман деган фикрда бўлмайди. Вақтинчалик шу йўлни тутяпман-да, деб туради ва ичида хотинидан қаттиқ хижолат ҳам бўлади. Боласидан кечиб юбориш, деган нарса хаёлига келмайди ҳам!

Шу жараёни бошидан кечираётган эркакларга хужум эмас, аксинча ёрдам керак. Ёрдамингиз бу сизнинг сабрингиздир. Ўзи ёниб, ўзи ўчгунича қўйиб беринг. Бундай пайтда энг зўр ишлайдиган – шайтон! У сизни тинмай гиж-гижлаб, қистовга олади. Шу ҳолатда ўзини боса олган аёл – сара аёл!

Оналик ва бекалик бурчларини эр дардидан ююри қўя олган, бетайин эрнинг айбини ёпиб, оиласидаги ҳаётни бир маромда олиб кета олган аёл – зоти тамизли аёл!

Эрнинг ёқасидан олиб, етти маҳаллага айюҳаннос солиб, ўзини ҳам, бошқаларни ҳам касал қилдиган аёллар эркакларни уйдан бутунлай кетишига сабаб бўладилар.

Кетиш нияти бўлмаган эркак ҳам жонидан тўйгач, ҳаловат бор жойни излаб қолади. Нариги томон эса шундай пайтда эркакнинг кўзига “энг яхши аёл”

бўлиб кўринади. Уйдаги аёл эса ўзи ясаган шовқиннинг ичида эрини қандай бой бериб қўйганини ўзи ҳам билмай қолаверади.

* * *

Эркак кишини асло танқид қила кўрманг, азизам!

“Битта кранни ҳам тузата олмайсиз-а?”, “Қачон мундоқ одамларнинг эрига ўхшаб чет элга олиб чиқасиз?”, “Кўтариб келган гўшингизни каранг, тузукрок бозор қилишни ҳам билмайсиз...”

Давом эттираверасизми ёки бас қилиш фурсати етдимикин?

Бу йўл билан барибир кўзлаган натижангизга эришолмайсиз.

Эркакни қайсарлаштирадиган, янада масъулиятсиз ва худбин бўлишига олиб борадиган йўл бу.

Камига бу танқидингиз сизни эрингиз кўзига дунёдаги энг хунук аёл қилиб кўрсатиши ҳам аниқ.

Бу борада тилга эҳтиёт бўлиш керак.

Қолаверса, уйда жанжал чиқариш ва болаларингизнинг мўлтиллаб, эшик орқасидан ота-онасининг уришишларини юрак ҳовучлаб кузатишлари ҳам сизни хурсанд қилмаса керак?

* * *

Жуфтингиз сиз учун нимадир қилиши билан миннатдорчилик билдиринг ва унинг бу ишидан хурсандлигингизни эркакка кўрсатинг, кўрсата олинг, ойим!

Лекин ҳеч қачон унинг ўрнига ўзингиз бирор нима қила қўрманг.

Ўзингизни эркак кучига, қувватига муҳтож оживалигингизни ҳис қилинг ва буни жуфтингизга ҳам сездириб тулинг! Бунда аёлнинг эркакка бўлган табиий интилиши мужассам – аёл эркакнинг кучини ҳис қилишни хоҳлайди, эркакнинг кучи аёлни тинчлантиради ва хотиржам қилади.

Уйни ремонт қилиш керак, бунга аралашманг. Гоя беришингиз, эслатиб қўйишингиз мумкин. Лекин асло усталарга аралашиб, ремонтга бош-қош бўлиб юрманг.

Уйда лампочка куйган. Стол қўйиб, лампочкаларни алиштирманг.

Уйда бозорлик тугаб қолган. Озроқ сабр қилинг. Икки-уч кун қаттиқ нон билан ҳам тирикчилик қилиб турса бўлади. Дарҳол озиқ-овқат дўкони ёки бозорга чопманг. Оғир сумкаларни кўтариб келиш – эркакнинг вазифаси.

Уйнинг ремонтни, болалар таъминоти, МИБ тўловлари, уйга қилинадиган бозор-ўчар – булар ҳаммаси эркакнинг масъулиятига киради.

Ана шу вазифаларини уддалаб келганида, ундан миннатдор эканини билдириш, унинг бу ишларидан хурсандлигини, ундан фахрланишини билдириш эркакка қанот бағишлайди. Майли, у арзимас нарса бўлсин, майли у унинг шундоғам қиладиган иши бўлсин. Шунда ҳам ундан хурсанд эканингизни, унинг яхши эканини ўзига билдириш, унга қойил қолаёт-

ганингизни ҳис қилдириш билан сиз эркак қалбига гўёки шифобахш малҳам қўясиз. Бу малҳамнинг ма-засига тушган эркак эса уни яна тотиш учун, қайта ва қайта сизни хурсанд қиладиган ишларни қилиш-га уринаверади.

Барча аёллар эрларининг бағрида ўзларини ҳимоя-ланган ҳис қиладилар. Барча аёллар ўзларига юкла-тилган вазифа ва масъулиятнигина кўтарганида ўзи-ни бахтли ҳис қиладилар.

Сабрсизлик билан эрингизнинг масъулиятини кўтариб олманг.

Бунинг ўрнига эркак учун илҳом париси бўлиб, уни илҳомлантиринг, рағбатлантиринг, қўллаб-қув-ватланг. Эркак яхши кўрган аёли учун рўзғорни бут-лаш, уйни таъмирлаш нима бўпти, тоғни талқон қи-либ келишга ҳам тайёр туради.

* * *

Эр-хотин ўртасидаги келишмовчиликлардан ҳеч ким омон қолмаган. Ҳатто саҳобалар, ҳатто-ки пайғамбар алайҳиссалом ҳам. Буни қабул қи-линг, тушкунликка, айниқса, жазавага тушманг. Ота-онангизга, яқинларингизга айтиб, ичингизда-гиларни “тўкиб”, бир ёзилиб олишни эса хаёлин-гизга ҳам келтирманг.

Ота-онангизга эса, сизга етказилган озорларни қалбларидан чиқариб юборишлари осон бўлмайди. Чунки, ҳар бир ота-она жисмининг бир бўлаги – бола-сига қилинган ҳар қандай муносабатга, айниқса, сал-бийсига нисбатан ўта ҳассос ва таъсирчан бўладилар.

Ота-онангизни авайланг, уларни эҳтиёт қилинг!

Эрингизнинг бир оғиз меҳрга йўғрилган ширин сўзи ёки бағрига босиб, эркалаши бўлиб ўтган хафагарчиликни ўртангиздан бир зумда олиб ташлаш қудратига эга.

* * *

Ўтказилган тадқиқотлар шуни кўрсатмоқдаки, эри бор аёллар эрсиз аёлларга нисбатан қувноқ, соғлом ва ўз ёшларига нисбатан ёш кўринишар экан. Демак, эр деган жонзот билан яшайдиган хонимлар, эрларимизни янада кўпроқ қадрлашни бошлаймиз, ҳали-ҳануз сўққабослар эса дарҳол яхши бир инсонга турмушга чиқиш тадоригини кўрамиз.

* * *

Эркак киши учун хотинининг инглизчада булбулдек сайрашини эшитишдан кўра тушлик учун безатилган дастурхонни кўриш ёқимлироқ.

*Шаҳмий мулоҳазалар
ажрашининг асосий
сабаблари*

Минг афеуслар бўлсинки, жамиятимизда
Ажримлар сони кун сайин ортиб бормоқда.

Статистикага кўра, қурилаётган ёш оилаларнинг
10тадан бтасининг тақдири ажрим билан якун топ-
моқда.

Кечагина бахтдан сармаст бўлган ёш келин-куёв,
бугун ОИЛА аталмиш хузур-халоват, хотиржамлик
манбаидан ўз ихтиёрлари билан воз кечиб, ажрашиб
кетяптилар.

Бунинг сабаблари жуда кўп. Барчамизга маълум
ва машҳур бўлган рўзғор икир-чикирларидан тортиб,
қайнона-келин можароси-ю, эр-хотиннинг бир-бир-
ларини тушунмасликларигача...

Аммо умумий ва муштарақ бир сабаб ҳам борки, бу – оиладек жиддий ва масъулиятли жараёнга кириб бораётган ёшларга қадриятларимизни англатмаганимиз, оилага тайёрламаганимиздир.

Оилага муносабатнинг шаклланишида тарбия асосий роль ўйнайди. Бир эътибор берайлик, бугун биз фарзандларимизга турмуш борасида нималарни ўргатаяпмиз? Катта ҳаётга йўллар эканмиз, фикратимиз қатларида уларга сеп-сидирга қилиш ёки уй, мебель олиб беришдан бошқа яна нимадир қилиш ҳам борми? Боламиз бахтли бўлиши учун чиройли кийиниб, тўкин яшашининг ўзи кифоя қилармикин?

Бугуннинг ёшлари учун никоҳ – оила қуриш эмас, оила қуришга бир уриниб кўриш бўлиб қолгандек, гўё. Мабодо, буниси ёқмаса ажрашиш ва яна бошқасига уйланиш ёки эрга тегиш мумкин. Ахир, бунинг нимаси қийин!..

Биз – ота-оналар, фарзандимизга ҳар бир инсоннинг ҳаётида бўлгани каби, унинг ҳам турмушида қийинчиликлар бўлиши, тўсиқларга дуч келиши мумкинлигини англатмаяпмиз. Муаммоларни енгишни, матонатли, сабрли бўлишни ўргатмаяпмиз. Қайтага “меҳридарё” ота-оналар боласи ечиш, ҳал қилиш мумкин бўлган муаммога йўлиқса ҳам, истаган пайтда ота-онасининг елкасига осилиши, уларнинг пинжидан паноҳ топиши мумкинлигига ишора бериб, “тор қорнимга сикқан, кенг уйимга сиғмасмидинг” ёки “ана, дарахтни бир тепсанг, мингта қиз ёғилади, онаси ўпмаганини олиб бераман” дея сиёсат юргизмоқдалар.

“Тош келса-кемириб, сув келса-симириб” турмуш қилган аждодларимизнинг ўз даврининг ёшларига қил-

ган насиҳатларига бир эътибор беринг-а: “Қиз бола – палаҳмон тоши, борган жойингда тошдек қот!”, “Пешонангга битганидан айрилиш йўқ”, “Шу битта билан тиниб-тинчийсан”! Улар шу қоидани қатъий ва қўндаланг қўйганлар. Қайтишга йўл қолдирмаганлар. Дарҳақиқат, ёшлар ҳам яшаганлар ва ажрашишни қўнгиллариининг қўчасига ҳам келтирмаганлар. Бу қоида авлоддан-авлодга ўтиб, жамиятни қўйди-чиқди ва ажримлардан ихоталаб турган.

Жуфтлик – ёкса кийиб, қўнглига ўтирмай қолса ёки зерикса ташлаб юбориладиган кийим-кечак эмас. Жуфтлик – оила, тақдир ва бир неча инсонларнинг ҳаёт-мамот масаласидир. Шунинг учун ҳам оилани аввалбошданок “Қўшганим билан қўша қарий”, “Борган жойимда тошдай қотай “ деган гўзал ниятлар билан қуриш керак.

Ҳаётда шундай вазиятлар ҳам бўладики, таслим бўлиш ва ажрашиш энг тўғри йўл бўлиб қолади. Лекин шуни унутмаслик керакки, қуриш ёки сақлаб қолиш ҳар доим бузишдан қийин бўлган.

Пешонангга битгани билан турмуш қуриш – насиб, у турмушни сақлаб қолиш эса – маърифатдир! Оила – қурашиш шарт бўлган, сал нарсага ташлаб, юз ўгириб кетилавермайдиган муқаддас уюшма.

Ажрашишнинг оқибатлари эса ўта мудҳиш. Буни бугуннинг боласи тиниб-тинчимаганидан юраги қон бўлаётган ота-оналари, меҳрсиз ва тарбиясиз қолаётган норасида гўдақлари ва умрини бахтсизлик ичида ўтказаётган ёшлар ҳаётини кузатиб ҳам билиб олиши мумкин.

Суюкли рафика Бўлишнинг 8 тамойили

Айни ҳаётда суюкли рафикага айланиш учун гўзал ташқи қиёфа, чиройли соч турмаги, энг сўнги урфда кийинишнинг ўзигина етарли эмас. Буни бугунги кунда ажрашиб кетаётган ёш оилалар сони ортиб бораётгани ҳам исботлаб турибди.

Эркак фикрича “идеал” аёл қандай бўлади?

Эркак қалбидан жой олиш ва бахтиёр оила соҳибаси бўлиш учун аёл қандай сифатларга эга бўлиши керак?

Келинг, азизам, буларнинг баъзилари билан танишиб чиқамиз:

1. Эрининг яқинларини ҳурмат қилиш

Ҳар бир эркакни аёли ва яқинларининг муносабатлари яхши эканини кўриш жуда қувонтиради.

Эрингиз қалбидан жой олишни хоҳласангиз унинг яқинларини ҳурмат қилинг, қадрланг. Хаёлингизга

“Гули яхши-ю, тикани ёқимсиз-да” деган бузгунчи фикрлар келишига изн берманг.

2. *Гўзал қиёфа*

Гўзаллик кенг тушунча, бироқ қайси бир эркак ёнида чиройли аёл бўлишини хоҳламайди, дейсиз. Рафиқа энг биринчи навбатда ўзининг аёллигини, ўзига қараш унинг энг биринчи даражали масъулияти эканини ҳеч қачон унутмаслиги керак.

3. *Пазандалик*

Ресторан ёки чойхоналарда доим қорин тўйдирадиган баъзи эркаклар ҳам аёл кишининг пазанда бўлишини юқори баҳолайдилар. Шунинг учун ҳам бу борада асло эътиборсиз қараманг, пазандалик бора-сидаги китобларни ўқинг, интернет сайтларини доим кузатиб боринг ва албатта, ўрганганларингизни амалда қилиб кўришдан эринманг.

4. *Интим муносабатлар*

Бу мавзу оила мустақамлигининг асос томиридир. Бу борада жуфтнинг кўнглини топа олган рафиқа унинг хиёнат қилишидан ёки ташлаб кетилишидан хавотир олмаса ҳам бўлади.

5. *Соғлом бўлиш*

Эркак кишига доимо касаллиги ёки қаеридир оғришидан шикоят қиладиган хотин ёқмайди. Идеал рафиқа камдан-кам касал бўлади ва эрининг эътиборини тортиш учун ўзини касалга ҳам солавермайди. У доим кувноқ ва ҳаётдан завқ олиб яшайди.

6. Суянч бўлиши

Эркак унинг қарорларига бутун дунё қарши бўлганида ҳам биргина аёлининг қўллаб-қувватлаши билан анча ишларни қилиб юбориши мумкин. Суянч бўлган аёл қийин пайтларда эрини ташлаб қўймайди, балки уни рағбатлантиради, умид уйғотади. Бундай аёл билан яшаган эркак камол топади, ривожланади ва яхши томонга ўзгаради.

7. Ҳиссиётларини бошқара билиши

Асабий, жиззаки ва урушқоқ аёл ҳеч қачон суюкли бўла олмайди. Хотиржамлик ва кескин вазиятларни ҳам юмшата олиш – бу эркаклар учун жуда муҳим.

Идеал аёл эрини бўлар-бўлмас рашк қилавермайди, ишдан кеч келса қўлини белига қўйиб, кутиб олмайди. Муҳим қарорларни ҳиссиётларга эмас ақлига таяниб қабул қилади. Бундай рафиқа билан эр фақат ижобий ҳис-туйғуларни яшайди.

8. Ақллилик

Ким ҳам тентак аёл билан яшашни хоҳларди? Ҳеч ким. Бироқ, ақл ҳам гўзаллик каби жуда кенг тушунча. Маълумки, ҳеч бир эркак ўз ёнида ўзидан ақлли аёлнинг бўлишини хоҳламайди. Қандай бўлмасин эркак ўзини сиздан ақлроқ ҳис қилсин. Бунда сиз унга ёрдам беришингиз керак. Ўзни пойгакка олиб, эркакни тўрға ўтказишингиз керак. Қўрқманг, бу билан сиз фақат юксалиб борасиз, аксинча эмас.

* * *

Никоҳларига бир неча ўн йиллар бўлган бўлишига қарамай, эркак завжасини гўзал қиёфада кўришни

хоҳлайди ва бу эркакдаги табиий эҳтиёж. Эрининг бу эҳтиёжига беписанд қарайдиган аёл ўзига ёқмайди-ган нимадир содир бўлса, энг аввало, ўзини-ўзи маломат қилсин.

* * *

Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Эрини хурсанд – рози қила олган аёл жаннатийдир” дедилар.

Аслида эрини шодлантиришга ҳаракат қилган аёл, айна пайтда ўзини ҳам хурсанд қилган бўлади ва оқибатда икки мукофотга сазовор бўлади: Ҳам дунёдаги хурсандчилик, ҳам охирадаги бахтиёрлик.

*Биласизми нега кучли
аёлларнинг ёлғиз қолми
эхтишмолари катта?*

1. Кучли аёллар атрофдагиларга, шу жумладан, эрларига нисбатан ҳам ўта талабчан бўладилар. Бундай аёл билан эркак яшай олмайди.

2. Кучли аёллар ўзларидан кучлироқ эркак билан яшашни хоҳлайдилар ва ана шу нуқтада “қопқонга” тушадилар. Чунки, кимгадир бўйсунмиш кучли аёл ис-таган нарса эмас.

3. Кучли аёллар ожизликни кечирмайдилар, ўзла-ри ҳам ожиза бўлиб кўринишдан кўрқадилар.

4. Кучли аёл нуқул кимгадир, ниманидир исбот-лашга, доимий курашларга ўрганиб қолади. “Кураш-масанг – ютқазасан”. Кучли аёлнинг бу шиори кўпин-ча унинг шахсий муносабатларига ҳам ўз таъсирини ўтказди.

5. Кучли аёллар одамларга ишонмайдилар. Жумладан, эрларига ҳам. Хотинининг унга ишонмаётгани эркакка оғриқ беради. Эркак бундай аёлдан воз кечиб кўя қолади.

Эркак билан куч талашаётган аёл, эркакка ожизалигини кўрсатишдан ор қилмаган аёлга ютқазган ва ютқазаверади.

* * *

Инсон дунёда қайси амал билан кўп машғул бўлса, ўша амал устида жон таслим қилиши ҳақида эшитгансиз, ҳадис китобларида ўқигансиз...

Эътиборингизга бугунимиз аёллари энг кўп шуғулланаётган ишлари рўйхатини ҳавола этамиз:

1. Сериалларни битта ҳам қолдирмасдан кўриш;
 2. Интернет (инстаграм, фейсбук, телеграмм ва ҳ.к)да беҳуда вақт ўтказиш;
 3. Чойхоналарни тўлдириб “гап” ейиш;
 4. Маросимбозликка зеб бериш;
 5. Телефонда соатлаб гап сотиш;
 6. “Бир ёзилиб келиш” учун бозор, магазин айланиш;
 7. Ўзини ислоҳ қилиш ўрнига бошқаларнинг айбини излаш;
 8. Шоу-бизнес янгиликларини ёддан билиш;
 9. Ғийбатчилик;
 10. Бешикдаги боласига сеп йиғиш...
- Хулоса ўзингиздан...

* * *

Маълумки, ўзига ишончи баланд инсонлар ҳаётда кўпроқ ютуқларга эришадилар. Бироқ ҳамма ҳам ўз кучига бўлган мустаҳкам ишонч билан мактана олмайди. Бинобарин, ўзига бўлган ишончни оширишда ёрдам берувчи маслаҳатларни эътиборингизга ҳавола этамиз

1. “Мен зўрман”

Биз кўпинча бажариб бўлинган ёки энди бажариладиган қайсидир ишларни ўйлаб, ич-этимизни еймиз. Емаслигим керак бўлган тортни едим, ювуксиз идишларни яна ювмадим, бугун ҳам уйқудан кеч турдим, докторга яна бора олмадим... Булар ҳаммаси ўзимизга бўлган ишончнинг сусайишида жиддий таъсир кўрсатади. Бизни урушиб, койишга ҳар доим ҳам одам топилади, мақтайдиганлар эса бармоқ билан санарли. Шунинг учун ҳам ўзимизни ўзимиз мақташни одат тарзига айлантиришимиз керак.

Ҳар куни ҳар биримизда “қойил, мен бажара олдим, мен шу ишни қила олдим” дея ўзимизга айта оладиган нимадир бўлади.

2. Ўз ички дунёмизга ишонч билан қараймиз

Ўзингизнинг ижобий ва кучли томонларингизнинг рўйхатини тузинг ва улар сони 20тага етмагунича тўхтаманг. Ҳаммасини ёзиб чиқинг: тартиблиман, болаларни яхши кўраман, ҳозиржавобман, чиқишувчанман, овқатга устаман, ҳар қандай математик топшириқни бир лаҳзада ҳисоблаб, ечиб ташлайман,

Қуръони каримни чиройли қироат қиламан, бир марта ўтган йўлимни иккинчи марта адашмай топволаман, бир ишни бажаришни астойдил истасам, қилмасдан қўймайман каби...

Вақти-вақти билан бу рўйхатни ўқиб тулинг ва эътибор бермаган жиҳатларингизни топиб, рўйхатни яна давом эттилинг. Кучли томонларингиз кўплигини кўриб, ўзингизга бўлган ишончингиз ва ҳатто ҳурматингиз ошиб кетади.

Мабодо “Наполеон” тортини 1-марта пиширганингизда ўхшамаса ҳам ўзингизга айтинг “Барибир мен тортни зўр пишираман”.

3. “Елкамизни эзиб турган оғир юк”ни ташлаб юборамиз

“Одамлар нима деркин” деган фикрни миянгиздан чиқариб ташланг. Магазиндан нарса олмасдан туриб, кириб доллар майдалаш мумкин эмас, автобусда жой беришларини сўраш мумкин эмас, ноташи кишидан шоколадга етмай турган 2000 минг сўмни сўраш мумкин эмас.

Ушбу “мумкин эмас”ларга сизнинг мослашишингиз шарт эмас. Сиз учун одамлар фикрининг аҳамияти бўлмасин, шунда ўзингизни анча бемалол ва хотиржам сезасиз.

Дарахтда ўтирган қуш, ҳеч қачон дарахт шохи синиб кетишидан қўрқмайди. Чунки у дарахт танасига эмас, ўз қанотларига ишонади. Доим ўзингизга ишониб яшанг.

* * *

Оиласи борлар холи қолишни истайдилар, бўйдоқлар эса оилали бўлишни...

Ишсизлар бир ишнинг бошидан тутишни орзу қилсалар, иши борлар ишидан безор...

Фақирлар бой бўлиш истагида, бойлар эса ҳаловатга зор...

Қоралар оқариш дардида, оқлар эса солярий салонида...

Хулоса шуки, бахтли бўлишни истасангиз, ўзингизга етган неъматларни ҳис этинг ва ҳар ҳолингизга шукр қилинг!

* * *

Жуфтингиз маҳзун бўлганида унга тасалли беринг! Чунки бу – суннат.

* * *

Жуфтингиз билан ҳазиллашиб туринг! Чунки бу – суннат.

* * *

Мутойиба

– Аёллар дунёдаги энг яхши, энг мулойим, энг меҳрибон жонзотлар. Айниқса, пул керак бўлганида...

* * *

Бир одам Ҳазрати Умар(р.а.)дан сўради:

“Эй Умар (р.а), қизимни сўраганлар жуда кўп, кимга берсам экан?”

Умар (р.а) жавоб бердилар:

“Аллоҳдан кўрқадиганига бер. Агар бир-бирларига мос келсалар гўзал ҳаёт кечирадилар. Мабодо, мос келмасалар Аллоҳдан кўрққанлиги учун қизингга асло зулм қилмайди“.

Биз эса бўлғуси куёв ҳақида сўраб-суриштирганда “намоз ўқийдиларми?”, “рўза тутадиларми?” каби саволлар билан кифояланиб қоламиз. Албатта, намоз ўқиш, рўза тутиш исломнинг асос шиорларидан. Аммо қизингизга жуфт ўлароқ танланадиган номзоднинг йилда 30 кун рўза тутиши ҳамда намоз ўқиши унинг чин мусулмон эканига далил ёки Аллоҳдан кўркиши учун етарли эмас.

Намоз, рўза кабилар диннинг атрибутлари, ибодатнинг шакллари, холос. Исломнинг ўзи эмас.

Ислом ҳақиқий мусулмон шахсиятида тўлиғича, ҳеч бўлмаганда қисман бўлса ҳам топилиши керак. Инсоннинг хулқида, феъллида, яшаш тарзида намоён бўлиши керак.

Атрибутлар сизни алдаб қўймасин. Умар розияллоху анху “Аллоҳдан кўрқадиганига бер” дедилар. “Намоз ўқийдиганига” ва ёки “соқол қўйганига” демадилар.

* * *

Аллоҳ таоло куч-қудратни эркакка, латофатни аёлга ато этган. Не тонг-ки, ҳар нарсани енга олган КУЧ латофат қаршисида ҳали-ҳануз ожиз...

* * *

Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам айтдилар: “Аёли бўлмаган эркак мискинدير (фақирдир), мискинدير!”

Саҳобалар : “Мол-дунёси кўп бўлса ҳамми?”

“Ҳа, мол-дунёси кўп бўлса ҳам”, дедилар.

Сўзларининг давомида: “Ҳожаси (эри) бўлмаган аёл мискинدير, мискинدير” дея марҳамат қилдилар.

Саҳобалар: “Мол-дунёси кўп бўлса ҳам-а?” дедилар.

Шунда алайҳиссалоту вассалом: “Ҳа, аёлнинг мол-дунёси кўп бўлса ҳам!” деб жавоб бердилар.

* * *

Оилада эркак бош, аёл эса бўйиндир. Аммо унутмангки, бўйин қай томонни истаса, бош ҳам ўша тарафга бурилади.

Эркакларга ёқадиган 6 ибора

Комплимент-мақтов ва яхши гап аёлга ҳам, эркакка ҳам мойдай ёқиши бор гап.

Улар буни бажону дил қабул қиладилар ёки ўзларини бефарқдек кўрсатсалар ҳам, қалбан мамнун ва аҳамиятли хис этадилар. Агар умр йўлдошингизнинг ўзига ишончи янада ошишини ва муносабатларингиз янада яхши бўлишини истасангиз, жуфтингизга ҳар замонда бўлса ҳам қуйидагиларни айтиб туринг.

1. “Мен сизга ишонаман”

Эркак кимгадир ишониш мумкинлигини, кимнингдир эса унга ишониши ва қўллаб-қувватлаши мумкинлигини билишга эҳтиёжманд. Бунинг учун эрингизга муаммолар ёзилган рўйхатни эслатиб туришингиз шарт эмас. Шунчаки руҳлантирувчи сўзларни айтсангиз кифоя. “Нимаики ишга қўл урманг, сиз уни албатта эплейсиз”, “Бу албатта қўлингиздан

келади, мен бунга ишонаман”. Бундай оддийгина тасдиқ сўзлари эркак учун катта аҳамият касб этади ва ўзига ишонч туйғусини оширади.

2. “Кўринишингизга гап йўқ”

Ташқи кўриниш борасидаги илиқ сўзлар ва мақтов нафақат аёл кишига балки эркакка ҳам ёқади.. Ҳар қандай эркак умр йўлдошининг наздида чиройли ва келишган эканини билишни хоҳлайди. Бу эрингизни сиздаги яхши тасаввур сақланиб қолиши учун ҳам ўзига яхши қарашга ундайди. Бундан ташқари бундай иборалар жуфтингизнинг ўзига бўлган ишончини оширади, бу эса эркаклар учун жуда муҳим.

3. “Бирам меҳрибонсизки...”

Агар жуфтингиз сизни хурсанд қилиш учун арзимас бўлса-да, нимадир қилса, сиз буни албатта қадрлашингиз шарт. Сизни хурсанд қилиш учун денгиз бўйида дам олишга чипта ёки қимматбаҳо атир совға қилиши шарт эмаслигини ёдда тутинг. Арзимас ишларини ҳам қадрланг ва мақтанг: “Нонни жуда яхшисидан олибсиз, бирам ажойибсиз”...

“Вазифаси – қилади-да” деманг. Дунёда кўплаб аёллар сиз оддий санаган шу ғамхўрликка ҳам муҳтож. Ўзингизга етган неъматга шукр қилинг. Қолаверса, Аллоҳнинг шукр қилувчи бандаларига янада зиёда қилишини ҳам унутманг.

4. “Сиз билан фахрланаман”

Сиз, умрингизга йўлдош ўлароқ, эрингизни ҳурмат қилишингиз шарт. Инсон хато қилиши ёки қандайдир ножоиз ишга қўл уриши мумкин. Аммо бу

ҳақида доим эслатиб туриш ва гапириш яхши эмас. Бунинг ўрнига айтинг: “Мана бу ишингизга қойил қоламан-да”, “Миздан кўп нарсани ўрганиш мумкин” ёки шунчаки “Мана бу жиҳатингиз жуда ҳам ёқади”. Ҳар қандай одамда ҳам энг камида мақтовга лойиқ битта жиҳат бор. Жуфтингизнинг яхши жиҳатларини излаб топинг ва ўзига ҳам билдириб тулинг. Бу эрингизнинг ўзини аҳамиятли ва қадрли ҳис қилишига ёрдам беради. Қолаверса, яхши хислатларини янада кўпайтиришга ундайди.

5. *“Сиз ёнимда бўлсангиз ўзимни хотиржам сезаман”*

Ҳар қандай эркак севган аёли учун ягона, кучли ва енгилмас “қаҳрамон”га айланишни хоҳлайди. Бу ундаги туғма инстинкт. Ўзи нимадандир чўчиса ҳам, жуфтининг бу ҳақида билишини истамайди. У “супермен” бўлишни, жасурлик ва довюраклик билан жуфтини ҳимоя қилишни хоҳлайди. У ёнингизда экан, қанчалик хотиржам бўлишингизни ҳис қилишига имкон беринг. Бошқача айтганда ундаги қаҳрамонлик туйғусини қондирилинг. Бунинг учун “Сиз ёнимда бўлсангиз қўрқмайман”, “Сиз билан бўлсам енгил тортиб қоламан” каби сўзларни айтиб тулинг.

6. *“Бирга бўлсак, кайфиятим кўтарилиб кетади”*

Эҳтимол жуфтингиз сиз хафа бўлмаслигингиз учун ҳаракат қилар ёки кайфиятингизни яхшилаш учун нимадир қилишга уринар. Сиз унинг шундай ҳаракатларини пайқаганмисиз? Балки у ҳазиллашиб турар ёки бирор жойга дам олишга олиб борар? Тушкунликка тушиб қолсангиз ёки чарчасангиз сизга ёрдам бериш-

га ҳаракат қилар? Агар шундай бўлса жуфтингизга мана бу сўзларни, албатта, айтиб тулинг: “Бирга бўл- сак, ўзимни бахтли ҳис қиламан”, “Сиз билан бирга бўлсам негадир кўнглим ёришиб кетади”.

* * *

Муҳаббат ҳақидаги ҳеч бир шеър Муҳаммад сол- лаллоҳу алайҳи васалламнинг “Эй Роббим! Қалбимга қарши чиқа олмаяпман, Оишани жуда яхши кўраман” деганлари қадар гўзал эмас.

* * *

Бир-бирингизнинг ҳаққингизга тез-тез дуо қи- либ тулинг!

Зеро, пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алай- ҳи васаллам жуфти ҳалоллари Хадича р.а. ҳақларига “Эй Аллоҳим, Хадичадан мен розидирман, сен ҳам ундан рози бўлгин” дея дуо қилардилар.

Хотин – Аллоҳим, ҳожамни ўзинг паноҳингда асра!

Эр – Аллоҳим, жуфтимни кўнгилсизликлардан омонда қил!

* * *

Айрим аёллар тўйдан сўнг уй юмушлари-ю, қай- нона-қайнотанинг хизматлари билан бўлиб, ўзига қа- раб юришни унутиб қўядилар. Ёки турли баҳоналар, вақт етишмовчилигини сабаб қилиб, ташқи гўзаллик ҳақида бутунлай ўйламай қўядилар. Гўзал соҳибжа- молга айланишга имконият бисёр бўлган бугунги ку- нимизда бу жуда ҳам ғариб...

Ўзига қарамай кўйган, эри учун ясаниб-тусаниш кун тартибидан чиқиб қолган аёлларнинг бунга айтадиган баъзи баҳоналари:

1. *“Оилада асосийси бу – итоат ва ўзаро ҳурмат”*

Яхши бир оилага келин бўлган опа-сингилларимиз эрга итоат қилиш, қайнона-қайнотанинг кўнглига йўл топиш, мазали таомлар пишириш эркак муҳаббатини қозониш учун етарли, деб ҳисоблайдилар. Албатта, бу ишлар оила саодати учун зарур, лекин бунинг ўзи етарли эмас. Бахтли муносабатга ахлоқий гўзалликни ташқи гўзаллик билан уйғунлаштирибгина эришиш мумкин. Эркак аёлига фақат овқат пишириб бериши, уйини тозалаши учун эмас, балки гўзаллигидан баҳра олиш, уни кўриб роҳатланиш учун ҳам уйланади. Ҳар доим қаровсиз кўринадиган соч турмаги, анчадан бери упа-элик кўрмаган сўлгин чехра ҳамда ёғ ҳиди анқиган кийим билан юриш – эркак учун ёқимсиз кўриниш.

2. *“Эрим учун пардознинг аҳамияти йўқ”*

Қачонлардир макиyaj қилиб, тақиниб, чиройли бўлиб эрини кутиб олганида, эркак бунга эътибор қилмаган бўлса, аёл дарҳол бундан хафа бўлади ва эри учун безанишни йиғиштириб қўяди. Бироқ “яхши рафиқа” бундай қилмайди. Ҳадисда айтилганидек, аёл кишининг асосий вазифаси эрининг кўзини қувонтириш ва унинг қалбига шодлик олиб киришдир. Мабодо, эркак сизнинг хатти-ҳаракатларингиз маъқул эканини билдирмаса ҳам, бу сизнинг уринишларингиз бекорга кетди, дегани эмас. Шунчаки, баъзи эркаклар ҳиссиётларини камдан-кам ҳолатда билдирадилар, холос.

3. “Эримга боримча ҳам ёқавераман”

Юқорида айтганимдек, эркаклар ичидагини ташига чиқаравермайдилар. Аммо шуни унутмангки, эрингиз ҳаммасини билиб, сезиб туради. Қаровсиз афт-ангор, тер ҳиди анқиб турган халатни ҳам, тоза ва чиройли кийим ҳамда дид билан турмакланган сочни ҳам. Эркакни кўчадан келганида ўзига қарамай қўйган аёл кутиб олаверар экан, у аёлни қанчалик яхши кўрмасин, унга қизиқмай қўяди.

4. “Эримни чиройли бўлиб кутиб олгим келади-ю, эринаман-да!”

Аслида эр учун ясан-тусан қилиш борасида дангасаликни унутиш керак. Эрингиз сизга гўзаллигингиздан роҳатланиш учун, чарчокларини ёзиш учун ҳам уйланганини унутманг. Сизнинг ўзингизга қараш борасидаги дангасалигингиз вақтлар ўтиши билан эркакнинг жаҳлини чиқаради. Қолаверса, ҳар бир аёл гўзал бўлишни ва гўзаллиги узоқ йиллар давомида сақланиб қолишини истайди. Демак, хоҳишнинг ўзи етарли эмас, озгина ҳаракат ҳам керак. Ахир, натижалар сабабларга боғланган!

5. “Уй юмушлари ва болалар”

Албатта, булар аёлдан анчагина куч, вақт талаб қиладиган сабаблар. Болаларга қараш, уй ишлари, пишир-қуйдир каби адоғи йўқ юмушлар билан ўзига қарашга вақт топиш осон эмас. Аммо булар ҳам ўзингизга қарамай қўйишингизга сабаб бўлмаслиги керак.

Хуснингизга хусн қўшадиган тень, туш, помада каби пардоз воситаларини комод тортмаларида сақлаш

учунгина сотиб олманг. Юзингизга турли маскалар, кремлар сурунг. Шубҳасиз, бу ҳаракатларингиз ўзини оқламай қолмайди. Бу билан сиз эрингизнинг розилиги ва муҳаббатига эришасиз. Эринг розилиги эса Яратувчингизнинг розилиги эканини ўзингиз яхши биласиз.

Эртадан-кечгача пардоз-андоз қилиб, энг сўнги трендда кийиниб, Аллоҳ берган ҳусну жамолдан бегона ва оилали эркакларни йўлдан уриш ёки ўзини бозорга солиш учун фойдаланаётган аёлларнинг бу тарзда ўзларини тутиши бизнинг шарқона одобимизга мутлақо зид. Аммо масаланинг бошқа бир томони ҳам борки, кўчада истаса-истамаса бир-биридан чиройли, ўзига оро берган ва келишган аёлларни кўриб, уйига келганда ўзига қарамай қўйган аёлни кўриши эркак учун жуда аламли ҳолат. Атрофга мулоҳаза билан қарасак, айнан ана шу эътиборсизлик бугун кўп-лаб оилалардаги хиёнатлар, ажрашишларнинг асосий сабабачиси эканини кўрамыз.

* * *

“Ўзингга қарашли бир уй ва характерингга мос бир жуфти ҳалол дунёнинг барча олтин ва жавоҳирларидан устундир”.

Гёте

* * *

Авваллари сизни қайғуга солган муаммолар бугун деярли безовта қилмай қўйган.

Залворининг оғирлигидан кечалари ухлай олмаганингиз ташвишларни бугун эслай ҳам олмайсиз.

Гўёки, қор остида қолиб кетгандек...

Шундай экан, бугунги муаммоларни ҳам юрагин-гизга яқин олаверманг, Азизам.

Иншааллоҳ, улар ҳам эртага “қор остида” қолиб кетадилар.

* * *

Фарзандларини гўзал ахлоқли, билимли ва соғлом қилиб тарбиялаш аёлнинг энг асосий вазифасидир.

Яқинда бир гуруҳ муслима аёллар орасида бўлдим. Афсуски, янги авлод муслималари тушунчасида “уй бекаси” деган мақомга паст назар билан қараётганининг гувоҳи бўлдим. Иши, карьераси туфайли оиласига, болаларига вақт ажратолмайдиган, ўзи ишлаб, пул топадиган хонимлар қарсак билан олқишланаркан, “уй бекаси” бўлиб, фарзанд тарбияси билан машғул бўлган аёлларнинг “мен уйда ўтираман” дея ийманиб елка қисишини кўргач, ҳаётнинг ғояси пул топиш, эрига қарам бўлмаслик, карьера аталмиш бутга сиғинаётган бугуннинг ёшларига нима дейишга ҳам ҳайронман, тўғриси.

Айбни фақат ёшларга тўнкамоқчи эмасман. Бир касбни эгаллаган ўқувчи қизидан фахр туядиган устозлар, “эрининг қўлига қараб қолмаган” қизларини бошига кўтарадиган ота-она ва қариндош-уруғлар, ишлаб топган пулини урфга мувофиқ кийинишга сарфлайдиган дугоналар билан тўлиб-тошган муҳитда қайси қиздан ОНАликни муқаддас вазифа санашини кутиш мумкин? “Дипломли қизга уйлантираман” (хусусан қишлоқ жойларида) дейдиган оналар етиштирган

эркаклар мавжуд жамиятда ўсган қай нозик хилқатнинг ғурур билан “уй бекасиман” дея олишини кутиш мумкин?

Ҳозир нафақат эркаклар, балки аёллар ҳам пул топиш дардига тушиб қолганлар. Зеро, ҳозир эркак ва аёл тенг ҳуқуқли. Зотан, энди эркакнинг топганига қаноат қилишга орзу-ҳаваслар “ижозат” бермайдилар. Бугун нафақат ёшлар, балки ота-оналар ҳам ўғил ва қизларини, келинларини кўпроқ пул топишга ундаб турадилар. Уларга кўра, эркак таъминотчиси, аёл ҳам аравани бирга тортиши керак. “Эр-хотин – кўш ҳўкиз” деган ботил тушунча ортидан фақат хайвоний эҳтиёжларини қондириш илинжида кун ўтказадиган “бузоқчалар” етишиб чиқаётгани билан энди ҳеч кимнинг сариқ чақалик иши йўқ.

Қискаси эркак ва аёл тенг бўлмаган фақат бир ўрин қолди бугун. У ҳам бўлса Аллоҳнинг китоби. Китобда эркак ва аёл хануз фарқли дейилади. Китобга кўра эркак ва аёлга фарқли масъулиятлар юкланган. Фарқли имтиёзлар, имконлар берилган. Қанийди бугун келажакдаги режалари сўралган бир қизнинг “Аллоҳнинг фитратимга юклаган оналик вазифасини бажариш учун аввал турмушга чиқаман ва болаларимни уммат учун фойдали инсон қилиб етиштириш учун қўлимдан келганини қиламан” дейишига гувоҳ бўлсам.

Оилали бир аёл ўзини таништираркан, ғурур билан бошини баланд кўтариб, “дунёдаги энг муқаддас вазифани бажараман. Мен бир ОНАман ва боламни, PLAYSTATIONларга, ТВдаги ахлоқсиз сериаллар-

га, фаҳшга ботган дискотекаларга бериб қўймайман. Аллоҳнинг менга берган омонатини Унга лойиқ бир қул бўлсин, дея ўзим етиштираман” деб хитоб қилишига, қанийди шоҳид бўлсам ва келажакка умид билан қаролсам...

Чунки диндор насл 7-8 ёшидан муаллим-сонийни ўқиш, мактабларда ҳафтада бир ўтиладиган одобнома дарсига қатнашиш, Қуръонни кўр-кўрона ёдлаш, араб тили курсларига қатнашиш билан етиштирилмайди.

Диндор насл телевизорнинг олдида вақт ўтказадиган эмас, жойнамознинг устида кўзёши тўқадиган ва боласининг ахлоқли бир мусулмон бўлиши учун ҳаракат қилган диндор оналарнинг кучоқларида ҳамда боласига гўзал ахлоқдан яхшироқ мерос қолдириб бўлмаслигини англаган оталарнинг бағриларида етиштирилади.

* * *

Муҳаммад соллаллоху алайҳи васаллам айтдилар: “Эркакнинг аёлига харжлаган ҳар нарсаси унинг учун садақадир. Эркак аёлига сув ичирса ҳам бунинг учун унга ажр бордир. Қиёмат куни кишининг мезонига (тарозисига) қўйиладиган илк нарса, оиласининг нафақаси учун сарфлаганларидир”.

* * *

Ҳали сочлари жамалак, дунёни фақат камалак рангларида кўрувчи жажжи қизалоқ эканман, тасаввуримда “келин-куёв” образи жуда ижобий жойлашиб қолган. Айниқса, келин.

Эгнидаги оппоқ либоси каби кўнгли ҳам беғубор келинчак...

Одоб билан ер чизган кўйи бошини кўтаришга-да ҳаё қилиб турган бинафша каби гул юзли сулув...

Чаросдек тим қора кўзларини ердан узишга киприклари ижозат бермаётгандек, нигоҳларини ердан ҳеч кўтара олмаётган сирли соҳибжамол...

Ёнида эса бахтдан сархуш бўлса-да, бундан хи-жолат тортаётган куёв бола...

Шунданми, ҳозиргача бирор ерда оқ либос кийган, ҳаётидаги энг гўзал кунларни яшаётган келин-куёвларни кўрсам (асосан келинни) улардан кўз узолмай, болаликдаги ўша энтикиш билан термулиб қоламан.

Анчадан буён боғларда, хиёбонларда келин-куёвларнинг айланиб, фотосессия қилиши урф бўлган.

Тунов куни парк ёнидан ўтиб кетаётсам, ўз бахтидан сармаст келин-куёв ва уларни қуршаб олган учтўрт йигит-қиз эътиборимни тортди. Кап-катта хотин бўлиб қолган бўлсам ҳам, худди болалик пайтларимдаги каби бир тўхтаб олиб, уларга кўз югуртира кетдим.

Келин-куёвни кузатар эканман, юрагим ғаш тортди. Афсуски, бугуннинг куёви ҳам, келини ҳам кийинишда ва ўзини тутишда ҳозир анча ўзгариб кетишибди.

Эътиборимни жалб қилган илк нарса – келиннинг ўзини бу қадар одобсиз тутиши, безбетларча куёвга гап отиши ва хохолаб қулиши бўлди.

Энг ёмони, бу “аскиядан” куёв ҳам ўнғайсизланар, лекин лом-мим демас, нуқул кўзларини яширарди. Усти-

га-устак куёвжўралар ҳам бу аскияга қўшилиб кулишар, куёв эса нукул каловланган кўйи атрофга аланглайди.

Аёл кишининг бу тахлит “шустрий”лиги жуда хунук кўринар экан. Айниқса, келинлик оқ либосда.

Юзидаги фатасига қўшиб, ибосини ҳам олиб ташлаган келиннинг енгсиз кўйлак кийиб олгани ва очиқ елкаларига куёвжўраларнинг суқланиб қараб турганини хазм қилиб турган куёвнинг ахволини кўриб, сизнинг ҳам худди менга ўхшаб “ўл-э, эркак бўлмай” деб юборишингиз ва “шўрингга шўрва тўкилибди-ку, болаларингга шу бетайин она бўлади-ми энди”, дейишингиз турган гап.

Ахир, биз буюк шарқмиз. Азалдан шарқ аёллари ўзларидаги одоб, шарм-ҳаё билан машхур бўлганлар ва улуғланганлар. Ҳатто ҳозирги ривожлаган ғарб давлатларида ҳам ғарб аристократияси аёллари ўзининг аёллик ахлоқига гард теккизмайди, хулқини чиройли тутди. Бу даражада одобсизлик қилмайди, атрофга кулги бўлмайди.

“Аёл одоби билан гўзал, эркак шарафи билан азиз” деб бонг урадиган, ҳар қандай гўзал намуна ўзида бисёр бўлган миллатнинг ёшларига бугун нима бўлди ўзи?

* * *

Мутойиба

– Дадажониси, мени сизга Худонинг Ўзи неъмат қилиб берган-да, шуни биласизми ўзи?..
– Ҳа, биламан, онажониси, биламан. Фақат қайси гуноҳларим учун берганини билмайман.

* * *

Бир журналист кўша қариб, улуғ ёшга етган бир эр-хотиндан сўради:

– 65 йил қандай қилиб бир ёстикқа бош кўйдингиз?

Аёл шундай жавоб берди:

– Биз кийим йиртилса ямаладиган, сўкилса тикиладиган, бузилгани таъмир қилинадиган бир замонда туғилдик ва яшадик, ишлатиб бўлиб ташлаб юбориладиган ва ўрнига янгиси ахтариладиган ёки зерикканда бошқасини топиб оладиган замонда эмас.

Энг буюк ҳадя бизни Аллоҳга яқинлаштирадиган, яхшиликка ундаб турадиган хайрли бир жуфтдир!

* * *

“Ҳа, кеннойи яна қиз бўпти-да”... Учинчи қизини туғиб, туғруқхонадан минг истиҳола билан қайтган, ўғил туға олмагани пешонасига босилган бир тамғадек туюлиб, ўзини айбдор санаб турган келинойисига заҳарли “игна”сини санчиб олган қайнсингил бўлмиш ўзи ҳам турмушга чикди-ю, бирин-кетин тўртта қизини дунёга келтирди. Аллоҳ унга ўғил фарзанд бермади. Охирида турмушидан ажрашиб ҳам кетди.

Одамларни айблаб, устиларидан кулманг. Айбловларингиз – имтиҳон, масхараларингиз – кўзёши бўлиши мумкин.

Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам марҳамат қилдилар:

“Одамларни ёмонламанг, ёмонлаган нарсангиз бошингизга келмагунича вафот этмайсиз”.

(Байҳақий ривояти).

*Оила қуриш арафасида
турган ёшларга 5 та
муҳим тавсия*

1. Оила қуриш ярим иймонни батамом қилиш демакдир. Бундай жиддий масалага енгил қараманг. Бу бо-рада фақат юрак амри билангина иш тутиш тўғри эмас.

2. ОИЛА – “фалончи таклиф қилди, ота-онам мажбур қилишяпти”, “пистончи қариндошимнинг ўғли (қизи) мақтади”, “қўшним танир экан” каби асослар устига қурилмайди. Булар никоҳланиш учун етарли сабаблар эмас. Унутманг, у билан бошқалар эмас, сиз яшайсиз, умр кечирасиз. Шунинг учун ҳам ҳаётингизни бахтли бўладиганингиз билан қуришга эътиборли бўлинг.

3. Мусулмон киши учун жуфт танлашдаги энг муҳим ўлчовлар:

– бўлажак жуфтингизнинг одоб-ахлоқли бўлиши (зотан, ҳар мусулмон шундай бўлади);

– иймонли бўлиши – Аллоҳни ва пайғамбарни таниганлиги, Қуръони каримнинг камида учдан бирини билиши;

– илм олишга ҳарис бўлиши ва ниҳоят шариат руҳсат берган миқдорда, кўрганида “у билан оила кураман” дейдиган даражада ҳуснли бўлиши ва бир-бирини ёқтириши.

4. Ширин орзу-хаёлларга берилиш ёқимли, лекин унутмангки, турмушнинг 5 фоизи энтиктирувчи ҳисларга тўла бўлса, 95 фоизи ширин ташвиш ва қийинчиликлар билан лиммо-лим. Орзу қилинг, лекин қусурсиз ва комил инсонни кутманг, зотан ўзингиз ҳам бенуқсон эмассиз. Орзу-хаёлдаги оилалар фақат ижтимоий тармоқлардаги сохта бахтиёр жуфтликларда ёки кино ва сериалларда бўлади.

5. Никоҳланишдан олдин энг камида икки ой, кечаю кундуз оила илми ҳақидаги маърузаларни тингланг, бу борада китоблар ўқинг ва бахтли оилалар тилаги ила жуфти билан бахтли яшаётган инсонлардан маслаҳатлар олинг.

Мутойиба

– Қизлар ҳар доим “оқ отдаги шахзода”ларини кутадилар. Йигитлар анча камтар, уларга “малика” шарт эмас, оддий уй хизматчиси ҳам бўлаверади.

* * *

“Севишганлар куни” – ўзбекчилигимизга ёт бир кун.

“Севишганлар куни” – ҳаром муносабатларга “суюяги йўқ”лар куни.

“Севишганлар куни” – севгини бир неча дақиқалик роҳатланиш, деб биладиганлар куни.

Биз ўзбекмиз, севсак оила курамиз ва никоҳдан кейинги ҳар кунимиз “севишганлар куни” бўлади.

Жуфтимизга бўлган севгимизни ижтимоий тармоқларда эмас, шахсан ўзига билдирамыз.

Севгимизни кўрсатиш учун севишганлар кунини кутиб ўтирмаймиз.

Жуфтимиз учун таом тайёрлаймиз, ширинлик пиширамыз. Очик чехрали ва эҳтиромли бўламыз.

Овқатдан сўнг “топганингизга барака, Аллоҳ рози бўлсин” деймиз... Ҳаққига дуо қиламыз, “ўзингизни эҳтиёт қилинг” деймиз... Жони оғриси, даво излашга тушамиз, солиҳ амалларни қилиш ёдидан кўтарилса, эслатиб турамыз...

Уйини, молини, номусини сақлаймиз...

Ҳақиқий эркак ҳадеганда “сени севаман” деявермайди.

Ҳақиқий эркак севишини гапи билан эмас, иши билан кўрсатади.

Уйдан чиқаётиб, “Аллоҳга омонат бўлинглар” дейди. Уйга қайтганида, “Кунингиз қандай ўтди?” дейди.

Пиширган таомингизни еркан, “Кўлингиз дард кўрмасин” дейди.

Сиз яхши кўрадиган нимадир кўтариб келади.

“Ўзингни эҳтиёт қил” дейди. “Ҳаво совуқ, иссиқ кийин”, “Чарчадинг онаси, озроқ дам олгин” дей-

ди. Ҳар-ҳар замонда “Ҳаётимсан, бахтимга бор бўлгин” дейди.

“Севишганлар куни” чин маънодаги севгини қатл қилиш куни.

Севгисининг давомли бўлишини истамайдиган жоҳилларнинг куни.

Сохта севгиларга, ўткинчи туйғуларга ошно қилиш куни.

Ёшларни енгилтакликка ундаш куни. Никоҳсиз муносабатларга тарғиб қилиш куни.

Урф-одатларимизга путур етказишга йўналтирилган чиркин бир менталитетнинг куни.

Ким нимани байрам деса, байрам экан, деб эргашиб кетавермайлик. Ҳақиқий севгининг тайинланган куни бўлмайди. Севги маълум кунларда эмас, жуфтларнинг ўзаро муносабатларида асл ифодасини топади.

Ҳаётгий

Боғларда, хиёбонларнинг бурчак-бурчакларида ҳар хил номақбул ишларни қилаётган “жуфтлик”лар:

– Севгининг кўзи кўр – одамларнимас!

* * *

Уйланмоқчи бўлаётган йигитлар шуни билсинларки, уйланишнинг идеал ёши йўқ.

Уйланишнинг идеал вақти бор. Бу вақт ҳар ким учун ҳар хил.

Баъзилар учун бу 18 ёш. Кимлар учундир 20. Яна кимлар учун эса 25, 30 ва ундан ортик.

Аслида уйланиш бу – катта масъулият. Бу масъулиятни хис қилган ва кўтаришга тайёр бўлган онингда уйланиш эшиги очилди, деб ҳисоблайвер, ўғлон!

Чунки эркак бир ожизанинг паноҳи ҳисобланади.

Бир оиланинг раҳбари этиб сайланади.

Уйланишнинг энг катта масъулияти эркакнинг рўзғорига ҳалол луқма олиб келиши масаласидир.

Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Кишининг пешона тери билан топган ҳалол луқмасидан кўра яхшироқ бир амали йўк” – дедилар.

Уйлангандан сўнг ҳам бу ишни ота-онанинг елкасидан олмаслик – бу йигит кишининг иши эмас.

Оёққа туриб олгунча ота-онага суяниш мумкин-дир, балки. Лекин давомли тарзда ота-онага боқиманда бўлиш БИР ОИЛАНИНГ РАҲБАРИга асло ярашмайди.

Йигит бир сулувнинг ёри бўлишни ихтиёр этишидан олдин ёрига ва бўлғуси зурриётларига ҳалол луқма едира олишга қодир ёки қодир эмаслигини чамаласин.

Агар қодирман, деб ҳисобласа – ТЎЙЛАР МУБОРАК!!!

* * *

Эрнинг хотинига қиладиган муомаласи унинг иймон даражасини кўрсатади.

Эркакларга қандай аёллар ёқади?

Нозик жинс вакилаларини “эркакларга қандай аёллар ёқар экан” деган савол қизиқтириши табиий. Аммо ҳаммага бирдек мос тушадиган жавоб ҳали ҳануз мавжуд эмас.

Чунки, инсонлар турфа хил ва ҳар бир эркак ўз таъби ва дунёқарашига эга.

Барча эркакка фақат нозик ва бўйи баланд аёллар ёқади, деб ўйлаш ва ўзини маълум “стандарт”ларга мослаштириш учун жонини жабборга бериш мутлақо хато.

Хўш, унда эркакларга қандай аёллар ёқар экан-а?

Аёлнинг хунуғи бўлмайди

Дунёда хунук аёлнинг ўзи йўқ, шунчаки у ёки бу сабабга кўра ўзига қарамай қўйган аёллар бор, холос.

Ўзини кўйворган ёки “папрайиб” кетган аёл қайси эркакка ҳам ёқарди?

Ҳеч қачон ўзига қараш учун вақт ёки пул етишмаслигини баҳона қилиш керак эмас.

Агар астойдил хоҳиш бўлса пардоз қилиб олиш ёки соч турмаклаш учун бир неча ўн дақиқани топиш мумкин.

Албатта, қиммат фитнес клубига бориш шарт эмас, баъзи бир оддий машқларни уйда бажариш учун кўп нарса талаб қилинмайди.

Аёлнинг чиройли ва келишган бўлишига тўсқинлик қиладиган биттагина нуқсон бор, у ҳам бўлса – дангасалик.

Ривожланишдан тўхтамаслик

Гўзаллик – бу албатта, эркак қалбини забт этиш учун яхши восита, аммо бунинг ўзи етарли эмас.

Эркакка нафақат чиройли жуфт – балки қизиқарли суҳбатдош ҳам керак.

Ўзини ривожлантириш, ўз устида ишлаш, фойдали китобларни мутолаа қилиш, яхши фильмларни томоша қилиш – булар шахс ривожи учун асосий воситалардир.

Самимият

Эркакка ёқишнинг ягона йўли “гламур” аёл қиёфасига кириш, деб ўйлаш нотўғри.

Самимий қалб ва беғараз табассум бу – ҳар қандай эркак ардоқлайдиган жуда муҳим жиҳат.

“Идеал”ларга мослашишга уринмаслик

Журнал муковасидаги ёки сериаллардаги чиройли кизларнинг келишган қоматлари, кўзни қамаштирадиган узун ва куюқ сочлари, бенуксон терилари хавасни келтириши ва улардек бўлиш хоҳишини пайдо қилиши тайин.

Аммо бу хоҳиш негадир, ҳадеганда амалга ошармайди ва албатта, ул гўзалларга бу жойга чиққунича анчагина “ишлов” берилганини ҳам унутмаслик керак.

Шунинг учун ҳам ўзини турли-туман диеталар билан қийнаш, идеал кўғирчоққа ўхшашга уриниш нотўғри. Бунинг ўрнига ўзини борича яхши кўриш ва қадрлаш, яхши фазилатларини кўпайтириш ҳамда хато-камчиликларини тўғирлаш пайида бўлиш яхши натижа беради.

Ишониш

Эркаклар учун ёнидаги аёлнинг унга бўлган ишончи жуда муҳим.

Эркакларга кам пул топаётгани ёки яхши ишга жойлашмагани тўғрисидаги таъна-дашном бериш асло ёқмайди. Кучли жинс вакилларига аёлининг “Мен сизга ишонаман, сиз албатта, удалай оласиз” каби сўзлари жуда аҳамиятли.

Ҳурмат қилиш

Эсингизда бўлсин, агар эркак аёлни ҳақиқатда ҳам яхши кўрса, ҳурмат қилса – пардоз қилганми ёки йўқ, “90-60-90” ми ёки дўмбоққина – бунинг фарқи йўқ – бу аёл эркак учун суюмли бўлади.

Агар аёл ҳақиқатдан ҳам эркак учун қадрли бўлса, у аёлнинг барча камчиликлари билан қабул қила олади. Шундай экан, эркакни қадрлаш, ҳурматини жойига қўйиш – унинг ҳам энг қадрли инсонига айланишнинг самарали йўлидир.

* * *

Хотинсиз эркак – жасадсиз бош! Эрсиз аёл – бошсиз жасаддир!

Аёи!

Киз фарзанд дунёга келса ота-онасига дўзахдан парда бўлади, уларга жаннат эшигини очади.

Турмушга чиқса, жуфти ҳалолининг ярим динини тўлиқ қилади.

Фарзанд дунёга келтирса, жаннат оёқларининг остида ҳозир қилинади.

Агар ҳар бир киши аёлнинг исломдаги аҳамиятини билсайди, эркаклар унинг ўрнида бўлишни истардилар.

* * *

Инстаграмнинг ўзбек контентига минглаб, миллионлаб обуначилари бўлган профиллар бор: аксарияти аёлларники. Улар – қаерларга дам олгани бориши, қайси кафе-ресторанда овқатланиши, қандай таомлар ейиши, яшаётган уйи, жиҳози, кийиму тақинчоқлари, болалари ва ҳатто эрини(!) суратга олиб, саҳифаларига жойлашади.

Ҳеч ўйлаб кўрганмисиз? Ўзидан бошқага сарик чақалик фойдаси, эҳтимолки, қизиғи бўлмаган бу расм ёки видеоларни ҳаммага кўрсатишдан уларнинг муддаоси нима?

Бир аёл Фиръавнга ҳам солинмаган кўркам бир дастурхонни тузаб, уни ҳаммага кўз-кўз қилишидан, исроф балчиғига ботган “ҳашаматли” ҳаётини минглаган кишиларга кўрсатишидан, туғилган кунига олган совғалари, гулларини миллионлаган обуначиларига кўз-кўз қилишдан қандай мақсади бор?

Агар бирор мавзу борасида фикрини билдирмоқчи бўлса, буни гўзал бир манзара ёки гул сурати остига жойлаши ҳам мумкин-ку!

Яна шундай тоифа бор: у ҳеч асабийлашмайди, эри билан ҳеч уришмайди ва умуман жаҳли чикмайди. Ҳар доим бахтли, ҳар доим хурсанд. Унинг ҳаётида фақат бахтли онлардан бошқаси бўлмаган ва бўлмайди ҳам. Абсурд!..

Бундайларга шундай дегинг келади:

Сиз ҳар доим куласиз, ҳеч қачон маҳзун бўлмайсиз, шоҳона ва бахтли ҳаёт кечирасиз, муҳташам бир профил юритасиз, ниҳояда эса сизни кузатадиган обуначиларингиз ўз эрларини лапашанг, ўзларини эса бесўнақай ва хунук, уйларини хароба, ҳаётларини бахтсиз ҳис қилишларига сабабчи бўласиз.

Энди сизга бир савол: эрингиз билан тортишиб қолганингизда, энг шиддатли онларни расмга олиб бунинг остига ҳам изоҳ ёза оласизми? “Мана бунинг учун урушдик, бунинг учун жанжаллашдик, у менга

ундай деди, мен бундай дедим, кейин шундай сабр қилдим, ниҳоят ярашиб олдик... каби” изоҳларни келтира оласизми?

Сизни кузатадиганлар ичида эса туллар бор, ети-ми борлар бор, ажрашган сўққабош аёллар бор, эридан куйганлар бор... Уларнинг кемтик қалбидаги яра тирналиб, қайта қонаши сизни безовта қилмайдими?

Сиз уйингиз, жиҳозларингиз умуман шахсий ҳаётингизга алоқадар ҳар қандай “янгиликни” ижтимоӣ тармоққа жойлаганингизда нима бўлишини биласизми?

Билмасангиз, билиб олинг! Аввало, ўзини билган ва Роббисини таниган киши сизга ҳавас қилмайди. Чунки умматни тирилтириш учун ҳаракат қилаётган бир аёл иймон лаззати таъмини тотиб кўргани учун сизга асло ҳавас қилмайди.

Уйингизга олган парда, идишлар, мебель ва уй жиҳозларнинг унга ҳеч қизиғи йўқ.

Аксинча, кутубхонаси бўлмаган бир уйнинг бекаси, янги моделдаги смартфон билан овунадиган бир зехниятнинг соҳибаси бўлганингиз учун сизга ачинади, раҳми келади.

Ўзини билмаганнинг эса сизга ҳасади келади. Муҳташам ҳаётингизга ҳуши кетиб, камроқ пул топадиган эри кўзига хунук кўринади, уйи, болалари, ҳаёти – ҳамма-ҳаммасидан қониқмай, ўзини бахтсиз санашни бошлайди.

Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: ”Мен қиёмат куни сизларнинг (умматининг) кўплигингиз билан фахрланаман”.

Буни билган Робия онамиз бир кечада минг ракат намоз ўқидилар.

Маҳшарда пайгамбар алайҳиссалом: “Менинг умматимда бир кечада минг ракаат намоз ўқиган аёллар бор” дея фахрланишини истадилар. У киши ҲАБИ-БИГА буни раво кўрдилар, унинг уммати ила фахрланишига арзирли иш деб шуни билдилар, қўллари-дан келгани шу бўлди...

Ортингизга бир назар ташланг-чи, сиз нима билан фахрланасиз?

Қаймоққа қориб пиширганингиз курабия биланми? Ёки ижарада яшайдиган танишларингизга кўз-кўз қиладиганингиз данғиллама уйингиз биланми? Эҳтимол, Тошкентга ҳам бора олмайдиган обуначиларингизга мақтаниб кўрсатганингиз – денгиз саёҳати биландир? Қанчалик чиркин ва арзон иш, шундай эмасми?

Роббингиз сизга қанча ризқ бераётган бўлса Унга ҳамд айтинг, шукр қилинг, лекин ҳаммага кўрсатиб, фахрланманг. Ўрнак олишга бизга Фотима, Оиша, Хадича оналаримиз етарли. Улар дунё билан асло фахрланмадилар.

Эр аёлининг ташиқи
кўринишидан кўнгли
тўлмай қолганда нима
қилиши керак ?

Никохдан бир неча йил ўтгач, баъзи эркаклар хотинидан айб қидирадиган бўлиб қолади.

Эр-хотин ўртасидаги жанжалларнинг аксари эрнинг хотинига “фалончи чиройли, дид билан кийинади, сен эса ундай эмассан” ёки “сен семизсан, фалончининг фигураси “чоткий”, “агар озмасанг, иккинчи хотинга уйланаман” деб жуфтини камситишидан келиб чиқади.

Эркаклар бундай гапларни осонгина ва бепарво-ларча гапирадилар. Эри ва болаларига умрини бахшида қилиб, турмуш машаққатларига чидаб келаёт-

ган аёлнинг бу гаплардан кўнгли чил-чил синишини хаёлларига ҳам келтирмайдилар.

Шундай эркакка бир ҳақли савол билан мурожаат қилгим келади: “Сизга турмушга чиққунича бу аёл семиз ёки хунук бўлганми?”

Ўша эркакдан сўрашни хоҳлардим: “Энди танлов имкониятингиз кенгайганида, хотинингиз ёқмай қолдимиз? Балки, пулингиз кўпайиб қолгандир? Ахир ўзингиз кўриб, танлаб, ёқтириб уйлангансиз-ку. Уйингиздагилар сизга шу қизни олиб бериш учун қанча елиб-югурганлари эсингиздан чиқдимиз?” Бундай вазиятда айб эркак кишида эканини тан олиш керак.

Аёлларнинг жуда кўпчилиги ўзига қарашни ва чиройли кийинишни истайди ва яхши кўради. Аммо бунинг учун хоҳишнинг ўзи етарли эмас – пул деб аталадиган восита ҳам керак.

Кўпинча аёл ташқи кўринишим эримга маъқул деб ўйлаб, эрининг камроқ топаётгани ёхуд пардоз-андозга ортиқча пул сарфлаб, эрини қийнамаслик учун ҳам ўзига қарамай қўйган бўлиши мумкин. Балки аёлда “пул сўрасам жаҳллари чиқади”, деган истиҳола бордир. Аёлининг гўзаллигидан баҳра олиш истаги ҳар бир эркакда бўлиши табиий. Лекин шу истакни гўзал тарзда ифода қилиш ҳам, муаммони бошқа услубда ҳал қилиш ҳам мумкин-ку?

Оила – кўнглига ўтирмай қолса, бошқасини топиб олаверадиган кўнгилхушлик макони эмас.

Аёл – ўйнаб-ўйнаб, зерикканида бошқасига ўтиб кетадиган қўғирчоқ ҳам эмас.

Аёл боласига таглик олиш муаммо бўлиб турган бир пайтда, эрининг ишлари юришиб кетишига умид қилиб яшайди. Шўрлик аёл кундалик ташвишлар зарбидан ўзига келолмай турганида эри эса иккинчи хотин олиш ҳақида қочирим гаплар қилади.

Эрига ана шундай сабр-тоқат кўрсатаётган, эрини хафа қилишни истамайдиган, иқтисодий муаммолар билан ҳадеганда жуфти бошини қотирмайдиган сабрли аёлларга нисбатан эркак янада мулойимроқ муносабатда бўлиши керак эмасми? Унинг ва болаларининг ҳақларини гўзал адо этиши керак эмасми? Ахир, аёл сабрининг ҳам чегараси бор-ку. Сиз нима деб ўйлайсиз?

* * *

Мутойиба

Менинг эрим жудаям меҳрибон инсонлар. Бармоқлари оғримасин, деб смс ҳам ёзмайдилар, безовта бўлмасин, деб кўнғироқ ҳам қилмайдилар.

* * *

Бу дунёга дунё учунми келдик?

Унда нега моддиюн учун келган каби барча ҳаракатларимиз?

Ишга кеч қолмаслик учун тонг саҳарлаб барвақт уйғонамиз-у, бомдод намозини ўз вақтида ўқишга умуман эътиборсизмиз.

Бошлиғимизни мамнун қилиш, ундан мақтов эшитиш учун жидду жаҳд қилиб, бор кучимизни сарфлаймиз-у, “Роббингизни рози қилинг” деган хитобга

энса қотириб, Яратувчимизни рози қилиш учун ури-
ниб ҳам кўрмаймиз.

“Жонингни жабборга бериб ишлама, бу кетишда
касал бўлиб қоласан” дейишса, “Харакат қилмасам
бўлмайди, бошқа иложим йўқ” деймиз-да, “Кечаси
таҳажжудга тур, Қуръон ўқи” дейилса, “Кун бўйи ишла-
дим, чарчаб қоляпман, ўқиёлмаяпман” деб важ-кар-
сон кўрсатамиз.

Эҳх, бу инсон... Дунё ишлари, пул, мансаб учун
биринчилардан бўлиб отилиб чиқади-да, Роббиси-
га ибодат эслатилса, айтадиган баҳонаси доим тайёр
бўлган махлуқотдир.

Сизнингча ҳам, дунёга фақат дунё учун келдикми?..

* * *

Қиз сулув эди, соҳибжамол эди.

Йигит мард эди, алпкелбат эди.

Севишиб турмуш қурдилар.

Ёлғиз ўғилга ёр сайланди.

Йигитнинг омади чопди. “Ёғли” жойга ишга жой-
лашди. Пуллари кўпая бошлади.

Пуллар оилаларни пароканда, аёлларни бахт-
сиз, болаларни толесиз қилаётган ичкилик савдо-
сидан эди.

Келинчак бирин-кетин кўчқордек тўрт ўғилни
дунёга келтирди.

Ўзларини янада бахтли ҳис қилдилар. Осмон кафт-
ларида эди гўё...

Суюкли эрнинг муштипар онаси дунёдаги энг ёқимсиз бири кўринди, “ёр” янги қурилаётган қасрда бу қари кампир билан яшашни истамади.

У қилди-бу қилди, эрни авради-да, картайган қайнонани эски кулбасига ташлаб, чиқиб кетдилар.

Ўзларини кудратли санадилар.

Саодатли эдилар, гўё...

Ўғиллар катта бўла бошлади.

Аммо...

Мактаб ёшига етганида бир ўғил автоҳалокатда нобуд бўлди.

Отанинг топган-тутганини қолганлари маишатга сарфлай бошладилар.

Кўчмас мулклар, уйдаги буюмларни бирин-кетин қиморга ютқаздилар.

Бир ўғил бир неча йил “ўтириб” ҳам чиқди.

Арслондек уч ўғил бирин-кетин “передозировка” да жон таслим қилди.

“Аллоҳ берди” эмас, “мен, менгина туғдим” дея кўкракка урилган қўллар болаларининг жонсиз таналарини мажолсиз кучоқлади.

Атрофга паст назар билан қарашга одатланиб қолган керик бошларни фарзанд доғигина қуйи эгди, эга олди.

Анҳордек оқиб кирган бойлик селдек шиддат билан чиқиб кетди.

Бадавлат эр юрак хуружидан вафот этди.

Фарзанд доғидан адо бўлган хаста кўнгли нафақат хосиятсиз қасрига, балки дунёларга сиғмай қолди...

Инсон ўз ҳаётининг бунёдкоридир. Ҳаётини ўзининг танловлари ҳамда қарорлари асосида барпо этади ва унда ўзи умргузаронлик қилади. Танловларнинг тўғри ёки нотўғри эканлигини белгилаб берувчи ягона мезон – Қуръони каримдир. Кимнинг ҳаёти бу мезонга асосланмас экан, у охир-оқибат бахтсизликка маҳкум.

* * *

Мутоғйиба

Аёлларга лайфхак:

“Энг яхши дугона – семиз дугона. Чунки сизнинг семизлигингиз дугонангизникини олдида билинмай қолади”.

Оилада айтилмаслиги керак бўлган жумлалар

- Мен сизга нима дегандим.
- Унинг эри/хотини бундай қилмайди.
- Сиз ҳар доим шунақасиз.
- Мен сизга бундай қилгандим, сиз эса ...
- Сиз менинг онам/отам эмассиз.
- Жавобингизни берайми?
- Сиз буни қилишга мажбурсиз.
- Унда ажрашайлик.
- Онангиз ҳар доим шунақалар.
- Менга ҳеч эътибор бермайсиз.
- Сиз мени яхши кўрмайсиз.

Келинг, бир фикрлашайлик. Сизнингча, оилада эр-
как ва аёл бир-бирига яна нималарни демаслиги керак?

* * *

Қабристон. Ҳазин нур сочаётган аср куёши истамайгина уфққа томон йўл олади. Барглари ни тўкиб, кип-яланғоч бўлиб қолган садақайрағоч шохлари дўп-пайган сағаналар тепасида алланималарни сирли шивирлайди. Кунни кеча кўзни қувнатиб ғужғон ўйнаган дарахт барглари сарғайиб, ерга тўкилгач, табиат ҳукмига жимгина итоат этганча тупроққа аралашиб улгурган. Атроф сокин. Қаердандир мулланинг тиловат қилаётган узуқ-юлуқ овози эшитилади.

“Қабрларни зиёрат қилинглар, улар сизга охиратни эслатади” – дейилади ҳадисда.

Аммо, қабристонлар охиратни эслатадиган эмас “ўзини кўрсатадиган” жойга айланиб қолган бугун. Кимўзарга иморат солишлар энди қабристонда сағана куришга ҳам кўчган. Мозористондаги хилма-хил “қабр экстерьер”ларини кўриб, ўзингни “қабртошлар кўргазмаси”га бориб қолгандек ҳис қиласан, киши. Жимжимадор ва нақшинкор мрамлар, шакл ва услуб жиҳатидан бири иккинчисини такрорламайдиган сағаналар, баъзиларининг атрофи жимжимадор панжара билан ўралган, баъзиларига чет эл газони ва ноёб гуллар экилган... Кулгили ва аламли... Аламли ва айни дамда кулгили...

“Отажон, сизни тобад унутмаймиз”, “Меҳри дарё онам, қалбимизда мангу яшайсиз”. Қимматбаҳо гранитларга битилган бу сўзлар яқинидан ажраган мусибатзаданинг нидоси ўлароқ, бирор ким қалбида ҳамдардлик туйғусин уйғотар эҳтимол... Ҳаётлик чоғида отасининг кўнглини ололмаган, онасини етар-

ли рози қилолмаган хом сут эмган банда ота-онаси қабрини бу тарзда ясаиб, ўз фарзандлик бурчини яхшироқ адо этмоқчидир, балки... Хотинига шуба олиб берганида онасига бир кийимлик мато кўшиб ололмаганидан, ўғлига велосипед совға қилганида отасининг қон босимига дори олиш эсига келмаганидан, шоҳона уйини қимматбаҳо мебель билан жиҳозлаганида дунёга келишига сабабчи бўлганларининг эски кулбада яшашига рози бўлганидан афсус чекаётгандир, эҳтимол.

Билмадим... Аммо шуниси аниқки, хом сут эмган бандаси ўзидаги неъмат қадрини ундан айрилганидан сўнггина ҳис қилади. “Эҳ, мени ўзиданда яхши кўрган меҳрибонларимга тузукроқ яхшилик қилолмадим-да” дея оҳ чекади, шўр пешонасига бир эмас минглаб уради, аммо энди фойдасиз.

Бирок, Яратувчимиз жуда меҳрибон. Биз гумроҳ бандаларига ана шу хатолар ичида ҳам имконлар ато этади, хатоларни тўғирлашга, айбимизни ювишга йўл қолдиради. Яхши ишлар, солиҳ амаллар қилиш ва улардан ҳосил бўладиган ажру савобларни ота-она руҳига бағишлаш, улар ҳаққига дуои хайр, эҳсонлар қилиш билан уларга фойда етказа олишимизга шароит яратади.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Қачонки одам боласи ўлса, амали кесилади. Магар уч нарсадан: жорий садақадан, манфаат олинадиган илмдан ва унинг ҳаққига дуо қиладиган солиҳ фарзанддан кесилмайди” дедилар.

Шоҳона сағана куриб, атрофини безатишнинг мархумлар учун зарра қадар бир фойдаси йўқ.

Ақлни ишлатайлик ва фарзанд ўлароқ ўзимизга берилган сўнги имконни ҳам қўлдан бой бермайлик!

* * *

Пайғамбаримиз Муҳаммад соллалоҳу алайҳи ва саллам:

“Мен Хадийжамнинг севгиси билан ризқлангирилдим” дедилар.

Демак, ризқ фақат ошқозонга кирадиган озуқагина эмас.

Кўнгилнинг ризқи бошқа, кўзнинг ризқи бошқа, кулоқнинг ризқи бошқа.

Асл гўзаллик кўнгилдан изланади.

Ҳашаротлар еб битирадиган танадан эмас...

Аллоҳ барчамизни гўзал ризқ билан ризқлангирсин!

Севадими ёки йўқ...?

Аллоҳ таолонинг баъзи ҳикматларига кўра эркак севгиси ва аёл муҳаббати бир-биридан бутунлай фарқ қилади. Худди аёл кишининг руҳияти эркакникидан бутунлай ўзгача бўлгани каби.

Аёл севгиси сўзсиз, ҳиссиётларга лиммо-лим. У севган кишисига бор-будини бахшида қилиб юбора олади, уни қўллаб-қувватлайди, гарчи эркак бунга лойиқ бўлмаса ҳам.

Аёл вафодор, садоқатли бўлади, ўз ёнида жуфти ҳалолидан бошқасини тасаввур ҳам қила олмайди.

Бу қадар буюк муҳаббатга аёл ўз-ўзидан, айнан шундай жавоб кутади.

Лекин эркак муҳаббати бутунлай бошқача.

Умр йўлдошининг ҳақиқатдан ҳам сизни севишини билиб олиш мумкинми?

Ҳа, буни қуйидаги уч нарсадан билиш мумкин:

1. Билдириши – эълон қилиши

Агар эркак қалбида сизга нисбатан ёқимли ҳиссиётлар бўлса, у буни атрофидагиларга билдиради. Бу шуни англатадики, у бир умр ўз ёнида бирга бўладиган шахс сифатида фақат сизни кўряпти, сизни ўз-ўзиники деб ҳисоблайди, ёнида эканингиздан фахр туяди ва ўзи ҳам билмаган ҳолда буни атрофга билдириб қўяди.

Бу нафақат сўз билан балки, ўз ёнида сизни олиб юриши, фикрингиз билан ҳисоблашиши, илтифот кўрсатиши ва ёнида эканингизда хотиржам тортиб қолишида ҳам намоён бўлади.

2. Таъминлаш – севган эркак таъминлайди

Сизни севадиган эркак ундан пул сўрашингизга ҳожат қолдирмайди (агар иқтисодий муаммолар бўлмаса). У сизнинг ҳамма эҳтиёжларингизни қондиради, таъминлайди.

Таъминот дегани фақат пул бериш, дегани эмас. Агар у сизни чин қалбдан севса, сизнинг ҳар қандай муаммоингизни ҳал қилишга тайёр туради, яъни у сизни хотиржамлик ва ҳаловат билан таъминлашга ҳам уринади.

Мабодо, сиз ундан бирор ёрдам сўрасангиз-у, у бесабаб бош тортса ёки баҳоналар қилса, билингки, у сиз ўйлаган киши эмас.

3. Ҳимоялаш

Эркак ҳақиқатан ҳам аёлни севса, уни ҳар қандай муаммодан ҳимоя қилишга тайёр бўлади. Бу унинг сизни эзиши мумкин бўлган ҳар қандай жисмоний ва руҳий зарбалардан ҳимоя қилишида намоён бўла-

ди. Бу қандайдир зарур маслаҳат ёки сиз учун хавфли бўлган зарарни даф қилишга интилиш бўлиши ҳам мумкин.

Аёллар кучли жинс вакиллари севгиси ва унинг изҳори ўзлариникидан фарқли эканини ва кўпинча ана шу уч усулда намоён бўлишини билиб олишлари шарт: *билдириши, таъминлаши, ҳимоя қилиши!*

Аёл кишининг кўнгли нозик бўлгани ва романтикага “ўч” лиги сабаб ҳам, кўпинча эркагидан ноўрин хафа бўлади, уни бемехрликда айблайди.

Чунки жиддий эркаклар севгиларини гап-сўзлари билан эмас, ҳаракатлари билан билдиришга уринадилар.

Уларнинг “сени яхши кўраман” дейиши тил билан эмас, иш-ҳаракат билан ифодаланади.

Буни билиб олган аёлнинг эридан бўлар-бўлмасга хафа бўлишига ҳожат йўқ.

Агар хулоса қиладиган бўлсак, жуфтингиз сизни ёнида олиб юрса, ҳар қандай эҳтиёжингизни таъминлашга ҳаракат қилса ва сизни ёқимсиз вазиятлардан, хавф-хатардан ҳимоя қилишга уринса, хотирингиз жам бўлсин. Демак, сиз унинг қалбидан чуқур жой эгаллаб бўлгансиз.

* * *

Мутойиба

Хотин:

– Менинг ҳамма қариндош-уруғларимни ёмон кўрасиз, ҳурмат қилмайсиз.

– Йўғе, онаси, жаа унчалик эмас. Масалан сенинг қайнонанг ва қайнсингилларингни яхши кўраман.

* * *

Оила аъзоларингиз, яқинларингиз билан овқатланиб ўтираркан, ёнингизда бўлмаган ким биландир тинимсиз SMSлашиб, гаплашиб ўтирадиган бўлсангиз – бу бир муаммо...

Меҳмон келганида ёки бир жойга борганда телефонингизни столга (кўз тушиб турадиган бир жойга) қўйиб қўядиган бўлсангиз, ўзингиз англамаган ҳолда атрофингиздагиларга “Сиз мен учун аҳамиятли эмассиз” деган ахборотни берасиз – бу ҳам бир муаммо...

Эрталаб кўзингизни очар-очмай аёлингиз (эрингиз), болаларингизга бир оғиз сўз қотмай ёки бошқа бир иш қилмасдан дақиқаларча телефонни қўлдан қўймасангиз – бу катта муаммо.

Демак сиз қарамсиз!..

Бошқа барча қарамликлар сингари, сизни оилангиз, яқинларингиз ва ҳатто Аллоҳ билан муносабатларингизни ёмонлашишига олиб келади, баҳоси йўқ вақтингизни, умрингизни ҳавога совуришга хизмат қилади.

Телефономания – асримиз касаллиги – ҳаётингиз устидан ҳукмронлик қилишига изн берманг.

Маълумот ўрнида: Америкалик олимлар Интернетнинг инсон психоэмоционал ҳолатига ижобий ва салбий таъсири бўйича тадқиқот ўтказдилар.

Унга кўра, бор-йўғи 8 фоиз маълумотлар ижобий самарадорликка, 92 фоизи эса бузғунчи таъсирга эга экан. Танлаш ихтиёри ўзингизда!

Қиз бола турмушга чиқса, эрининг жонига жон тикиб, умрига йўлдош бўлади.

Фарзандли бўлганидан кейин эса боласининг энг биринчи ва энг аҳамиятли ўқитувчиси – тарбиячисига айланади.

Уйни идора қилиш, рўзғор тутиш ва оилада ижобий иқлим яратишда энг катта масъулият унинг зиммасига тушади.

Оиласини Аллоҳнинг ризоси асосида бошқариш, Аллоҳ рози бўладиган бир шаклда яшаш ва тобора мураккаблашиб бораётган ушбу асрда том маънодаги мусулмон бир фарзанд етиштириш учун энди у бир “сеп-сидирға”га қаттиқ эҳтиёж сезади.

Мебелининг сифати, пардасининг модели ва ёки идишларининг гулидан кўра жуда аҳамиятли бўлган бир “сеп” бор.

Модомики, қизнинг бисотида бу “сеп” мавжуд бўлар экан, қолган барчасининг энди аҳамияти қолмайди.

Муслима қизнинг сепи бўлмаса-бўлмасин, аммо..

– Гўзал ахлоқи.

– Илми.

– Беш вақт намози.

– Одоби ва фаросати бўлсин...

* * *

Тақдиримизга битилган бир бандаи мусулмонга жуфт бўлиш илоҳий бир бутунликдир.

Бир танишим – опам бор. Ўзи қувноқ, бир гапириб, ўн куладиган, атрофидагиларни ҳам “ичагини узиб қўядиган” аёл. Аммо эри бироз нобопроқ чиққан. Тез-тез “қуйдириб” туради. “Йўқолиб кетса, қутуламан шундан” деб юрадиган опам, эрини узоқ сафарга кузатди-ю, негадир ўзгариб қолди. Ҳардам-хаёл ва ўйчан, нигоҳлари сўник, кўзларидаги ўтдан асар ҳам йўқ...

Яхшими, ёмонми жуфтингизнинг борлиги бахт. Унинг ғамида елиб-югуришингиз, хизматида туришингизнинг ўзи бекаму кўстликдир.

Ишонмасангиз, жуфтидан айрилган, ажрашиб кетган ёки турмушга чиқолмай турганлардан сўранг.

* * *

Мутойиба

– Онаси, бугун кайфиятим зўр, шундай гап айтгин, этларим жимирлаб кетсин!

– Сўраганимда опчиқиб берасан, деб берган пулларингизни ишлатиб қўйдим.

* * *

Охират уйига кўчганинг замон, ортингдан “Ёсин”-ни ўқийдиган бир жуфтинг бўлиши не саодат! Чунки, “Сизни севаман”, “Сенсиз ўлиб қоламан”лар у ерда ҳеч ишга ярамайди...

* * *

“Ўғлим оппоқ қиз хоҳлаяпти. Узр-ку, сўраганни айби йўқ, қизингиз оппоқ ва нозиккинадилар?”

...оппоқ...

...нозик...

Совчи аёлларнинг сўзлари беихтиёр қулоғимга тушаркан, замонамиз йигитларининг гўзаллик бора-сидаги ўлчовлари айнан шу стандартга тушиб қолганига такрор шохид бўлдим.

Тўғрироғи, бу параметрларни XX аср мода индустрияси байроқ қилиб кўтариб чиқди ва уни омма онгига сингдиришда жадал давом этмоқда.

Аслида-чи, ҳар замон ва ҳар маконда айна шу ўлчовлар трендда бўлганми? Гўзалликнинг қатъий шакли ёхуд ранги мавжудми?

Албатта, йўқ!

Келинг, яқин ўтмишга назар солайлик.

XIX аср охири XX аср боши ва ўрталарида рус мустамлакаси бўлган бизнинг диёрларда табиийки, рус гўзаллик эталони омма онгига сингдирилган. Булар бозори чаққон, оёқ-қўллари дўмбоқ, тўлачадан келган, юзлари қип-қизил қизлар саналган. Шунинг учун ҳам аёллар юзларини “қизартириш”га румяна отлиқ упадан фойдаланган.

Ориқ қизларга ҳадеганда харидор чиқавермаган. Аксинча, нозик қизларга бирор касали бор бўлса керак, шунинг учун озиб кетган деб, шубҳа ва гумон назари билан қаралган.

Ўтган асрда эса Европада гўзаллик эталони – бўй-ни узун ва пешонаси кенг аёллар саналган.

Ўша даврда Европада туғилган қиз-аёллар энса ва пешона соҳаси сочларини қирдиришга мажбур бўлишган. Қошларини эса теп-текис қилиб, тердириб юришган.

Хитойда эса оёғи кичкина аёлларнинг бозори чаққон бўлган. Чунки оёғи катта қизларнинг турмушга чиқишга деярли ҳеч қандай шанси бўлмаган.

Мисрда эса кўзларининг қорачиғи катта ва тим қора бўлган аёллар энг гўзал саналган. Бечора аёллар чиройли саналиш учун кўз қорачиқларини кенгайтириш ва қорайтириш учун кўзларига аччиқ белладонна суюқлигини томизиб юришган. Тўлача ёки қора экани унинг минуси бўлмаган, балки, оппоқ ва нозик бўлса ҳам кўзининг қорачиғи кичикроқ бўлса, у аёл гўзал саналмаган.

Ана шулардан хулоса қиладиган бўлсак, гўзалликнинг аниқ бир мезони мавжуд эмас. Бугун гўзаллик экани даъво қилинаётган ўлчовлар вақтлар ўтиб, тасқара деб саналиши ҳам мумкин. Ёки аксинча.

Оиланинг пойдеворини ташки гўзаллик устигагина қуриш катта хато эканини ҳаммамиз ҳам биламиз.

Аммо бугунги моддият замонида буни унутиб қўймаслик ва ёшларга ҳам эслатишга катта эҳтижимиз бор.

Баъзи махлуқотлар қора, лекин жуда гўзал ва нурли. Баъзилари оппоқ бўлишига қарамай, кўримсиз ва хунук бўлади.

Аслида гўзалликнинг аниқ шакли ва ранги йўқ. Аллоҳ уни Ўзи истаган кўринишда кўрсата олади.

* * *

Бахтдан сўрадилар: “Қаерда яшайсан?” У жавоб берди: “Аллоҳнинг ҳукмига рози бўлган ҳар қалб менинг маконимдир”.

Унутманг, мухтарама хоним, келажак авлодни етиштирувчи сизсиз, балки, улар сизнинг охират билетингиздир...

Оила – ичимиздаги бир ватандир. Кимгадир кераклик туйғуси ҳис қилинмас экан, инсон ўзини бўшлиқда сезади.

Эр ҳам, хотин ҳам, фарзанд ҳам фақат ўз оиласидагина ўзини хотиржам ҳис қилади.

Жамият фақат хотиржам, маънан ва жисмонан соғлом оилалар билан кучли бўлади.

Оила – ватандир.

Ватанимизни душманлардан, чет таъсирлардан, гарази борлардан қўриқлашимиз лозим.

Бу ватанда эркак подшоҳ, аёл малика.

Қай давлатда подшоҳ қолиб, “малика” ўз ҳукмини юргизар экан, у давлат охир-оқибат таназулга маҳкум.

Кучли аёл ва ожиз эркак эса оилалари йўқ бўлган бир ўлка демакдир.

* * *

Аёл зоти асаларига ўхшайди. Ўзи асал беради, лекин ора-орада чакиб туради.

* * *

“Елкамдан тоғ ағдарилди”, деган ибора борлигини биласиз. Бу қай ҳолат, қай вазиятда ишлатилишини ҳам биласиз. Таъбир жоиз бўлса, аксариятнинг бугун тўй қилиб, қизини узатгач, “хайрият-ей, елкамдан тоғ ағдарилди” деб бир енгилгина нафас оладиган вазият ичида экани ҳам сизга сир эмас. Бу майли. Ҳар нарсага кўникиб кетувчи миллатмиз, бунга-да мослашиб, кўникиб улгурдик. Аммо қиз узатиш ҳали “ҳолва”-си экан. Бугун ҳеч бир тузум, ҳеч бир халқда мавжуд бўлмаган, ҳадсизликнинг асов отдек жиловсиз истаклари, нафснинг сарҳад билмас тузсиз хоҳишларининг яна бир шакли шамойили ўртага чиқди.

Бу – ҳали тўйда олган қарзларини узиб улгурмаган шўрлик қиз томоннинг катта юк машинани тўлдириб, чақалоқ учун бир дунё матоҳ олиб, куёвниқига жўнатишидир.

Миллатимизда насл давомчиси, деб ўғил фарзанднинг болаларига айтилади. Туғилган чақалоққа ота томон исм қўйиши ва унга отасининг ёки ота томондан бўлган боболарининг исми шарифи берилиши ҳам шундан. Чунки, ҳам шаръан, ҳам қонунан бола – отаники. Шариатда боланинг нафақаси – уни боқиш, кийим-кечак, ҳаёти ва саломатлиги учун зарурий бўлган барча воситалар билан таъминлаш отасининг зиммасида.

Аммо, таассуфки, бугун биз буларнинг бутунлай аксига шоҳидмиз.

Оталар “елкаларидаги тоғ”дан қизларини узатиб ҳам қутулмаяптилар. Аллоҳнинг ҳадяси ўлароқ оилада бир фарзанд дунёга келса, энди унинг кам-кўстини қилиш – коляска, ётоқ, шкаф, чўмиладиган тоғора-ю, тувакдан тортиб сўрғичигача олиб бериш қизини бериб “айбдор” бўлган шўрлик қиз томоннинг зиммасида.

Ва энг хунуги – қудаларнинг, куёвнинг буни оддий бир ҳол ўлароқ қабул қилиши, вожибот – қилиниши керак бўлган бир иш билиши, бундан виждоний бир оғриқ туймасликларида.

Сизнингча, бунга ким айбдор?

Оилада ўзининг бир сиёсати бўлмаган, шариат унга юклаган масъулиятларни билиб-билмасликка, кўриб-кўрмасликка олиб келаётган йигитларми?

“Ҳозир ҳамма шунақа қиладиган бўлиб кетган”, “Ана, фалончи ҳам неварасига шунча жиҳоз олиб келибди” деб уйдагиларга зимдан гап едириб, боланинг нафақаси отасининг бўйнида эканини, чақалоқ ётадиган каравотчани аслида ўғли олиши кераклигини таълим бермаган аёлларми?

“Ўзимиз қилиб оламиз, қудаларингга айт, ҳеч нарса олиб келишмасин” дея чиройли тарзда бу оворагарчиликка нуқта қўйишни хаёлига ҳам келтирмаган, таъмагир хотинини тийиб қўёлмаган эрақларми?

Фикримча, бунга энг аввало куёв томон барҳам бериши керак. Чунки, қудалари рад қилмас экан, қиз томон “қилиш керак экан” деб орият кучида қарз олиб бўлса ҳам, ернинг тагидан топиб бўлса ҳам қилади.

Ўзбек жамиятида янги турмуш қурган ёш оилаларда сиёсатни аввал-бошда қайноналар юритадилар.

Шу сабабли эндиги муружаатимиз уларга:

Хўш, қайнона ойим, жигарпорангизнинг пушти камаридан бўлган, уйингизда туғилиб, шу маконда вояга етадиган, наслингиз давомчиси – неварангизни нега қудаларингиз кийинтириши, кам-кўстини тўлдириши керак? Бешиг-у, тувак-сумагини, ҳатто тагликларигача нега улар олиб бериши керак? (Суюнчи тарзида, ҳайит-байрамларда совға тарзида неваралари учун ҳадя беришса майли).

Фарзанднинг таъминоти отасининг бўйнида экан, марҳамат қилиб ўғлингизга вазифасини адо этиши учун йўл беринг. Билмаса ўргатинг, вазифасини англантинг, унутса эслатиб туринг. Ахир, сиз онасиз. Болангиз адашса, хато қилса қараб ўтирмайсиз, қарсақ чалиб олқишламайсиз-ку! Бу борада ҳам уни йўлга солиш, ҳамиятини шакллантириш, эркаклигини эслатиб туриш, аввало, сизнинг бурчингиз эмасми?

Жамиятда, хусусан оилада биз аёлларга кўп нарса боғлиқ, энг аввало, ўзимизни бидъатлардан тўсайлик, ўлчовларимизни тўғрилаб олайлик, таъмали, ҳирсли бўлишдан Аллоҳдан паноҳ сўрайлик!

Кейин эса мард ва ҳамиятли ўғлонларни вояга етказайлик, улар ота бўлгач, ўз бурч ва масъулиятларини адо этишларида ёрдамчи бўлайлик. Эртага Яратган ҳузурида ёруғ юз билан тура олсак, шояд.

Бир инглиз ёзувчиси: “Гўзал ахлоқли, мард эркакларни вояга етказиш учун, аввало, гўзал ахлоқли, илм-

ли аёлларни тарбия қилиш керак”, деган экан. Биз бугун бу ўғитга ҳар доимгидан-да мухтожмиз.

* * *

Бугун тўйларда қилинаётган исрофлар ҳақида кўп ва хўб гапириляпти.

Мен ҳозир бу ҳақида гапирмоқчи эмасман.

Гап – тўйдаги бачканаликлар (келиннинг селфига тушиши каби) ҳақида ҳам эмас.

Келинг, бизнинг анъаналаримизга сездирмайгина кириб келаётган бир сохталик, иллюзия ҳақида гаплашамиз.

Биз ўзбеклар азал-азалдан меҳмоннавозликда унча-мунчасини чангимизда қолдирамиз. Юртимизга келган мусофир борки, буни тан олади, меҳмондўстлигимизни ҳайрат билан эътироф этади.

Аммо бугунги тўйларимиз меҳмоннавозлик, саховат ифодаси эмас, кимўзарлик ва эътироф учун телбаларча уринишга ўхшайди.

Аслида бойлик шараф ва ё камбағаллик ор эмас.

Кимнингдир ўртаҳол яшаши, кимнинг эса тўкинликда ҳаёт кечирishi, кимдир базўр кун кўриши, яна кимдир ошиб-тошиб кетиши – бу қонуният.

Аллоҳнинг ушбу адолатли тақсимоти учун кимнидир олқишлаш, бошқа бирини ерга уришнинг ўзи нотўғри.

Аммо бугун оддий, ҳаминқадар рўзгор юритадиганлар ҳам, албатта ҳашаматли тўйхонада, шоҳона дастурхон солиб тўй қилишади.

Кимнинг қанча пул топиши ва уни қаерга, қандай сарфлаши – бу унинг шахсий танлови.

Лекин сизни билмадим-у, менимча йиллаб меҳнат қилиб, маблағ йиғиш – оиласининг ризқи, боласининг билими, ўзининг соғлиғидан тежаб, “даҳшат” тўй қилиш – мантиқсизлик, телбалик ва сохталикдир.

Айниқса, вақтинчалик берилган бутун умрини, соғлиғини ва куч-қувватини тўй қилиш учун сарфлаш бориб турган мантиқсизликдир.

Умрининг навқирон дамларини, куч-қувватга тўла онларини беҳуда орзу-ҳавас ортидан югуриб совурганимиз учун у КУНда ҳисоб беришни ҳам унутмаслик керак эмасмиди, аслида?

Чет элларда мигрант бўлиб ишлаётган юртдошларимиз ўртасида ўтказилган сўровномалар шуни кўрсатяптики, “Четда ишлашга сизни нима мажбур қилди?”, деган саволга уларнинг 85 фоизи тўй қилиш, уй-жойли бўлиш ва машина олишни сабаб қилиб кўрсатишган.

Бизга муаммо эмасдек кўринаётган бу моддиюнчилик натижаси фарзандларни отадан, аёлларни эридан, ота-оналарни жигаргўшасидан айириб, мардикор бўлиб ишлаш ва ўғил уйлаб, қиз чиқариш, тўй қилиш учун азиз умрини созуриш бўлмоқда. Жуда аянчли ҳолат, шундай эмасми?

Биз ўзбеклар жинниликка зеб бериб, эшшакдек ишлаб, топган-тутганимизни тўй-ҳашамга сарфлаб ётган бир пайтда ўша “чириган ғарб”нинг баъзи онгли ёшлари тўйга кетадиган сарф-харажатларни турли

хайрия фондларига, етимхоналарга ёки таълим соҳасининг ривожланишига сарфлашмоқда. Шу ўринда савол туғилади: Аслида биз мусулмонми ёки улар?

* * *

Мутойиба

– Дадажониси, қизингиз куёви билан келибди. Уйда ҳеч вақо йўқ, нима қиламиз?

– Куюнма, онаси. Етти маҳаллага тўй бердик, уларга тўйнинг дискини қўйиб берамиз. Кулайинми, куяйинми..?

Беш нарса сизни стрессдан қутқаради

1. Ризқ Аллоҳдан

Ризқни берувчи фақатгина Аллоҳдир. Бошқасининг олдида эгилманг.

2. Таваккалту ал – Аллоҳ

Фақат Аллоҳгагина суянинг

У ўзига суянганларни асло ташлаб қўймас.

3. Насиб қилгани бўлади

Жонингизни койитманг. Сизга насиб қиладигани сизга етмасдан қолмас.

4. Сабр – яхшиликлар эшигининг калитидир

Сабр қилишни билинг. Вақтидан аввал баҳор келмайди.

5. Умр ўтқинчи

Унутманг, бойлик ҳам, фақирлик ҳам, соғлик ҳам, хасталик ҳам, қувонч ҳам, ғам ҳам, муваффақият ҳам, омадсизлик ҳам ва ҳаттоки ҲАЁТ ҳам бари ўткинчи.

* * *

Фалончи мени фақат иши тушганида эслаб қолади, деманг! Кишилар корига ярашни менга икром қилган Аллоҳга ҳамдлар бўлсин денг!

Сериаллар бизга Бераётган тушунчалар

Кишининг тасавури фикрлари ўқиган ва эшитганлари, кўрганлари орқали шаклланади.

Бугун биз оиламиз аъзолари – хусусан фарзандларимиз билан эфир вақтини орзиқиб кутиб, роҳатланиб томоша қилаётган айрим сериаллар (!) бизга қандай тушунчаларни сингдирмоқда?

Фарзандларимизнинг миясига нималарни “қуймоқ” да? Уларни қайси йўлларга бошламоқда?

Келинг, бир фикрлашиб кўрамыз.

1. Никоҳдан сўнг эринг(хотининг)дан кўнглинг тўлмайдими, “кўнглингдагиси”ни топишинг ва у билан ишқий муносабат қуришинг мумкин.

2. Ўзинг севмай уйланган (турмушга чиққан) кишига хиёнат қилишга, бошқасига кўнгил қўйишга ҳақкинг бор.

3. Муаммоли вазият ёки бирор қийинчиликка йўлиқсанг, бунинг ечими – ичкилик ичиш.

4. Ёшларнинг, албатта, севгани бўлиши керак. Ўрта мактаб ёки коллежданоқ бирортаси билан “топишиб” олишинг шарт.

5. Оилада оналар ҳукмрон бўлиши керак. Эркак – ота сўзи аҳамиятга эга эмас.

6. Бола ҳар доим ҳақ, ота-оналар эса болаларини тушунмайдилар.

7. Қайноналар ёмон одамлар. Улар ҳар доим келини(куёви)га азият беради, зулм қилади.

8. Ёмонлар ҳар доим кучли ва ғолиб, яхшилар азоб чекишга маҳкум.

9. Дунёдаги энг олий туйғу – севги.

10. Ҳаётдаги энг асосий нарса – муҳаббат.

11. Моддият ҳамма нарсадан устун. Маънавий ўлчовлар, инсонийлик, одоб-ахлоқ умуман кераксиз тушунчалар.

12. Ўзгалар ҳаққига тажовуз қилиш одатий ҳол.

13. Катталарга гап қайтариш, беодоблик бу – маданият.

14. Эркакларнинг эътиборига тушишни, чиройли кўринишнинг ягона йўли – очиқ-сочиқ кийиниш, пардоз-андоз қилиб юриш...

... ва буни узоқ давом эттириш мумкин.

Керакли хулоса эса ўзингиздан...

* * *

Мутойиба

– Озишнинг энг яхши йўли бу – пул йўқлигида бозорга бориш. Ортиқча вазн сўлак билан чиқиб кетади.

* * *

“Ҳар бир буюк шахснинг ортида буюк аёл туради” дейдилар. Ҳа, айнан шундай! Биз – эркакни тўрғалиб, ўзи пойгакка чўккан, эркакни олдинга ўтказиб, ўзи орқада юрган, ўз хаддини билиб, устунлик даввосини қилмаган буюк шарқнинг буюк аёлларимиз!..

* * *

“Гапир, эй Оиша, шодланай” деган пайғамбарнинг “Жим ўтир, хотин, гапирма” дейдиган умматимиз...

* * *

Буюк орзулар истагида (романтика)

“Сенга осмондаги ойни ваъда қилмайман. Аммо, мен билан бўлсанг, қорли ва совуқ қиш кунларида, ихчам уйимизнинг иссиққина хонасида, қўлларинг қўлларимда, тиззаларинг тиззаларимга тегиб тураркан, дунёларни унутиб сен билан бирга Қуръон ўқиймиз...” дейдиган эркакларимиз кўпайсин!

Амийн!

* * *

Хузурли ва энергияга тўла бир ҳаёт учун:

1. Кўпроқ сув ичинг.
2. Нонуштада яхшигина, тушликда ўртача, кечки овқатда озроқ енг.
3. Табиий, полиз ва дарахтларда етиштирилган озукалардан кўпроқ, дўкон пештахталарида сотиладиган, кадоқланган маҳсулотлардан камроқ истеъмол қилинг.
4. Ҳар нарсани ўзингизга қаттиқ олаверманг.
5. Ибодат ва дуо учун вақт ажратинг.
6. Ҳар куни камида ўн дақиқа тафаккур қилинг.
7. Вақтида ухланг.
8. Ҳар куни камида 30 дақиқа пиёда юринг ва албатта, табассум қилинг.
9. Ҳаётингизни бошқаларники билан солиштирманг. Зотан, улар ҳаётининг асл юзи сизга маълум эмас.

10. Назорат қила олмайдиганингиз ўй-хаёлларга берилманг. Бунинг ўрнига бор кучингизни ҳозирингиз учун сарфланг.

11. Ҳаётни жиддий олиб юборманг. Фоний эканингизни унутманг.

13. Бошқалар ҳақида гапириб, кучингизни беҳудада совурманг.

14. Ёмон гумон қилишдан қочинг.

15. Кимсага ҳасад қилманг, зеро ҳасад соҳибини ҳалок қилувчидир.

16. Ўтмишдаги салбий хотираларни эсламанг. У сизнинг бугунги ҳузурингизга раҳна солади.

17. Ҳаёт кимгадир нафрат қилиб, кин сақлаш учун жуда қисқалик қилади. Кимсадан нафратланманг.

18. Ўтмишингиз билан шундай сулҳ тузингки, у бугун сизни бахтсиз қилмасин.

19. Ҳаётнинг бир мактаб эканини ва ўрганиш учун бу ерда эканимизни унутманг.

Муаммолар алгебра дарсига ўхшайди, ҳар муаммо бир дарс ечишимиз, хулоса олишимиз керак бўлган ва умр бўйи давом этадиган таълим жараёнининг бир бўлагидир.

20. Ҳар тортишувда ғолиб бўлишингиз шарт эмас. Ёқмаса ҳам буни қабул қилинг.

21. Оила аъзоларингизга тез-тез қўнғироқ қилиб туринг.

22. Ҳар куни атрофингиздагиларга яхшилик қилинг. Табассум, ташаккур, илтифот, ёрдам, дастак, руҳият, кайфият...

23. Ҳаммани ҳаммаси учун кечиринг.

24. 70 ёшдан катта ва 6 ёшдан кичиклар билан гаплашиб туринг.

25. Бошқаларнинг сиз ҳақингизда нима деб ўйлаши сизни қизиқтирмасин.

26. Тўғри деб билганингизни қилинг, хатоларингиз учун пушаймон бўлманг. Нимаики бўлмасин барчаси яхшиликка, иншааллоҳ.

27. Фойдали бўлмаган ва ёки хурсандчилик келтирмайдиган вазиятлардан узоқроқ туришга ҳаракат қилинг.

28. Ҳар қандай вазият у хоҳ яхши бўлсин, хоҳ ёмон, албатта ўзгаради. Вазиятни қабул қилинг.

29. Ўзингизни қандай ҳис этсангиз этинг, аммо ўрнингиздан туринг, кийининг ва ташқарига чиқинг. Ўзингизни уйга қамаб қўйманг.

30. Кўпроқ китоб ўқинг. Дуо қилинг, кучингиз етганича ҳаракат қилинг ва қолганини Аллоҳга ҳавола қилинг...

* * *

Азиятлар чекиб, озорланишига қарамасдан инсонни йиқитмай, оёқда тутиб турадиган қувват – Аллоҳга бўлган иймонидир!

* * *

Бир сахий кишидан сўрадилар:

“Муҳтожларга берганингиз, йўқсилларга тарқатганингиз эҳсонлар туфайли қалбингиздан бир кибр ва ё миннат ҳислари ўтадимиз ҳеч?”

У киши шундай жавоб берди:

“Асло! Муҳтожга нимадир берганимда мен ўзимни ошпазнинг қўлидаги бир капгир мисолиман, деб биламан. Бераётган ошпаздир, фақат берадиганини капгир орқали, яъни капгирда сузиб беради. Сизнингча, бир капгир ризқни берган менман деган тусунчада бўлиши мумкинми?”

* * *

Сендан ўзга қалбимга шифо берувчи йўқдир. Шофеъ исминг-ла Сендан шифо сўрайман, эй Роббим!

* * *

Эридан кўп шикоят қиладиган бир танишимни кўчада учратиб қолдим. Мени кўриши биланоқ доимгидек яна арзи ҳолини бошлади.

Унга айтдим:

Уйингда ўтирибсан, ҳализамон болаларинг мактаб-боғчаларидан қайтишади. Овқат қилишинг керак. Аксига олиб музлатгичда гўшт ҳам, тухум ҳам қолмаган. Ҳаво совуқ. Болаларнинг эса қорни оч. Тўртбеш соатни амаллаб ўтказдиларинг. Энди совуқ ва очлик азоб беришни бошлади. Камига электр ҳам ўчиб қолди. Кичигинг қорни очиб, йиғини бошлаб юборди. Пластигингда эса пул тугаганига анча бўлган.

Нима қилишни билмай кўчага чиқдинг. Ўзига тўқроқ кўшнингдан 50 минг сўм қарз олиш учун. Юзингни суви етти томиб кирдинг кўшниникига. Рад жавобини оларқансан, ер ёрилса-ю, кириб кетиш фикри ҳам ўтди бирров хаёлингдан.

Шу пайт кўчанинг бошида яшайдиган бошқа бир кўшнининг сен томон юриб келаётган шарпаси кўринди.

Болаларинг кўплигини, совуқ кунда қийналиб қолганингни юз ифодангдан пайқадими, сен билан илиқ сўрашди-ю, уйига кириб кетди. Сен ҳам минг изтиробда, қуруқ қўл билан уйингга қайтдинг.

Орадан 10 дақиқача вақт ўтиб, эшик тақиллади. Очиб қарасанг, ҳалиги кўшни аёл. Қўлида устига иккита чап-чап нон ёпилган бир лаган ош ва пластик карточка. “Ассалому алайкум кўшни, мени сизникига эрим жўнатдилар, совуқнинг кунида болалар билан қийналиб қолган кўринасиз, мана буни олинг, камингизга ишлатарсиз” деди-да, “олмайман” дейишингга ҳам қарамай, беш юз минг сўм солинган пластикни ташлаб, чиқиб кетди.

Орадан ҳеч қанча ўтмай, улар бошқа жойга кўчиб кетдилар. Бир йилдан кейин ўша аёл ва унинг эрини, уларнинг сенга қилган яхшилигини эсингдан чиқарасанми?

– Йўқ – деди, танишим.

– Ўн йилдан кейинчи?

– Йўқ, уларнинг қилган яхшилигини умримнинг охиригача унутмайман!

– Қўшнингни бир лаган ошини унутмайсан, лекин эрингнинг сени ва болаларингни тўйдиришини сендан олган қарзини қайтаргани каби қабул қиласан.

Хато-камчиликлари бўлса ҳам, таъминотларингни қилиши уни севишингга, ҳурматини жойига қўйишингга етарли эмасми? Нега улар кўзингга кўринмайди?

У жим бўлиб қолди...

Ҳа, биз бошқалар яхшилик қилса, улардан миннатдор бўламиз, лекин эримизнинг бизга қилганларини у бунга қилишга мажбур деб биламиз. Қилади-да, вазифаси-да, деймиз. Қадрига етмаймиз...

Неъматнинг қадрига етишимиз, аҳамиятини ҳис қилишимиз учун ундан мосуво бўлишимиз шартми?

Сиз нима деб ўйлайсиз?

* * *

Жуфтингиз қизишганида сиз сокин бўлинг! Бирингиз олов бўлганда, бирингиз сув бўлишингиз керак!

(Али розияллоҳу анҳу).

* * *

Романтика

“Дунёларни оёғим остига тўкишингиз керак эмас. Ҳашаматдан холи, аммо фаришталар доим ҳозир бўлган, сакийнатга тўла уйимизнинг ихчам бир хонасида Роббингиз ҳузурда туришингиз, Унга ёлвориб, Унинг Ўзигагина чин қул бўлишингизни истайман. Чунки, Роббингизга асл банда бўлсангиз, мени ҳам, болаларимни ҳам асло зое қилмайсиз...” дейдиган аёлларимиз кўпайсин!

Амийн!

* * *

Эй ота-она!

Ўғлингизнинг юриш-туриши, хулқ-атвори ҳаммадан ҳам кўра ўзингизга яхшироқ маълум. Ахлоқсиз, харом-хариш (сигарет, қалён, ароқ, наркотик, зино)га муккасидан кетган ўғлингизни “уйлаб қўйсак тузалади”, “хотин олса, қуюлиб қолади” деган фикр билан уйлантириб, бошқа бир ота-онанинг юраклари қатида асраб-авайлаб катта қилгани – гулдек қизини ўтларга ташламанг!

Уйлантириш – ечим ҳам, даволаш шакли ҳам эмас.

* * *

Уйланмаган бўйдоқ ёки ҳали турмуш қурмаган қиз бола “тўйим бўлса, ўшанда бахтли бўламан” деб ўйлайди.

Ижарада турадиган одам “ўз уйим бўлса, хотиржам бўламан” деган фикрда яшайди.

Камбағал одам саодатни пули кўп бўлишида деган ўйда бўлади.

Фарзанд кўролмаётганлар эса “болали бўлсам, ана шунда бахтли бўламан” деган хаёлга боради.

Барчамизни йўқдан бор қилиб, қалб аталмиш бир парча гўштни жасадимизга жо қилган Зотнинг Ўзи эса, Китобида шундай марҳамат қилади: “Қалблар Аллоҳни зикр қилиш билангина ором олуру”.

(Раъд сураси 28-оят).

Атрофингизга қаранг ва мушоҳада юритинг.

Неча-неча турмуш қурганлар борки, бир-бирини кўргани кўзлари йўқ, болалари борлиги учунгина чидаб яшайди ёки ажрашиб кетиб бўлган...

Қанчадан-қанча пулдорлар борки, ўша ором-ҳаловатни излаб ичкиликка, гиёҳвандликка, айш-ишратга берилган...

Аксарият ота-оналар боласини ясли-боғчаларга жўнатиб, хархашасидан қутулиш пайида...

Данғиллама қасрда яшайдиганлар билан бир дилдан суҳбатлашиб кўринг-а, ҳеч бир муаммосиз ва хотиржаммикин?..

Дарҳақиқат, “Қалблар Аллоҳни зикр қилиш билангина ором олур”.

* * *

Сиз ундан хафасиз...

Унинг эътиборсизлигидан жонингиз аллақачон ҳалқумингизга келиб бўлган...

У сизга муносиб эмас...

Эҳ-ҳе, сизни кимлар олмасди-я...

Бу кечинмалар қалбингиздан тез-тез ўтиб туришини биламан, ойим.

Келинг, шу сафар ўша “ярамас”нинг сизга қилган ноҳақликларини бир четга суриб турайлик-да, сизга, ҳа, айнан ўзингизга четдан холис бир нигоҳ ташлаб кўрайлик.

Айтинг-чи, сиз хотин ўлароқ эрингизнинг меҳрга бўлган талабини, ҳиссий ва жинсий эҳтиёжини

қондирганмисиз ёки қондиришга ҳаракат қилганмисиз?

Болаларингиз билан ҳазиллашиб, уларни опичлаб, кези келса улар билан бирга ўйинлар ўйнаб турасизми?

Сиз оиланинг иқлим яратувчиси ўлароқ оилангиздагилар билан кулишиб, суҳбатлашиб ўтириб, бирга овқатланиш учун нималардир қилганмисиз?

Ҳар замонда бўлса ҳам, бир оила бўлиб, табиат кўйнига дам олишга чиқиб туришни ташкиллаштириб турасизми?

Жуфтингиз ишдан қайтишига унга ёқадиган кийимларингизни кийиб, уни “ойдаккина” бўлиб кутиб оласизми?

Гаплашиб ўтираркан, эрингизнинг кайфиятини кўтарадиган бир нималарни деб турасизми?

У билан холи қолганда, унга ёқадиган нимадир қилиб кўрганмисиз?

Сиз ўзингизга кўйилган масъулиятни қанчалик адо қилмоқдасиз?

Сиз ўзингизнинг Аллоҳ олдидаги бурчларингиздан қанчалик хабардорсиз?

Намоз ўқиш фарз амал бўлганидек, рўмол ўраш ибодат саналганидек, эрни рози қилиш ҳам бир ибодат деган тушунчадамисиз?

Шубҳасиз, мен сизни қоп-қора қилиб, эрингизни оқламоқчи ва ёки унинг тутумларини маъқулламоқчи эмасман.

Аmmo бир фикр юритиб кўринг-а, биз ўзимизга ёқмаган, бизни хафа қилган бир муаммога дуч келганимизда, аввало, ўзимизни ўнглашимиз, ўзимизни ўзгартиришга ҳаракат қилишимиз энг тўғриси бўлмайдими?

Ахир бу ҳақда Роббимиз бизга шундай марҳамат қилган:

“Албатта, бир қавм ўзларидаги нарсани ўзгартирмагунларича, Аллоҳ улардаги нарсани (ҳолатни) ўзгартирмас”.

(Раъд сураси, 11-оят).

* * *

Мутойиба

– Дадажониси, тўғриси айтинг! Менга совчи қўйган пайтингиз, сизни менга ким йўналтирган?

– Билмайман онажониси, душманларим кўп эди.

* * *

Эркак кишининг кун бўйи телефондан бош кўтармай ўтириши жуда хунук ҳолат.

Кўчада юрганида семичка чақиб, сақич чайнаши жуда хунук ҳолат.

Бир ишни келишиб қўйиб, хотиним (онам) унама-япти, деб келишувни бузиши ўта хунук ҳолат.

Эртадан кечгача диванда ағанаб, телевизор кўриб, телефон чуқилаб ётиши эркак кишига ярашмайди.

Хотини ишлаб, ўзи уйда овқат пишириб, уй тозалаши жуда хунук ҳолат.

Болани туғдириб қўйиб, таъминотсиз ва тарбиясиз ташлаб қўйиши тоқат қилиб бўлмас даражада ёмон ҳолат.

Бозор ва дўконларда аёллар ички кийимини сотиб ўтириши жуда хунук ҳолат.

Эркак кишининг тақинчок (цепь, браслет) тақиб, эркаклар салонида сочини турмаклатиши (причёска), қизил, сариқ, гулдор кийим кийиши жуда хунук ҳолат.

МИБчилар келганида “сен гапга устасан” деб аёлини чиқариб, ўзини орқага олиши жуда хунук ҳолат.

Оилада ҳал қилувчи сўзни хотини гапирса-ю, у индамай, жим туриши жуда хунук ҳолат.

Бўйига етган қизлари, келинлари олдида майкачан ёки ич кийимда юриши жуда хунук ҳолат.

Чойхонадан бери келмай, ошма-ош, гапма-гап юриши жуда хунук ҳолат.

Оила таъминоти ва бошқарувини аёлига ташлаб қўйиши ва яна ўзини “эркакман” деб ҳисоблаши жуда-жуда хунук ҳолат.

Айтдим-қўйдим-да...

* * *

Мутойиба

– Дадажониси, интернетда бунақа кўп ўтираверманг! Миянгиз кирди-чиқди бўлиб қоляпти!

– Раҳмат, онаси, ҳозир қорним тўқ.

* * *

Инсон зоти борки, у – яримдир. Оила кургачгина тўлиқ бўлади.

Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоху алайҳи васаллам кизлари Фотима (р.а)ни Али (р.а)га никоҳлар эканлар, икковларини ёнларига чорладилар ва айтдиларки:

“Эй Али, сени қизим Фотимага уйлантиряпман, лекин унга қул бўласан. Эй Фотима, сени Алига узатяпман, лекин унга чўри бўласан”.

Улар бу сўзларни ҳаётларига татбиқ этдилар ва бу оила бутун инсониятга намуна ўлароқ саодатли бир оилага айланди.

* * *

Биз негадир ҳозир “яхши” деган тушунчани мана бундай талқин қиладиган бўлиб қолдик:

“Яхши келин” – “90×60×90” ва оппоққина, отонаси “яхши”сеп қиладиган, орқасидан тез-тез дастурхон келиб турадиган келин;

“Яхши куёв” – уйи евроремонт, тагида машинаси, “ёғлиққина” иши, жарақ-жарақ пули бор куёв;

“Яхши оила” – бадавлат, ҳашаматли уйда яшайдиган, уйда хизматчилар ишлайдиган оила;

“Яхши тўй” – қиммат тўйхонада ўтказиладиган, “юлдузлар” иштирок этадиган, таклифномада ўриндиқ рақами белгилаб қўйилган тўй (жонингдан бошқа ҳамма нарса бор бўлган дастурхонни гапирмай қўя қолдим).

Ана шу ўлчовлар билан қиз узатиб, ўғил уйлаяпмиз.

Аммо “фалончини қизи ажрашиб кетибди, писмадончи ўғлини бошқатдан уйлар экан” каби гаплар бугун ҳеч кимни ажаблантирмайдиган гаплар сирасига кириб бўлди...

Авваллари эса:

“Яхши келин” – тарбияли, уй ишларига уқуви бор, бетингизга сапчимайдиган бир қиз;

“Яхши куёв” – иномаркаси бўлмаса ҳам, ҳаромдан ҳазар қиладиган, ЭРлик масъулиятини ҳис қиладиган бир йигит;

“Яхши оила” – аъзоларида одамийлиги, инсонийлиги бўлган бир оила;

“Яхши тўй” – Аллоҳ белгилаган ўлчовлар бўйича бир шукрона ифодаси ўлароқ ўтказилган “валий-ма” эди...

Ўша пайтларда “хотини кетиб қопти”, “эри кўй-ворибди” деган гапларни деярли эшитмасдик.

Ўлчовларимиз ўзгариб кетгани учун ҳам, моҳиятга эмас моддиятга қараб иш кўрадиган бўлиб кетганимиз учун ҳам бугун ёшларимиз толесиз, ажрашишлар эса кўпдир...

* * *

Мутойиба

– Эримнинг қариндошлари орасида энг яхши кўрганим – ўзимман!

* * *

Бор экану йўқ экан. Бўри баковул экан, тулки ясовул экан. Бир одамнинг якка-ю ёлғиз ўғли бор экан. У улғайибди ва ишқи подшоҳнинг қизи – соҳибжамол маликага тушибди. Маликага уйланиш истагида булганлар узоғу яқиндан ёғилиб кела бошлабди. Подшоҳ эса “Қизимга уйланишни истаган киши менинг шартларимни бажариши керак”, деб айтибди.

У ёғи ўзингизга маълум – йигит подшоҳнинг бир-биридан қийин шартларини адо этганидан кейингина муроду мақсадига етибди.

Болалигимизда деярли ҳаммамиз эртақлар ўқиганмиз ёки эшитганмиз. Эътибор берган бўлсангиз, аксарият эртақларнинг бошланиши, воқеалар ривожини, ундаги қаҳрамонлар турли-туман бўлса-да, эртақларнинг асосий моҳияти деярли бир хил бўлади. Ҳикоя якунида эртақ қаҳрамони ўз муроду мақсадига етади, узоқ ҳамда бахтли ҳаёт кечиради.

Аммо унғача қаҳрамон шўрлик “энасини” кўрганча-кўради...

Келинг, омади чопган қаҳрамоннинг ҳаракатлиниш йўналишини таҳлил қилиб кўрайлик. Қандай қилиб у ўз мақсадига етишди? Бахтли бўлиш учун нималар қилди?

Биринчидан, у ўз олдига мақсад қўйди.

Албатта, инсон мақсадига кўра ҳаракатланади. Бизнинг қаҳрамон ҳам маликани севиб қолди ва унга эришишни ўзи учун мақсад қилиб олди.

Иккинчидан, мақсадга етиш учун у ўзида кучли хоҳиш-истак ва қатъиятни шакллантира олди.

У мақсадига (яъни маликага) шунчаки эришолмасди, бунинг учун табиийки, осон бўлмаган шартлар, босиб ўтиши керак бўлган машаққатли довлар бор эди. Буни йигит яхши тушунди. Шундай бўлса-да, мен буларни қилолмасам керак, демади ва шижоат кўрсатди.

Учинчидан, мақсадга олиб боровчи шартларни адо этиш учун унда илм (маълумотлар) бор эди.

Ёдингизда бўлса, эртақда унга шартларни адо этишда йўл кўрсатадиган кимдир пайдо бўлади ёки йўлда қандайдир ишора учрайди. Демак, у мақсадига эриштирувчи маълумотларни ўзлаштирди, яъни билмаганини ўрганди ёки йўл кўрсатувчиларга қулоқ солди. Ана шулар воситасида айни қадамларини қўйди.

Тўртинчидан, у ҳаракатга тушди.

У маликани севиб қолди, аммо севиш билангина кифояланмади, орзуларга берилиб, “олма пиш-оғ-зимга туш” деб ҳаракатсиз ҳам ўтирмади. Дарҳол ишга киришди, эрта-индин қилиб ўтирмай, ҳаракатни бошлаб юборди.

Ва ниҳоят, йигит унчалик осон бўлмаган йўлдан ўтишга жидду жаҳд қилди, машаққатларга таслим бўлмади, қийналса ҳам тишини-тишига қўйди ва ниҳоятда маликани ўзиники қилиб олди.

Намёкни – ишорани пайқадингизми? Эртақнинг моҳиятини-чи?

Хулоса: Мақсадга эриштирувчи йўл ҳеч қачон осон бўлмаган ва бўлмайди ҳам. Шундай бўлса-да, натижаси гўзал, оқибати хайрли бўлади. Сикилманг

ва ғамгин бўлманг. Бу довонлардан ўтиб олсак, иншааллох, биз ҳам мурод-мақсадимизга етишамиз.

Унгача эса ОЛФА!

P.S. Мусулмоннинг олий мақсади нима эканини эса ўзингиз яхши биласиз...

* * *

Аёл...

Борлиғини жуфти ҳалолига бағишлаб яшовчи ажиб хилқат...

Ўзини унутса-да, ўзидан кечса-да, эрини унутмовчи, унинг шарафини ўз шарафидан устун қўювчи фидокор яратик...

Умр йўлдошининг бир чимдим лутфидан бор бўлиб, озгина эътиборсизлигидан дунёларга сиғмай қолувчи заиф муниса..

Эркаклардан ор қочиб, ҳамиятлари заифлашган даҳри дунда уларнинг шарафсизлигидан азият чекаётган ожизалар бир қадар бисёр бугун.

Кўчадаги ҳаром савдога илашиб, аҳли оиласини эътиборсиз ташлаб қўйган, “кўча”дагининг бошидан зар сочиб, боласига хўрозқанд олиб бермайдиган, “аллаким”ларни ширин сўзига кўмиб, аёлидан қатра меҳрини дариг тутадиган ва яна ўзини эр санайдиган ҳамиятсизлар урчигандан-урчиб ётибди.

Ажабки, жуфтининг хиёнатини очик-ойдин библиб яшаётган, ёхуд эрининг бошқа хотин(лар)и бор-

лиги учун дунёлари зимистон бўлган, аммо болалари учун тишини-тишига қўйиб бардош бераётган озурда жонлар ҳам талайгина.

Бугун бир аёл ўлароқ тоифадошларимга мурожаат қилмоқчиман.

Азизам, ёқут каби ёнокларингиздан селдек оқишга шайланган кўзёшларингиз у шарафсиз (!) учун тўкилишга муносиб эмас.

Садоқатингизга, меҳрингизга мувофиқ жавоб қилмаган бири билан умр ўтказаетганингиз қаддингизни букиб қўймасин. “Сустлашмангиз ҳам, ғамгин ҳам бўлмангиз...”

(Оли-Имрон сураси, 139-оят).

Шуни асло унутмангки, сизнинг бахтиёрлигингиз фақат эрингиз билан эмас.

Бир юзсизнинг хиёнаткор қилмишидан тушкунликка тушиб, ўзни хароб қилиш, давомий сиқилишдан касалликлар “букет”ини орттириб олиш, ҳаётнинг машаққатли “жанг”ларида ютқазганларнинг насибасидир. Бундай мағлубият МУСЛИМА аёлга асло муносиб эмас.

Унутманг, муслиманинг асосий мақсади эри муҳаббатига сазовор бўлиш, жуфти билан Лайли-Мажнун мисоли умр кечиришидангина иборат эмас.

Сиз масъул бўлган, охиратда сўраладиганингиз муҳим вазифалар бор ва уларнинг энг шарафлиси ва аҳамиятлиси ОНАликдир.

Она бўлдингизми, тамом. Энди ортга йўл йўқ. Энди чекингизга умматни етиштириш, Ҳазрати Инсонни

тарбиялаш вазифаси тушди. Эндиги бурчингиз дунёга уни обод қилувчи авлодларни тақдим қилишдир.

Энди сизга ярашадигани ана шу вазифада собит туриш, ҳаётда учрайдиган мусибатларга таслим бўлмаслик, тушкунликка тушмасликдир. Бир эракнинг вафосизлиги, шарафсизлиги ва ёки хиёнати туфайли синиб қолмасликдир.

Қанчалик оғир бўлмасин, қалбингиздаги жароҳатдан қонлар томчилаб турмасин, эрингизнинг қилмишларини адолати ҳақ Зотга ҳавола қилинг-да, бошни тик тутиб, олға қадам ташланг. Бу муаммолар сизни асл вазифангиздан чалғитишига ижозат берманг.

Сиз ташвишлар олдида қаддингизни ғоз тутингки, полапонларингиз бағрингизда бахтлари бутун бўлиб вояга етсинлар, гўзал хулқли мусулмон шахс бўлиб улғайсинлар.

Уларни шундай тарбиялангки, сизга икки дунё саодатини келтирсинлар.

Имтиҳонлардан гўзал ўтиш ва даъвосидан чалғимаслик дунёнинг барча муслималарига насиб этсин. Амийн!

* * *

Бозордан қайтаётсам кўчада бир қўшним ўта бегоҳат, у ёқдан-бу ёққа бориб келяпти.

– Ҳа, қўшни, нима бўлди? Кимдир арпези хом ўрдими?

– Кўрмайсизми, манавиларни, ёмғирдан кейин потирлаб чиққан захарли кўзикоринга ўхшаб ҳаммаёқни босиб кетди.

– Кимни айтяпсиз ўзи?

– “Психолог” ман деб оғзига келганини валдираётган мегажинларни-да. “Чакра” дейдими-ей, “Ўзизга ижозат беринг” деб алахлайдими-ей, ““Олий куч”га илтижо қилинг” деб ширкка чақирадими-ей. “Ҳаққингни талаб қил” деб эрга гап қайтаришни ўргатадими-ей. Психологияни обрўсини бир пул қиворишди ўзиям. Буниям қўя туринг, “Эр нимага керак?” дегани ҳаммасидан ошиб тушди. Менимча, булар ўзидан ўзи чиққани йўқ, қўшни, буларни олдиндан тайёрлаб, атайин олиб чиқишяпти. Миллатимизни бузиш, ишонувчан, содда аёлларимизнинг онгини захарлаш учун.

У ёқ-бу ёққа бирров қарадим-да, “мен сизни кўрганим йўғ-а, опажон” деб секингина сурвордим.

* * *

Мусулмон эркаклар! Аёлингиз сизга Аллоҳнинг энг катта неъмат ва ёрдамчиси эканини унутманг. Чунки, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Аллоҳ кимга бир солиҳа аёл насиб қилган бўлса, динининг ярмини ўрнига келтириш учун унга ёрдам қилибди. Қолган ярми учун Аллоҳга такво қилсин – Аллоҳдан кўрксин” дедилар.

(Жомеъус-Сағир).

Мусулмон эркаклар! ТВларда, сериалларда, интернетда, кўчаларда номаҳрамларга кўзингизни тикиб, уйдаги аёлингизга хурматсизлик қилманг. Болаларингизга оналик қилган, номусингизни кўриган, йилларча қаҳру ғазабингизга дучор бўлган аёлингиз

уйда туриб, ҳаромга кўз тикишингиз буюк бир хоинликдан бошқа нарса эмас.

Билингки, Аллоҳ ҳеч бир хоиннинг қилмишини шундоқ ташлаб қўймайди. Унутманг, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Эркаклар! Сиз ифбатли бўлингки, аёлларингиз ҳам ифбатли бўлсинлар!” дедилар.

(Табароний ривояти).

Мусулмон эркаклар! Аёлингизга вақт ажратишдан, у билан суҳбатлашишдан, унинг дардини тинглашдан бош тортманг. Моддий ва маънавий эҳтиёжларига беписанд қараманг. Унга бепарво бўлманг.

Чунки Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Кичининг ўз қўл остидагиларни (оиласини, хотинини) менсимаслиги унинг учун гуноҳ ўлароқ етарлидир” дедилар.

(Абу Довуд ривояти).

Мусулмон эркаклар! Жуфтингизни бошқа аёллар билан солиштирманг, уни тез-тез алиштирманг. Фақат айб излайдиган, майда-чуйда нарсаларда ҳам тортишадиган, уни қийнайдиган ёмон ахлоқли кишилардан бўлманг.

Шайтоннинг васвасаларига учиб, ўзингизни жуфтингизга қарши қўйманг. Унутманг, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Бир киши жуфтига адоват сақламасин. Унинг бир феълини ёқтирмаса, бошқа бир феълини ёқтиради” дедилар.

(Муслим ривояти).

Иш жойида, кўча-кўйда, одамлар орасида та-ниш-нотаниш аёлларга кўрсатадиган илтифот, ҳур-мат ва эҳтиромни жуфтингиздан ҳам дариф тутманг. Агар бир илтифот кўрсатилиши лозим бўлса, бунга энг аввал жуфтингиз ҳақли эканини унутманг. Чунки Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Сиз-ларнинг энг яхшиларингиз аҳли оиласига яхши муо-мала қиладиганларингиздир” дедилар.

(Термизий ривояти).

Аҳли оиласига яхши муомала қилишнинг, улар-га севгисини кўрсатишнинг ва ҳатто, муҳаббат би-лан қарашнинг ҳам бир солиҳ амал каби савобга эриштиришини ва гуноҳларингизга каффорот бўли-шини унутманг.

Чунки Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васал-лам: “Бир эркак хотинига, аёл ҳам эрига муҳаббат би-лан қарасалар, Аллоҳ таоло ҳам уларга марҳамат қи-лади. Эркак аёлининг қўлларини кафтлари орасига олса, ҳар иккиларининг гуноҳлари бармоқлари ора-сидан тўкилади” дедилар.

(Жомеъус-Сағир).

P.S. Фақат аёлларга хитоб қилинадиган бўлиб кол-ган бугунги кунимизда эркакларга ҳам бир мурожаат қилинсин, дедик.

Зеро, бахтли оила фақат бир томоннинг эмас, ҳар икки томоннинг саъй-ҳаракатлари натижасидир.

* * *

Ишдан кейин уйига шошиладиган эркак хотинкули эмас, балки яхши эр ва яхши отадир.

* * *

Эркак-аёлни аралаштириб тўй қилиб;

Жуфти ҳалолимизни кўпчиликнинг ичида ўйнатиб;

“Тўй бир марта бўлади” дея, исрофга берилиб;

Маросимлар “югур-югури” билан намозларни унутиб;

Камига Аллоҳдан солиҳ-солиҳа, қори-қория фарзандлар сўраймиз.

Ботил иймон асосида қўйганимиз – Оиша, Фотима, Абу-Бакр каби улуғ сиймолар исмларни оёк ости қиламиз.

Ўзимиз солиҳ-солиҳа бўлишга уринмаймиз, аммо болаларимиздан солиҳ-солиҳаликни кутамиз, қори-қориялик хоҳлаймиз.

Парадокс (соғлом ақлга зид фикр) шундай эмасми?..

* * *

Кеча кўча бўйлаб юриб борарканмиз, онамнинг қўлларидан ушлаганча, йўл бўйи қақажонлик билан турли-туман саволларга кўмардим, ҳаёт ташвишларидан ўйчан ва ҳардамхаёл бўлиб қолган онамнинг хаёлларини тўзғитиб, болача қилиқларим билан кулдиришга уринардим.

Бугун кўча бўйлаб юриб борарканмиз қизалоғим ҳаёт ташвишларидан ўйчан ва ҳардамхаёл бўлиб қолган онасини охири ҳеч кўринмайдиган саволлар ёмғи-

рига тутади, ўйинқароқ ва болаларча соф қилиқлари билан уни қулишга мажбур қилади.

Болаликни соғиндим.

Мусаффо, тоза ранглари қалбимни энтиктирган болалигимни.

Ҳаётни соф туйғулари билан жаннат каби тасаввур қилган, бироқ адашган болалигимни.

Ташвишларсиз, муаммоларсиз, бахтли болалигимни...

Балки, ғам-андуҳсиз, муаммосиз, ғуборсиз бир умр кечеришнинг иложи бордир?

Фитратан инсон талпиниб турадиган, қўмсаб соғинадиган покиза ҳаётни, гўзалликни яна қайта яшаш мумкинмикан?

Наҳот, бегуноҳ болаликда яшалган ўша соф ҳисларни яна туйиш, ҳис қилиш имкони бўлмаса?

Бор, албатта!

Абадий ва Олий жаннатларда.

Аллоҳнинг фазли билан, иншаалох!

Болаликнинг покиза, ширин дамларини қўмсаб – охиратдаги бахтли ҳаёт – ЖАННАТГА интилишга кучли туртки бўлиши мумкин.

Болалигимизни эслаб турайлик!

* * *

Мутойиба

Эрга тегиш – ўз рақиби билан бир том остида яшашга асосланган жанг санъатидир!

Ҳижрат сўзи бирор жойдан кўчиш, кўчиб кетиш деган маънони англатади.

Қуръонда айтиладики: “Ва Пайғамбар: “Эй Роббим, албатта, менинг қавмим ушбу Қуръонни тарк этдилар” деди...”

(Фурқон 30-оят).

Бугунги кунда биз ҳам Қуръондан узоқлашиб кетмадикми?

Ахир, ҳар замонда бўлса ҳам тиловат қилиб тура- миз, тўй-маросимларда, жаноза-маъракаларда ўқий- миз ёки телефонимизга тортиб олиб эшитамизку!?

Шунинг ўзи етарли эмасмикин?

Йўқ, етарли эмас! Биз бугун Ундан анча узоқда- миз. Ҳар куни Уни қўлимизга олсақда, тез-тез тиловат қилиб турсак-да, агар У бизнинг ҳаётимизни ўзгар- тирмаётган экан, бизни такомиллаштиришга хизмат қилмаётган экан, биз Ундан ҳижрат қилган бўлаверамиз, Уни тарк қилган ҳисобланаверамиз.

Бу Бани Исроилнинг сифати.

Бу жуда ёмон ҳолат.

Бир эътибор қилинг-а, Қуръонни тарк қилмаган кишининг хулқ-атвори бошқаларникидан фарқли, ҳаёт тарзи, муомаласи, хатти-ҳаракатлари, мулоқот қила- диган кишилари ўзгача бўлади. Улар ғийбат қилади- ган, лағв сўзларни сўзлайдиганлар олдида ҳам ўзлари- ни бошқача тутадилар. Яъни уларга қўшилиб ғийбат қилмайдилар, бекорчи суҳбатларда қатнашмайдилар. Бу бемаъни суҳбатлардан четда бўлишни истайдилар.

Аслида эса биз КИТОБни яхши кўрамизми? Бу Китобга янги чиққан сериаллардан кўра кўпроқ қизиқамизми? Уни қўлга олиб маъноларини билишга ҳарисмизми? Бу Китоб билан вақтимизни ўтказишга барча нарсадан – ўйинлардан, телефондан, тўй-маросимлардан ҳам кўра муштокмизми? Бу Китоб биздан талаб қилганидек бўлишга интиляпмизми?

Бугун болаларимиз қандайдир “Супермен”, “Ўргимчак одам”, қизалоқларимиз эса беҳаё кийимлардаги “Барби” ёки “Синдрелла”ларга тақлид қиляптилар, улар каби бўлишни истаяптилар. Эркақларимиз кўп пул топишни, аёлларимиз эса чиройли уйларда яшашни, чет элдаги денгиз соҳилида ҳордиқ чиқаришни орзу қиляпти. Аммо Қуръон буюргани каби яшаш ва пайғамбар алайҳиссалом хулқларидек хулқланишга интилямапмиз. Бу эса даҳшатнинг ўзгинасидир.

Аллоҳ бизни нафақат Қуръонни ўқийдиганлардан, балки ундаги сўзларнинг моҳиятини англаб, тушунадиганлардан ва амал қиладиганлардан қилсин. Амийн!

* * *

Болам доим ўйин ўйнашни хоҳлайди дейдиган она...

Хоҳламаса яхшироқмиди?

Болам қўлимдан тушмайди, этагимга ёпишгани ёпишган, деб нолиган она...

Сизни паноҳ тутишни истамаса яхшироқмиди?

Болам ухлашдан олдин, мени ёнига чақираверадими, деб оғринган она...

Чақирмаса, сиз туфайли хотири жам бўлмаса яхшироқмиди?

Болам жуда кўп савол беравериши, гапираверишидан чарчаб кетаман, деб шикоят қиладиган она...

Гапирмаса, дунёни англашга уринмаса яхшироқмиди?

Боламнинг уйни тўзғитишидан асабим бузилади, деб ҳасрат қиладиган она...

Тартибли ва озода, (мозор каби сокин ва тинч) аммо боласиз уйингиз бўлса яхшироқмиди?

* * *

Мутойиба

Инглиз тили изоҳли луғатидан:

Oteingga ouxshamei oul – асосан салбий ҳис-ҳаяжон жунбишга келган пайтида ишлатиладиган мураккаб сўз бирикмаси. Одатда аёллар бу иборани эрлари билан уришиб қолиб, аламларини кимдан олишни билмай турганларида рўпараларидан чиқиб қолган болаларига нисбатан қўллайдилар.

* * *

“Фалон оилада хотинларнинг гапи-гап..”, “Пистончи жуда эркакшода аёл-да...” – биз бугун бундай гапларни жуда кўп эшитяпмиз.

Ҳа, бугун жамиятда эркакшода аёллар, аёл бош бўлган оилалар кўпайган. Тартиб-қоидаларни жорий қиладиган, сарф-харажатларни зиммасига оладиган, ҳал қилувчи қарорларни қабул қиладиган ва ниҳоят

сўнги сўзни айтадиган киши бугун аксар оилаларда АЁЛдир.

Минг таассуфки, бу фожеадан нигоҳлар ҳайратланмай қўйганига анча бўлди.

Қалблар оғриқ туймайдиган бўлиб ҳиссизлашганига неча ёз-у, неча киш ўтди.

Бунинг кундан-кун урчиб кетаётган аянчли оқибатларини таҳлил қилишни бир четга қўйиб турайликда, айти шу нарса – аёлнинг бошқарувга келишидан унинг ўзи бахтиёрми, деган саволга жавоб излаб кўрайлик?

Ҳақиқатда аёлнинг оилада бош бўлиши унга роҳат бағишлайдими, унга ўз ҳаётидан розилик ҳиссини берадими?

Бугун ўз гавдасидан-да оғир, залворли юкни кўтараётган, кўтаришга мажбур бўлаётган ва бу юклар остида эзилиб, аёллигини унутиб кўяёзган ОЖИЗА шундай деб ҳайқирмоқда: ЙЎҚ!

Аёлни яратган Зот унинг бошқарувчи эмас, бошқарилувчи бўлишини ирода қилди.

Унинг заиф жисмини зилдай оғир юкларни кўтаришга эмас, жуфти ҳалолига ширин таомлар пишириб беришга, хонадонини обод қилишга, бир рўзгорни яшнатишга хослаб яратди. Нозик руҳиятини пул топиш дардида шаҳарма-шаҳар кезиш, ҳаётнинг алдам-кулдамлари ичидан нон топиб келишга эмас, келажакка тоза наслларни тақдим этиш, яхши авлодларни етиштиришга мослади ва Ўзи яратган жисмга, руҳиятга кўра ВАЗИФАлар юклади.

Рахбарлик, химоячилик, боқувчилик учун эса эркак деган махлуқотини оилада ЭР деган мартабага сайлаб қўйди.

Аслан аёл фитратида бошқариш эмас, бўйсунушга мойиллик бор.

Аёл қалбан оиласида ЭРКАК бош бўлишини хоҳлайди, руҳан шунга эҳтиёж сезади.

Агар аёл оилада жуфтнинг масъулиятли эканини кўрмаса хавотирга тушади ва шоша-пиша, кўр-кўрона оиласи учун масъулиятни бўйнига олишга тиришади ва натижада оилада рахбар, таъминотчи вазифасини бажара бошлайди. Ниҳояда эса илоҳий низом бузилиши натижаси ўлароқ бахтсиз бўлади.

Оилада бош бўлиб олаётган аёл муаммоси танганинг бир томони бўлса, бошқарувни хотинига топшириб, ўзи масъулиятни кўтармаётган эркак иккинчи томонидир.

Минг таассуфки, бугун баъзи йигитлар хотин олмаяпти, аксинча “хотинга тегяпти”. Бу эса ажрашишлар ва бахтсиз оилалардаги муаммоларнинг асосидир.

Бу катта фожеа...

* * *

Мутойиба

У тунда эрининг “бунча пишиллайсан, семиз” деган дашномидан уйғониб кетди-да, кўзига ёш олганча қўй гўштида босилган капчёнкани кетидан шоколадли пирожнийни паққос тушириб, яна уйкуга кетди.

* * *

Кийин вазиятга тушиб қолган кишига ИСЛОМ нимани ўргатади?

Аллоҳ нафақат бизнинг яратувчимиз, айти пайтда Ҳожамиз ҳамдир. Бу араб тилида Робб дейилади. Робб сўзининг бир неча маъноси бор – бири Ҳожа, яъни ҳукмдор, ҳукм чиқаруви. Яна бири соҳиб – эгадир.

Биз ҳам бир нарсанинг эгаси бўлишимиз мумкин, аммо унинг устидан мутлақ ҳукмрон бўла олмаймиз, истаган ишимизни қила олмаймиз.

Масалан, машина.

Биз ўз машинамизнинг эгасимиз, лекин у билан истаган ишимизни қила олмаймиз, истаган тезлигимизда юра олмаймиз. Баъзи тартиб-қоидалар бунга изн бермайди. Яъни соҳибмиз, лекин ҳукмдор эмасмиз. Фақатгина Аллоҳ ҳам соҳиб, ҳам мутлақ ҳукмрондир.

Роббнинг яна бир маъноси – ҳадялар берувчи.

Бошлиқ ишчисига ҳадя берса – бу совға. Агар бошлиқ ишчига унинг ишига қараб ҳақ тўласа бу – маош, ойлик бўлади ва агар ишчи уни ололмаса ёки маошни бошлиқ қайтариб олиб қўйса ишчининг арзи ҳол қилишга ҳаққи бор.

Бу ҳаётда нимагаки эга бўлмайлик – у бир ҳадядир.

Агар бирор нарсага эришмасам ёки бир нарса мендан қайтариб олинса ҳам хафа бўлмайман, чунки “аввал бошдан мен унинг чин ЭГАСИ эмасдим”. Муслмон ана шундай эътиқодда бўлиши керак.

Биз ҳаётда эга бўлган нарсаларимизни ҳадыя, деб билишимиз керак.

Роббим менга икки қўл берди. Бу Унинг ҳадыяси. Агар бир қўлимни олса ҳам шикоят қилишга ҳаққим йўқ. Улар менга вақтинча – қабрга киргунимча ишла-тиб туриш учун берилган, холос.

Мусибатга учраган кишига биз нима деймиз? “Инна лиллаҳи ва инна илайҳи рожиъун” – “Биз барчамиз Аллоҳникимиз ва шубҳасиз унга қайтувчимиз”. Нега қўлим, соғлиғим, уйим, эрим, болам, ишим деб гапира-миз? Ҳатто ўзимиз Аллоҳнинг мулки эканмиз биздан олинган ҳар не, аввал бошдан бизники эмасди-ку...

Аллоҳнинг Робб сифатига нисбатан ишончи – эътиқоди заиф кишининг ҳолати музқаймоқ еб турган кишининг ёнига келиб, “музқаймоқдан озгина ей” деб музқаймоқни олганидан кейин уни ўзиники деб даъво қиладиган, олиб қўйилса тўполон кўтарадиган болакайнинг ҳолатига ўхшайди.

Ҳа, Аллоҳ беради, беради, бераверади ва бир куни қайтариб олиши мумкин. Шунда инсон шикоят қилади ва “улар меники эди” деб даъво қилади. Фақат чин мусулмонгина улар ўзиники эмаслигини эсидан чиқармайди.

Дарҳақиқат, биз барчамиз Унга оидмиз ва Унинг Ўзигагина қайтариламиз.

“Менга етган ҳар бир неъмат ўз-ўзимники эмас, уларнинг асл эгаси – АЛЛОҲдир” деган тушунча – дунёдаги энг кучли психологиядир.

* * *

Мутойиба

– Алло, дадажониси, менга учта гап айтинг, ичларим шуввиллаб, этларим жимирлаб кетсин!

– Кундошинг салом айтяпти.

* * *

Шаҳрим Қўқон хиёбонлари ва Ўрда биносини айланарканман, уч аср аввал йирик давлатга асос солган (1706 йилда), сарҳади бугунги Ўзбекистоннинг жуда катта қисми, жанубий Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Хитойгача ёйилган ва қарийб икки аср (1709-1876 йиллар) ҳукмронлик қилган Ислом халифалиги бўлган хонлик пойтахтида туғилганимдан, қўли гул ҳунармандлар, буюк ёзувчилар, олимлар, шоирлар етиштирган, келажакка бой адабий ва маданий мерос қолдириб кетган аждодларимдан фахрландим.

Асрлар билан юзлашган Ўрда – хон саройи, мақбара ва хонақоҳлар, жомеъларни завқ билан берилиб томоша қилаётган, дунёнинг тўрт томонидан келган сайёҳларнида ўтмишимга қойил қолдира билган болаларимдан ғурурландим.

Аммо...

Бугунги Хўқанди Латиф ва унинг аҳолисини кузатарканман, ўтмиш қаршисида буюк бир хижолатликни-да туйдим...

Шоир ва ёзувчилар шаҳри бўлган, жамиятга олиму уламо, фозилу фузалони тинимсиз етиштириб берган ўлкамнинг ўз она тилида иккитагина жумлани тўғри ёза олмайдиган фуқароси бўлганимдан...

“Бутунича мадрасага қатнайдиган халқ” деган эътирофга молик бўлган аждодимнинг бугун “бутунича сериал кўрадиган”, китобга қараса ухлаб қоладиган оми давомчиси бўлганимдан...

“Бу дунёда очликка чидашимиз мумкин, лекин охиратда дўзах ўтига чидолмаймиз” деган онамнинг “ҳаромми ёки ҳалолми фарқи йўқ, кўпроқ пул топиб келинг” дейдиган нафси ўпқон қизи бўлганимдан...

Аёлларини ички-ташқи ҳовли қилиб бегона кўзлардан тўсган, заифага рўзғорнинг ола хуржуни тугул челақ кўтартирмаган ҳамиятли бобомнинг аёли, қизи, опа-сингисини бозорларда савдо қилишига, чет элда ишлаб пул топишига қўйиб берган, ўзи чойхонада ағанаб ётган орсиз ўғли бўлганимдан...

Эрига жириллаб гап қайтариш тугул кўзига тик қаролмаган, эрга итоатни Аллоҳга итоат деб билган муслималарнинг эркак бетига сапчиб, жағи-жағига тегмай шанғиллайдиган, оилага муносабат, эркакка муомалани савиясиз кино-сериаллардан ўрганаётганлар тоифадоши бўлганимдан...

Номаҳрамга сўз қотиш тугул, бир нигоҳ ташлашни ҳам Яратувчисига исён деб билган ЭРКАКнинг қизларни пайпоқдек алиштириб, зино ботқоғига ботгандан-ботиб бораётган пасткаш вориси бўлганимдан...

Ҳар дақиқасини ғанимат билиб, ундан унумли фойдаланган, дини, дунёси учун тинимсиз ҳаракатда бўлган аждодимнинг бугун овқат пиширишга бутун кунини сарфлайдиган, тўй-маросим қилишдан боши чиқмайдиган ғофил авлоди бўлганимдан...

Илм олишни ҳам фарз, ҳам қарз деб билган мард, ҳамиятли мусулмоннинг ўз кайф-сафосинигина кўзлайдиган, қаян марказу, тунги клубларнинг доимий мижозига айланиб олган гиёҳванд меросхўри бўлганимдан...

Жаҳонга буюк шахсларни етиштиришда моллари ва жонларини аямаган, “Бир болага етти маҳалла – ота-она” деган эътиқодда бўлган момонинг ҳатто ўз фарзандига салом беришни ўргатмаган, бола тарбиясини телефон, планшет, телевизор ихтиёрига ташлаб, “менга халақит бермаса бўлгани” қабилида иш кўришни ихтиёр этаётган набираси бўлганимдан...

Оиласи оғзига луқма тутишни ҳам фарз, ҳам қарз деб билган мард, ҳамиятли ва масъулиятли оилабошининг ўз кайф-сафосинигина кўзлайдиган, қаян марказу, тунги клубларнинг доимий мижозига айланиб олган гиёҳванд меросхўри бўлганимдан...

Уялиб кетдим, бўғзимга аччиқ нимадир тикилди. Негадир йиғлагим келди...

* * *

Мутойиба

Ана бўлмасам...

У эртадан-кечгача телевизор кўриш яхши эмаслигини қизига тушунтирар экан, асабийлашганича пульта бо-сиб, теледастурни тез-тез у каналдан-бу каналга оларди.

* * *

Бир неча йиллар аввал “Қашқирлар макони” киносериали экранларга чиқди ва дунёнинг “топ кино-сериаллари ўнлиги”дан жой олди.

Жуда кўп тилларга таржима қилинди, ҳозиргача кионинг давоми суратга олинапти ва томошабинлар томонидан интиқлик билан кутиляпти.

“Қашқирлар макони”нинг бу қадар машхур бўлиш сабаблари бисёр ва шубҳасиз уларнинг бири ва асосийси Nejatı Şaşmaz ижросидаги “Пўлат Аламдар” образидир.

Актёр “Пўлат” образида ҳақиқий ЭРКАК қиёфасини очиб бера олган ва шунинг учун ҳам кино аёл томошабинлар қалбидан чуқур жой олди, менимча.

Чунки, ҳар бир аёл тасаввурида ўзининг “идеал шахзодаси” – бўлғуси турмуш ўртоғи ҳақида тасаввури бўлади ва фикримча “Пўлат” образи аёл-қизларнинг ўша тасаввурларига ортиғи билан мувофиқ келган. Қизлар фильм қахрамонида идеалларидаги эркакни топганлар ва шу учун ҳам унинг ашаддий мухлисига айланганлар.

Хўш, аёлларни ўзига ром қилиб олган “Пўлат” ўзи қандай шахсият?

Бир эркак ўлароқ шунча аёлга ўзини қандай қилиб “севдира” олди?

Уларни ўзига жалб қилган хусусиятлар қайсилар?

Келинг, аёллар кўзи билан “Пўлат”га баҳо беришга уриниб кўрамиз.

Қолаверса, бу аёл қалбидан жой олишга бефарқ бўлмаган эркаклар учун “шпаргалка” вазифасини ўташи ҳам мумкин.

1. Пўлат – ташқи кўриниши, кийинишига эътиборли. Бирор марта бўлсин унинг соч-соқоли бир алфозда ёки қизил, сарик, гулдор – хуллас бачкана ки-

йим кийганини кўрмайсиз. У доим классик услубда кийиниши ва келишган бўй-басти билан (семириб, қорин кўйиб юбормаган) аёлни ўзига жалб қилади.

Демак, фақат эркаклар эмас, аёллар учун ҳам ташқи кўриниш муҳим роль ўйнайди.

2. Пўлат – жиддий одам, бирон-бир эпизодда унинг телефон ўйнаб ўтиргани, сериал кўраётгани ёки ошма-ош юргани, “гап” еганини – умуман олганда бекор ўтирганини кўрмайсиз;

Демак, ҳурматли эркаклар – аёлларга бекорчи, дангасалар эмас, жиддий ва мақсадли эркаклар ёқади.

3. Пўлат – фақат тили билан гапирмайди. Унинг кўз қарашлари, юз ифодасидан ҳам кўп нарсани уқиб олиш мумкин. Гапирганида сўз оҳангидан ҳақиқий эркак салобати уфуриб туради. Яъни, маъноли сўз ва эркакча кучли интонация.

Хулоса – аёллар сергап ва гапининг қиймати йўқ эркакни эмас, кам гапирса ҳам маъноли гапирадиган, катъиятли эркакни ёқтирадилар.

4. Пўлат – ҳиссиётларга берилавермайди. Унинг ғзаби келиб, бақир-чақир қилганини, сал нарсага қизишиб, жанжал кўтарганини кўрмайсиз. Душманидан интиқом олганда ҳам, ғзабини кўзгаганларида ҳам ҳиссиётларини жиловлай олади, ўзини босиб, ақл билан иш кўради.

Хулоса – аёллар туйғуларига ҳоким бўла оладиган эркакни ҳурмат қиладилар.

5. У жуда довурак. Хавфли вазиятларга киришдан, хавф-хатардан кўркмайди. Балки кўркар, лекин лозим деб билса, ўлимга тик боқадиганлардан. Мабодо яқин-

лари – ота-онаси (ўғай бўлса ҳам), қизи ёки севган аёли ҳаётига хавф туғилса ўйланиб ўтирмайди, ҳаётини хатарга қўйиб бўлса ҳам ҳимояга отилади.

Хулоса – аёллар кўрқок, ўз хавфсизлигини барчадан устун кўрадиганларни эмас, довюрак, кўркмас эркакларни яхши кўрадилар.

6. Пўлат – ўта тартибли. Пала-партиш иш қилмайди. Кўядиган ҳар қадами пухта ўйланган ва режа асосида бўлади. Уни бўш қолди дегунча офисида фикр юритиб, (тафаккур қилиб) ўтирганини кўрасиз. Шунинг учун бўлса керак, у – муваффақиятли ва ғолиб.

Хулоса – эркак киши режали бўлиши, ишларини тартиб билан олиб бориши керак. Шунда у муваффақиятга эришади. Аёллар эса ғолиб ва иши бароридан келадиган эркакларни яхши кўрадилар.

7. Пўлат севги борасида ҳам ҳақиқий Эркак. Севган аёли билан ҳам ҳадеб ҳингир-ҳингир қилавермайди, па-чакилашиб, бачканалашмайди. Керак жойда романтик, керак жойда ширинсўз ва эътиборли, керак жойда жиддий, талабчан. Севгисига вафодор, қаршисидан чиққан ҳар гўзалга “оғзининг суви” оқавермайди.

Хулоса – аёллар учун самимий туйғуларнинг нархи жуда қиммат туради ва улар нафсини жиловлай оладиган, садоқат кўрсатадиган эркакни ўта қадрлайдилар.

* * *

Мутойиба

– Онаси, сени нуқул пул хавотирга солади-я!

– Адашяпсиз, дадажониси, пул хавотирга солмайди, тинчлантиради!

* * *

“Телефон деган бало қаердан чикди ўзи?”, “Телефонда ушлаб олибди”, “Телефон орқасидан уйи (оиласи) бузилиб кетди” каби гаплар жуда кўпайиб кетди бугун.

Қулайлик, яхшилик мақсадида ихтиро қилинган жимитдек матоҳ бугун бутун бошли оилалар, тақдирларга сўнгги ва ёвуз ҳукмни ўқимоқда.

Аслида-чи? Аслида ҳам шундайми? Нахот инсон ҳаёти шу матоҳ туфайли у ёки бу ёқлик бўлиб кетса?

Тўғри, илк қарашда оилаларнинг бузилиб кетишига телефон сабабчи бўлаётганга ўхшайди. Аммо аслида муаммо телефонда эмас, ундан фойдаланаётган кишиларнинг ўзида эмасми?

Дейлик, сизга китоб совға қилишди. Энди сизнинг олдингизда бир нечта вариант бор:

1. Китобни ўқийсиз, яъни ундан фойдаланасиз;
2. Китобни уйнинг бир бурчига қўйиб қўясиз;
3. Кимгадир совға қиласиз;
4. Макулатурага топширасиз ёки тандирда ёқиб юборасиз.

Яъни сиз, китобга нисбатан ўз дунёқарашингиздан келиб чиққан ҳолда муносабатда бўласиз.

Худди шунга ўхшаб, аслида барча кўргуликларга телефон эмас, ундан фойдаланаётган инсоннинг ҳаракати, тутуми сабаб бўлади.

Киши дунёқараши, фикрларидан келиб чиққан ҳолда телефонни яхшиликка (ота-онасидан хабар

олиш, узоқни яқин, оғирини енгил қилиш каби) ёки ёмонликка (номаҳрамлар билан гаплашиш, беҳуда сўз ва ғийбат каби) ишлатиши мумкин. Бу иккисидан қай бирини танлаш эса телефон эгасининг ўзига, онгида шаклланган тушунчаларга боғлиқ. Худди китобга ўхшаб.

Демак, айб телефонда эмас, ундан фойдаланаётган кишининг ўзида.

Уйим тинч, хотирим жам бўлсин десангиз, жуфтингизнинг телефони ковламанг, жосуслик қилманг! Динимизда жосуслик қилиш, ўзидан бошқанинг шахсий нарсаларига (жумладан, телефонига ҳам) унинг ижозатисиз қараш ҳаром!

Бу ҳаётда ҳар хатонинг ўз бадали бор. Ўз вақтида берилмаган тарбиянинг, олинмаган ўғитнинг, чиқарилмаган хулосанинг бадали эса ҳам бу дунёда, ҳам охираддадир.

* * *

Мутойиба

“Эрингизнинг тўсатдан кайфияти кўтарилиб, юзига табассум ёйилганини кўргангиз захоти, қандай қилиб бўлмасин паролени топиб, телефони текширинг!”

Тўртта эрга тегиб, ҳаммасидан ажрашган “психолог”нинг тавсияси.

* * *

Ҳаво совуқ. Ташқарида шамол гувуллайди.

Печкага ўтинни ташладим-у, совуқдан қунишиб, печканинг ёнига чўқдим.

Эрталаб эрим билан жиғиллашиб қолгандик. Шу эсимга тушиб, кўнглим ҳижил тортди. Креслога суянганча, чарсиллаб ёнаётган оловга қараб, хаёл қурғур аллақаёқларга тортқилаб кетди.

Тўсатдан эшик қаттиқ тақиллади. Чиксам, кўшним, “Фалончихон акам... Чорраҳада...” деди-да, уввос солиб, йиғлаб юборди.

Ўша тобда у йигитга нима дедим, у менга яна нима деди, билмайман-у, келгуси ҳаётим кинолентадек кўз ўнгимдан яшин тезлигида лип-лип ўта бошлади.

“Вой, ўлмасам. Энди нима қиламан? Болаларни қандай боқаман? Қаердан пул топаман? Дипломим бўлмаса. Егулик пишириб сотсаммикин? Э-ээ, ҳозир ҳамма ўзи пазанда бўлиб кетган. Бўлмайди. Ҳа, маҳалламиз бошидаги тикувчига шогирд тушаман. Тикувчилик қиламан. Ўзи бундан яхши фойда қолармикин? Ҳамма ёқни тикувчи босиб ётибди-ку. Буям бўлмайди. Яхшиси бозорга чиқаман. Ээ, тўхта-тўхта, унга ҳам дастмоя керак. Уни қаердан топаман. Тиллаларимни сотаманми? Сотдим ҳам дейлик, мендан тузукроқ бозорчи чиқармикин? Карра жадвалини ҳам тузукроқ билмасам. Дастмояни кўпайтириш ўрнига, борини ҳам йўқ қилсам-чи? Уфф. Ҳа, майли, у ёғига Худо – Раззоқ. Қорин бир гап бўлар.

Усти-чи? Бирини кийиб, бирини ечса булар. Қаёқдан топаман шунча пулни. Буёғи, ўғилга уй солиш, қизга сеп қилиш керак.

Ўғилларим ҳам айни бурни шишадиган ёшда. Кўчанинг аҳволи бу бўлса. Отасиз қандай катта бўлишаркин? “Бақироқ туянинг бори яхши” дегандек,

“отангга айтаман” десам, дарров хушёр тортишарди, энди нима қиламан?

Қизим-чи, қизим?

Дадаси келадиган пайт яқинлашди дегунча, эшик тагига чиқиб, кўзи тўрт бўлиб, кутиб ўтирарди. Отаси келмагунча дастурхонга ҳеч кимни қўлини узаттирмасди. Энди нима дейман унга? Ўртоқлари “отаси йўқ етим” деб масхара қилса, қандай юпатаман?

Ўзим-чи? Ёшим қирққа боргани йўқ. Эри йўқ тулга айландимми, дарров? “Ўғилинг еб, ўрга кетар, кизинг еб, кирга” дейишади, ўғилларимни уйлаб, кизни чиқарсам, бир ўзим шумшайиб, тул хотин бўлиб ўтираманми энди? “Ёлғизлик Худога хос” дердилар бувим. Ёки у-бу ким совчи қўярмикин? Ҳа, нима, бип-бинойидек бўлсам. Арзимабманми? Э-ээ, айнамай ўлай-ээ.

Хўп, совчи чиқди ҳам дейлик. Ақлли-хушли, тузуроғи учрармикин? Учради ҳам дейлик. Мўйлаби сабза уриб қолган ўғилларим у эркакни қандай қабул қиларкин? Қизим-чи, отасини кўрпачасига пошшоси келсаям ўтирғизмайди-ю, янги “дадага” йўл бўлсин. Болаларимнинг янги “дада”ни қабул қилишидан кўра, онасидан воз кечиб юбориши осонроғ-ов.

Йўқ, йўқ, бўлмайди. Ҳам эрсиз, ҳам болаларимсиз қолишни истамайман. Эҳ, дадажониси-я, бир ўзимни ташлаб, қаёқларга кетдингиз-ааа” деб уввос солишни бошлаган ҳам эдимки, “Э-ээ, нимага ўзингдан ўзинг алаҳлайсан, тур, овқатимни тайёрла” деб кимдир туртса бўладими.

Бундоқ қарасам, эрим. Суюниб кетганимдан бўй-ниларидан кучоқлаб олмоқчи бўлгандим, уришиб қолганим тўсатдан эсимга тушди.

Қошимни ясама чимирганча, ҳалиям аразлаган киши бўлиб, тагдоргина қилиб “хўп” дедим-да, ичимда, “хайрият-эй, туш экан, хайрият-эй, соғ экансиз, ёндириб-қуйдирсангиз ҳам, борлигингизга шукр”, деганча ошхонага чиқиб кетдим.

* * *

Мутойиба

Аёллар жуда ажойиб жонзот-да! Биттагина эрини ҳам яхши кўргиси келади, ҳам ўлдириб қўйгиси келади.

* * *

Масъулиятли бўлиш нима дегани?

Барчамиз ишончли киши бўлиш кераклигини биламиз, лекин қандай қилиб?

Бунга қандай эришиш мумкин?

Келинг, энг яхши намуна – пайғамбар соллалоҳу алайҳи васаллам ҳаётларига назар соламиз.

Муҳаммад соллалоҳу алайҳи васаллам қачон пайғамбар бўлганлар? Неча ёшда? Ҳа, ўлманг, 40 ёшда. У зот 40 ёшдан бошлаб инсонларни Исломга даъват қилишни бошлаганлар. Унгача у зот Макка шаҳрида яшаганлар. Шаҳар аҳолиси у кишини таниган, ўзаро муомалада бўлган.

Улар Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламни нима деб чақирардилар? Одамлар у кишини энг гў-

зал номлар билан чақиришарди: СОДИҚ (ростгўй) ва АЛ-АМИН (ишончли) дея.

Муҳаммад алайҳиссалом 40 ёшгача одамлар билан Ислом ҳақида гаплашмаганлар. У киши тижорат билан шуғулланардилар, улар орасида яшардилар, уларга қўшни, қариндош ва дўст эдилар, улар билан бир дастурхонда овқатланардилар. Пайғамбаримиз улар билан ҳар куни муомалада бўлар, ёрдам кўрсатар ва яхшиликлар қилардилар.

Қирқ йил шу тарзда умр кечирдилар. Макка аҳли у зотни шаҳардаги энг ростгўй ва энг ишончли инсон сифатида танир ва тан олар эди. У пайтлари ҳеч ким у кишини Росулulloҳ (с.а.в) деб чақирмасди.

Бизнинг зиммамиздаги масъулият шуки, динимиздаги ростгўйлик, ишонч каби сифатларни ўз тимсолимизда дунёга намоён қилиш. Бу орқали бошқаларнинг мусулмон деганда ростгўй ва ҳалол инсонни кўз олдиларига келтиришларига эришиш.

Бизни кўриб бошқалар мусулмон кишига ишониш мумкин, у ишончли киши деган, фикрга келсинлар.

Ва мана энди, бизнинг (умматнинг бир аъзоси сифатидаги) тутумларимизга тўхталсак.

Ҳозир аҳвол шунчалик аянчлики, биз мусулмонлар ҳатто бир-биримизга ҳам ишона олмай қолдик.

Мусулмон-мусулмонга-я?

Ҳа, чунки биз:

Оилада;

Бизнесда;

Ишда;

Солик тўловларида;

Мерос масалаларида...

Биз ёлғон гапирамиз ва алдаймиз... қулай вазият пайдо бўлиши биланок.

Биласиз, аёллар харид қилишни яхши кўришади. Сотувчининг “Қаранг қандай чиройли кўйлак, заказга олиб келганман, ўзимга 90 долларга тушди, майли, сиз 100 беринг... Лекин бошқаларга индамай кўяқолинг”, – деган сўзларининг “сеҳрли” эканлигини билсакда, яна лаққа тушиб қолаверамиз.

Аслида у кўйлакни 30 долларга олган, лекин 70 доллар фойда қилиш учун у шундай ёлғонларни тўқийдики...

Ўйланишга мажбур қиладиган ҳолат. Биз ёлғон аралаштирмасдан, ҳатто бирор нарсани сота олмаймиз. Агар бир-биримиз ҳақимизда “бу инсон ростгўй” дея олмасак, қандай қилиб дунё наздида ростгўй ва ишончли бўла оламиз? Биз бугун, ҳатто бир-биримизни ростгўй деб ҳисобламаймиз...

Биз бир-биримизга нисбатан ҳалол бўлмаяпмиз, биз бошқаларни алдаяпмиз, биз ўзимизни алдаяпмиз. Камига биз пайғамбар алайҳиссаломнинг ростгўйликлари, ислом, намоз ҳақида ҳам гапираверамиз.

Бизни ҳозир ҳеч ким ростгўй ва ишончли киши деб ҳисобламайди, ҳатто ўзимиз ҳам.

Қачон сўзларимиз атрофдагиларга ёқа бошлайди?

Қачонки – биз ростгўй бўлсак!!!

Шунда биз инсонларга гапиришни бошламай турибоқ ёқаверамиз. Улар “бу инсон ҳеч қачон ёлгон гапирмайди, мен бунга ишонаман” дейди, ўшанда. Ҳақиқий мусулмон шундай бўлиши керак.

Масалан, сиз дўстингизга айтяпсиз “5 дақиқада етиб бораман”.

”5 дақиқа? Мен сизнинг 5 дақиқангизни биламан, 5 дақиқа ярим соат дегани”.

Энг ёмони сиз ҳали уйдан чиққанингиз ҳам йўқ. Сизга телефон қилишяпти “ҳа, мен йўлдаман”...

Йўқ, сиз йўлда эмассиз, сиз ҳатто кийинганингиз ҳам йўқ.

Арзимасдек кўринган гап-сўзларда ҳам ростгўй бўлишимиз шарт!

Агар биз буларда ростгўй бўла олмасак, унда бошқа жиддий масалаларда ҳам ростгўй бўла олмаймиз.

* * *

Қай эшикни икки марта тақиллатсак, “Яна..ми?” дерлар.

Бирор сўзни икки марта гапирсак, “Яна шу гапми?” дерлар.

Аммо, умр бўйи хатолар қиларканмиз, қўл очиб “Аллоҳим” деймиз.

“Яна сенми?” демас!

“Шубҳасиз, Аллоҳ сизларга нисбатан ўта марҳаматли Зотдир”.

(Нисо сураси, 29-оят).

* * *

Хонадонида бир ҳузур, баракот ва офият истаган она!

Ғавғодан, нотинчликдан, сиқилишдан чарчаган она!

Жуфтидан, болаларидан муаммоси бўлган она!

Қайнона-қайнотасидан шикоят қиладиган она!

Ушбу барча муаммо ва сиқилишларингиздан кунда олти соат телевизор кўриб қутула олмайсиз.

Ҳар куни сериал кўриб, ҳаловат тополмайсиз. Савдо-сотик, рецепт ва гуруҳлар муаммоларингизга ечим бўлолмайди.

Бозор ва дўконлардан қилинган харидлар қалбингизга офият беришга қодир эмас.

Ҳаловат, баракот ва офият истасангиз, билингки, ҳузур ҳам, баракот ҳам, офият ҳам, бахт ҳам фақат

ичида Қуръон ўқиладиган, намоз қоим қилинадиган ва Аллоҳ зикр этиладиган бир уй ва оилададир.

Чунки, пайғамбаримиз Муҳаммад соллалоҳу алайҳи васаллам айтдиларки:

“Ичида Қуръон ўқиладиган уйнинг хайри, баракаси ортади, бу уй ичида яшовчиларни сикмайди. Бундай уйга фаришталар тўпланади, шайтонлар узоқлашади. Ичида Қуръон ўқилмайдиган уй эса унда яшовчиларга торлик қилади-сиқади, бундай уйларнинг хайр-баракаси оз бўлади. Бундай уйдан фаришталар узоқлашади, шайтонлар тўпланади.”

(Доримий ривояти).

Ҳаловат истаган она!

Излаганингиз ҳаловат – Қуръон ўқилмаса, на сиз, на жуфтингиз ва на болаларингиз Аллоҳнинг китобини қўлга олмасангиз, қандай қилиб У уйингиз ва қалбингизни ошён тутсин?

Бахтиёр бўлишни истаган она!

Унутманг, ичида сериал кўришдан, интернетда кезишдан Аллоҳнинг зикрига вақти бўлмаган уйлар худди бир ўлик уй кабидирки, руҳиятнинг кирланиши, яшовчиларнинг бахтиёрлигига тўсқинлик қиладиган бир макондан ўзга нарса эмас.

Зеро, пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам марҳамат қилдилар: “Ичида Аллоҳ зикр қилинадиган уйлар билан Аллоҳ зикр қилинмайдиган уйларнинг мисоли, тирик билан ўликнинг мисоли кабидир”.

(Бухорий ривояти).

Жуфтим, болаларим, яқинларим билан муносабатларим яхши бўлсин деган она!

Асло унутманг, сиз Аллоҳ билан муносабатингизни ислоҳ қилмас (тузатмас) экансиз, Аллоҳ севганларингиз билан муносабатингизни ислоҳ қилмайди.

* * *

Мутойиба

Инглиз тили изоҳли луғатидан:

Oteingga ouxshamei oul - асосан салбий ҳис-ҳаяжон жунбишга келган пайтида ишлатиладиган мураккаб сўз бирикмаси. Одатда аёллар бу иборани эрлари билан уришиб қолиб, аламларини кимдан олишни билмай турганларида рўпараларидан чиқиб қолган болаларига нисбатан қўллайдилар.

* * *

Эй муслима аёл!

Ўқи, излан, ўрган!

Яша, яшат ва ўрناق бўл!

Сен бузилсанг, жамият бузилади.

Сен тузалсанг, жамият ислоҳ бўлиш томон юз тади.

Шундай экан, ислом билан энг гўзал шаклда нажот томон юр.

Миллатнинг тузалиши, инсонийликнинг қайта тирилиши сенга боғлиқ!

* * *

Мутойиба

– Ойи, эрим мени хафа қилдилар, олдингизга кет-
япман!

– Йўқ, қизим, келма! Ёмонлик жазоланиши керак.
Шунинг учун мен сизларникига кетяпман.

Шахризоданинг 4 олтин қондаси

Шахризода 14 ёшга тўлиб, балоғат ва фасоҳат-га етганида, онаси уни хос хонасига чақирди ва бегоналардан холи қилиб, деди:

“Қизалоғим, билишинг керак бўлган баъзи қондалар борки, уларни билишинг ва ўзлаштириб олишингда Аллоҳ сенга ёрдамчи бўлсин!

Аёл фақатгина ўзининг жуфти ҳалоли билан саодат туяди, оиласи хотиржамлигидангина батамом роҳат топади.

Шундай экан, ёдда тут:

1. Эрақак сенга таклиф қилган қондалар бўйича иш тут. Агар акси бўлса, у сендан ғазабланади ва бор кучи билан сенга ҳамла қилиши мумкин. Эсингда бўлсин, агар у сенга бешафқат ва темирдек қаттиққўл-

лик қилса ҳам унга итоат кўрсат, мойдан ҳам юмшоқ ва мулойимроқ бўл. Ана шунда у сенга асло шикаст ва озор етказа олмайди.

Эркак сени ўз ўйин қоидаларига ундаганида сен ўзингни шундай қўллагинки, у фақат унинг айтганлари бажариляпти, деб ўйласин. Бу нима дегани?

Эркак буюрган қоидаларни қабул қилиш шарт ва унга ўз қоидаларингни ўтказишда ўта мулойим ва тадбирли бўлишинг керак.

2. Ҳар доим жуфтингни ўйинни давом эттиришга илҳомлантир. Ақлингни ишлат. Ўйин тугамас ва давом этаверар экан, сен ҳар доим у учун кизиқарли бўлиб қолаверасан ва ўзингни тобора яхши кўраверасан.

3. Ёнингга келганида қанчалик ёмон кайфиятда бўлмасин, сенга нисбатан қўпол ва баджаҳл муносабатда бўлмасин, у эриши ва юмшаши учун унинг юзини меҳринг билан ёритгин, қалбини ғамхўрлигинг билан илитгин.

Эркак ўз табиатига кўра қаршилиқ излайди, урушишни, кучини кўрсатишни хоҳлайди.

Эркак сенинг тимсолингга ўз рақибини асло ва асло кўрмаслиги керак, агар шундай бўлса жанжал чиқади ва табиийки, эркак мағлуб бўлмаслик учун ҳам бор кучи ва ваҳшати билан қаршингга чиқади.

Бу нима дегани?

Эркак ёнингга келган пайт уни бор вужудинг, бутун борлигинг билан севишинг шарт. Уни борича, қан-

дай бўлса шундайича қабул қилишинг зарур. Унинг қалби хотиржам тортмагунича, шодланмагунича меҳр билан сийлашинг керак.

4. Эркак ҳузурингдан кетадиган бўлса уни худди нариги хонага чиқиб кетаётган каби ишонч билан кузатиб юбор.

Ҳеч қачон мендан яхшироғини топиб олади, деган ўй-хаёлларга бориб, ич-этингни ема.

Эсингда бўлсин, эркаклар билан улар кўнглига йўл топиб гаплаша оладиган аёллар дунёда жуда кам. Бунинг сабаби шуки – аксарият аёллар ўзларига ишонмайдилар.

Улар эркакка аёлнинг йиллар оша ажин қоплайдиган юзлари, сўлиб борадиган баданлари керак, деб ўйлайдилар ва хато қиладилар.

Сен ўзингга ишониб сирли ва маъноли нигоҳ билан жуфтингни кузатиб кўяр экансан, у бутун кун давомида мен у ҳақида яна нимани билолмай қолдим, мен у ҳақида билишим керак бўлган яна нималардир бор, деган фикрда бўлади.

Яъни, сен жуфтингни янги ютуқларни қўлга киритиши, янги қаҳрамонликлар кўрсатиши ва уни албатта, ёнингга қайтиб келишига қатъий ишонч билан қўйиб юбор.

Унутма, эркаклар ўз чегараларини бузиб ўтишларига, эркинликларига тажовуз қилишларига асло тоқат қила олмайдилар. Сен дунёнинг энг гўзал аёли бўлсанг ҳам эркакнинг худудига дахл қиларкансан, унинг кўзига энг ёқимсиз бўлиб кўринаверасан.

* * *

Мутойиба

– Дугонажон, эринг билан ярашиб олдингми?

– Интернетда лайклашиб турибмиз-у, лекин ҳа-
лиям гаплашганимиз йўқ.

* * *

Татуаж-растушёвка ҳақида бир оз мулоҳаза:

Замонавий косметология татуаж ёки растушёв-
ка орқали қош, лаб ва қовоқларга ўзгача тус бериш,
рангини ва шаклини ўзгартириш ёхуд бўяшни таклиф
қилганига анча бўлди.

Бутун европа бундан воз кечганига бир неча йиллар
бўлганига қарамай, ҳозир ўлкамизда татуаж (ёки ра-
стушёвка) машҳурликда энг юксак чўққини забт этган.

Лаб, қовоқ, қошларини (бизда ҳозир кўпроқ қош)
растушёвка қилдирган ёки қилдираётганлар кун-
дан-кун кўпайиб бораётгани сир эмас.

Аммо гўзаллик кетидан кўр-кўрона кувадиганлардан
фарқли ўлароқ, ўзини мусулмон санаган ҳар бир аёл-қиз
бу борада динимиз ҳукмини билишга қизиқиши таби-
ий ва албатта, экспертларнинг фикрларини ҳам. Келинг,
биз бу фикрларни сизга баҳоли қудрат тақдим этамиз.

Визажист нуқтаи назаридан:

• Татуаж-растушёвка урфдан қолган. Ҳозир таби-
ий гўзаллик трендда ва энг профессионал татуажчи
қилган растушёвка ҳам бизга Аллоҳ инъом этган асл
гўзалликни беролмайди.

Голливуд киноюлдузларининг фотосуратларига каранг – улардан биронтасининг қоши растушёвка қилинмаган. Ўша машхур актрисалар бундан воз кечиб, табиий кўринишга қайтганларига анча бўлди.

Негалигини биласизми?

Чунки асл кўринишнинг ўрнини ҳеч нарса босолмайди. Ахир, Аллоҳнинг яратгани билан инсон чиқиб қўйгани тенг келолармиди!?

• Қош растушёвкеси – узоқ муддатли макияж ҳисобланади. Стилистлар ўхшамай қолган ишлари – янгича шакл берилган қош мижозга ёқмайдиган ҳолларда уни лазерда очартиришади ва бошқатдан шакл беришга уринишади. Бу қийин ҳамда жуда оғриқли жараён, натижаси эса кафолатланмаган.

• Агар бу жараёнда нимадир ўхшамай қолса (кўпинча шундай бўлади), қошингиздаги изларни кейин ҳеч нарса билан кетказолмайсиз. Ягона синовдан ўтказилган усул – лазер ёрдамидагина татудан халос бўлиш мумкин. Бу ўта оғриқли ва қиммат жараён. Ва энг ёмони, бу “ясама қош”дан бутунлай халос бўлиш учун камида икки ой ва 4-5 сеанс керак.

• Растушёвка ёшни катта қилиб кўрсатади. Барча визажистлар бир овоздан айтадилар: қош растушёвкеси (қовоқ ва лабники ҳам) аёлни ёшидан катта кўрсатади. Лекин негандир қизлар бунга ишонгилари келмайди. Бу эса, минг афсуски, ҳақиқат.

Растушёвка қилинган қош шу қадар нотабиий кўринадики, бу борада “энг ўхшаган” қош ҳам камида сизнинг ёшингизга беш ёш қўшиб кўрсатиши кафолатланган.

• Татуаж қилдирган аксарият аёллар (деярли 95%) табиий гўзалликларини йўқотадиган бу жараёндан сўнг қилган ишларидан афсусланадилар.

Қолаверса, қош, лаб ёки ковоклардаги бу “янги форма”ни ушлаб туриш учун вақт ва яхшигина маблағ талаб қилинади. Янги “образ” қай даражада ўхшашади ёки ўхшамай қолиши ҳақидаги саросималарни-ку, айтмай қўя қолай.

Дин нуқтаи назаридан:

• Татуаж ёки растушёвка, бу – косметологик амалиёт жараёнида мутахассиснинг юз териси уст қавати (қовок, қош, лаб) бўёқ (пигмент) жинсидан бўлган моддани киритиши ҳисобланади. Уни ювиш билан кетказиб бўлмайди. Айнан шунинг учун ҳам бу нарса шариатда ман қилинган, ҳолбуки “Аллоҳ яратган киёфа-суратни ўзгартириш” ҳисобланади.

• “Ва шайтон, “Уларни адаштираман, хом хаёлларга соламан, уларга амр қилсам чорваларнинг қулоқларини кесарлар ва уларга амр қилсам Аллоҳнинг яратганини ўзгартирарлар” деди. Кимки Аллоҳни кўйиб шайтонни дўст тутса, батаҳқиқ, очиқ-ойдин зиёнга учрайди”.

(Нисо сураси, 119-оят).

“Ахир, ҳозир бу мода бўлган”, “Эрим бошқа аёлларга қарамаслиги учун қилдирсам нимаси ёмон?”... Бу каби эътирозлар балки сизнинг ҳам кўнглингиздан ўтаётгандир?

Сингилжон!

Унутманг, ҳар бир давр гўзаллик борасидаги маълум бир чизгини мода қилиб кўтариб чиқади. Маса-

лан, Леонардо да Винчи замонида аёллар қошларини таг-туги билан қиридириб юришарди. Айни ўша пайтда бошқа бир юртда, Россияда аёллар кўз қорачикларини катталаштириш учун кўзларига аччиқ белладонна дорисини томизишган...

Бундан 20 йиллар аввалги 95-йиллар модасини эсланг. Ўша пайтда кийилган кийимлар, соч турмаклари ҳозир кулгили туюлади, шундай эмасми? Яна 20 йил ўтиб, бугун урф бўлган растушёвка қошларни чиройли ва жозибадор кўрсатишини тасаввур қилиш қийин. Шунинг учун ҳам бугун бор, эртага йўқ бўлишга маҳкум модага алданманг.

“Гўзаллик қурбонлик талаб қилади”. Кимдир ўзини оқлаш учун ушбу жумлани келтириши мумкин.

Синглим, нимани қурбон қилаётганингизни тушунапсизми? Сизнингча, татуаж ёки растушёвка Аллоҳнинг розилигини қурбон қилиш ва Унинг азоби-га дучор бўлишга арзирмикин?

* * *

Мутойиба

– Ойи, гўзаллик қурбон талаб қилади, дегани нима ўзи?

– Мана мен гўзалман, даданг эса қурбон, қизим!

* * *

Қўлингизда бир стакан сув кўтариб турганингизни тасаввур қилинг.

Агар уни 1 дақиқа ушлаб турсангиз, ҳеч бир оғирлиги йўқ. Агар бир соат тутиб турсангиз қўлингиз то-

лиқишни бошлайди. Агар бир кун тутиб турсангиз қўлингиз ҳиссизлашади ва фалаж бўлади.

Аслида стаканнинг оғирлиги ўзгаргани йўқ, аммо қанча кўп кўтарганингиз сари шунча кўп босимни ҳис қиласиз ва бу сизга зарар беришни бошлайди.

Стресс, ваҳима ва тушкунлик ҳам шундай.

Бир он ўйлаш – бу нормал ҳолат. Узоқ вақт ўйлаш азоб беради. Бутун кун давомида ўйлайверсангиз, сизни фалаж қилади.

Етар, бас, энди стаканни ташланг!

* * *

Мутойиба

– Бугун психолог қабулига боргандим. Бошимдан ўтказганларимни гапирсам, йиғлайвериб, шишиб кетди, ярамас. Юпатиб олгунча энамни кўрвордим ўзиям...

* * *

Тўй келин тараф билан куёв томоннинг ўз моддий устунликларини бир-бирларига намойиш қилишларими?

“Ўзингни хафа қилдириб қўйма, қизим” насиҳатларими?

“Тагли-тахтлисидан топай, орзу-ҳавас кўрай” тушунчасими?

Бир дастурхонда ҳузур ва бахт бўлганидан кейин у дастурхондаги камчиликларни кўрмаслик эмасмиди, турмуш?

Жуфтига, умрига йўлдош бўлганга “Сиз ёнимда экансиз, машаққатлар ҳам ёқимли” дейиш эмасмиди, оила?

Хотинининг кичик қусурларига, камчиликларига кўз юмиш эмасмиди?

Эрининг моддий ва ё жисмоний ҳолати ёмонлашганида ҳам унинг ёнида бўлиш, бўла олиш эмасмиди?

“Эринга ҳукмингни ўтказиб ол, йўригинга солиб ол” зехниятли оналар қаердан пайдо бўлди?

“Келиннинг қўли косов, сочи супурги бўлиши керак” дейдиган, келинига қулга қилгандек муомала қиладиган қайноналар-чи?

Хотини дастурхонга овқатни кўяркан, “бунинг ёнида салати қани?” деб ўшқирадиган эркаклар, жуфти топганига қаноат қилмайдиган, эрини катмончага айлантириб олган аёллар-чи?

“Пули яхши, мебелли яхши, ўзи ёмон” дейдиганлар қайси давр ва қай жамиятдан етишиб чикди?

Ажрашишни мудҳиш воқеа санаган ота-оналаримиз зехнияти, тушунчалари ҳам шундайми эди?

Ўзингизга келинг. Зехнингизни бугуннинг клиплари, сериаллари, кинофильмлари тикиштираётган арзон ва паст тушунчалар эгаллашига йўл қўйманг.

Кўнглингизни фараҳ тутинг. Чунки никоҳ – модиятда куч синашиш майдони эмас.

Никоҳ – икки қалбнинг бирлашиши, яримнинг бутунга айланиши, ҳаёт сўқмоқларидан ўтиб борар экан, яхши бир йўлдошга хамроҳ бўлишидир.

Турмуш “Улардан таскин-хузур топишингиз учун...” дея бошланган оятларнинг (Рум сураси, 21-оят) тафсиридир.

Турмуш – Алилар учун Фотималар бўлиш, бўла олиш санъатидир.

* * *

Мутойиба

– Ойи, неччига кирсам сиздан рухсат сўрамасдан ҳам кўчага чиқиб кетаверадиган бўламан?

– Ҳали даданг ҳам у ёшга етгани йўқ, ўғлим!

* * *

Сериалларга, дўкону бозорларга, кўнгилочар жойларга, лағвларга муккасидан кетган оталар, оналар селда-тошқинда оқиб кетаётган инсонлар кабидир. Кучли тўфонда оқиб кетаётган киши ундан нажот тополмайди, қутулолмайди.

Иймони билан, намози билан, жидду жаҳди билан уйини кема қилмаган, ўзи ҳам “НУҲ” бўлмаган оталар, оналар бу шаҳват тўфонидан ўзини ҳам, фарзандларини ҳам қутқаролмас.

* * *

Жуфтларнинг тақво устига барпо қилган уйлари Аллоҳнинг раҳмати инадиган уйдир.

У уйга маош етади. Рўзғордаги баракотни ҳамма ҳис қилади. Ҳузур ҳар нафас олишда сезилади. Азон у уйларда акс-садо беради. Уйнинг имоми, жамоати собит.

Куръон у уйларда дастур; У ўқилади, унга амал қилинади. Оила аъзоларини ҳолати қандай эканини англаувчи ўлчов шудир. У тақво уйлари Аллоҳ зикр қилинган уйлардир. Аммо асл зикр ҳаромларга рўбару бўлган пайтда Аллоҳни эслаб, ундан узоқ туришда кўринади.

Намоз вақти кирганида масжидга югуриш, жойнамозни солиш у уйларга хос. Тақволи уйларда яшовчи инсонларнинг ахлоқида жиддий бир нуқсон ва ё камчилик кўринмайди. У ерда кўзга эмас, қалбга хитоб қилинади. Тақволи уйларда ҳукм Аллоҳникидир! Тортишувлар Унинг ҳукмига кўра ҳал этилади.

У уйларда қаноат бор. Янада яхшисига эришишга қарши эмаслар. Аммо бориға розилар. Қўлларидаги неъматларнинг шукрини адо этишга уринадилар. Ҳар неъматнинг шукрини ўз жинсидан қилишга ҳаракат қиладилар.

Баданларининг шукрини Аллоҳга қуллик қилиш билан адо этадилар. Таомларидан мискинларга ҳам бериб, ошхоналарининг шукрини адо қиладилар. Уйларида динга хизмат учун хона ва вақт ажратиб, уй неъматининг шукрини қиладилар. Еб-ичгандан сўнг ҳамд айтадилар, тилларини зикрдан холи қилмайдилар.

Марҳамат тақво уйларининг тамал тошидир. Мушибатдаги бир мўмин уларнинг уйқусини қочиради. Уларнинг марҳамати олдида бу дунё ва унинг матоҳлари кўримсиз ва ҳақирдир. У уйларда фақатгина кичик болалар эмас, барча шафқат-марҳамат кўради. У уйларда исроф йўқ. Бахиллик йўқ. Сув ҳам аҳамиятли, вақт ҳам. Нонни исроф қилмайдилар.

Тақво соҳибларининг уйи қандай ҳам гўзал.

* * *

Эмизикли гўдак ҳолидаги Мусо (алайҳиссалом)
сувда чўкмади.

Ҳолбуки, у энг заиф ҳолатда эди.

Фиръавн эса чўкди.

Ҳолбуки, у қудратнинг чўққисида эди.

Етарки, сиз Аллоҳ тарафида бўлинг ва ишингиз-
ни Аллоҳга ҳавола этинг!

Аллоҳнинг сизга ёзганидан бошқаси бошингиз-
га келмаяжакдир.

Қизганиш ҳақида

Шайтон аввалига яхши жин бўлган. Ҳатто фаришталарга дарс берувчи муддарис эди. Одам алайҳиссаломни қизганиб, сажда қилмагач, лаънатга дучор бўлди.

Рашк, қизганиш туйғуси бугун оилаларни энг кўп бузувчи сабаблардан.

Лекин, бошқа тарафдан Ҳазрати Али розияллоҳу анҳу “Қизганмаган кишида хайр-яхшилик йўқдир” дедилар.

Бу қизганиш, рашк отли туйғуни қандай тушунамиз?

Кўриқлаш, эгалик ҳисси, ҳаром назарлардан асраш, ҳимоя қилиш, сақлаш булар яхши нарсалар.

Аммо Оиша онамиз (р.а) рашклари келиб, жаҳл-ғазаб қилганларида Пайгамбар алайҳиссалом “Шайтонинг келдими?” деб хитоб қилганлар!

Бугун доимий назорат қилиш, кузатиш, пойлаш, ўз мулки каби қараш булар – оилаларни энг кўп бузаётган сабаблардир.

Хулоса қиладиган бўлсак, рашк ва қизғаниш булар яхши нарсалар, аммо чегарадан чиқиб, меъёр бузилса, шайтондан бўлган ва маломат қилинадиган тутумга айланади.

* * *

Мутойиба

– Меҳрибон, ишончли, садоқатли эркакни яхши кўраман. Мен ўзи фантастикани яхши кўраман.

* * *

“Аллоҳим! Умидсизликка тушганимда менга битган қадаринг хаёлларимдан-да гўзалроқ ва яхшироқ эканини менга хотирлат!”

* * *

Аёл...

У ажиб хилқат.

Баъзан заифа.. баъзида жасоратли...

Баъзан гулдек нафис... Баъзида шунчалар матонатлики, бардоши олдида тоғлар ҳам кичик бир заррадек, гўё...

Ўзи меҳрнинг булоғи бўлса-да, бир қатра меҳрга ташна... Баъзида ёш боладек эркатой.. ўрни келганда букилмас иродали... Баъзида ўжар.. Аксар пайт эса ҳалимдек юмшоқ, меҳрибон...

У қай ёшга кирмасин, қанчалик кучли кўринмасин, унинг фитратида меҳрга ташналик, эътиборга чанқоқлик қонмайди ҳануз...

Не ёзиқки, оилали бўлатуриб, номаҳрамлар билан кўнгилхушлик қиладиган, эри устига “юради-

ган” (астағфируллоҳ) аёллар ҳақидаги гапларга қулоғимиз ўрганиб, ажабланмайдиган бўлиб боряпмиз кундан-кун, афсус, минг афсус...

Аёл киши аёллик табиатига кўра аслан хиёнатга мойил бўлмайди. Мабодо, шайтон йўлдан уриб, шу йўлни тутса ҳам, кўнгли, юраги бу ишининг қабоҳат эканини доим унга эслатиб туради. Виждони қийналиб туради. Жовдираб турган болалари кўз ўнгидан кетмай тураверади. Аммо қандайдир сабаблар билан шу кўчага кириб қолган аёл – кўпинча эътибор, меҳр етишмаганидан ҳам бу разил ишни қилади, қилиб кўяди.

Бундайларни оқлаш ва ёки ёнини олиш фикридан йироқмиз.

Шунчаки танганинг иккинчи томони ҳам борлигини айтмоқчимиз, холос.

Оила, хотин тутиш ҳам илм. Жамиятда энгилтак аёллар кўпайяптими, эркакларимиз орсиз, ҳамиятсиз ва нобоп бўлиб боряптилар, демак.

Эркаклар! Унутманг! Аёл гўштсиз овқатни индамай ичиши мумкин, турмуш машаққатларига жимгина бардош бериши мумкин. Аммо жуфтининг бефарқлиги жон-жонидан ўтказиб юборувчи, юрагини тилка-тилка қилувчи, аёвсиз жароҳатловчи бир ханжар мисолидир у учун.

Яхшими-ёмонми, оқми-қорами, ориқми-дўмбоқми, умрингизга йўлдош бўлган, яхши-ёмон кунда, энгиллигу қийинчиликда ёнингизда турган, ҳар кўзи ёриганда бир ўлимдан қолиб, сизга зурриётлар туғиб берадиган жуфтингизга эътиборсизлик қилманг.

Кўча-кўйда, ишда, хизматда юраркан, интернетидо соатлаб ўтирадиганингиз – телефонингизни олингда, икки дақиқангизни ажратиб, кўнғироқ қилиб, ҳолини сўраб кўйинг. Кўчадан келаркан, ҳар замонда бир дона атиргул ёки фақат унинг ўзи учун махсус бир ширинликни кўтариб келинг. Бу сиз учун арзимасдек кўринар балки, аммо аёлингиз учун дунёларни берган каби бўласиз...

Тоби қочганида “Жонинг соғ бўлсин онаси, сен бўлмасанг ҳеч қаерга сиғмай қоламан”, “Яхшиям борсан, бахтимга бор бўл” денг, дея олинг. Аёл киши – ширин сўзнинг гадоси. Бир мусулмоннинг кўнглини чоғ қилишнинг нимаси ёмон? Ширин сўз айтиб, савобга эришишнинг-чи?

Аёл киши ўзининг керак эканини англаса, меҳр ва эътиборингизни ҳис қилса, буни сизга ортиғи билан қайтаради.

Сиз ундан бир чимдим меҳр, озгина эътиборингизни дариг тутмангки, у бошқа жойдан меҳр излашга мажбур бўлмасин!

Шоядки, вафосиз аёллар ҳам, бузилган оилалар ҳам, тирик етим бўлиб, аросатда қолган болалар ҳам бўлмаса...

* * *

Ҳадиси шариф

“Аёлига кулиб қараган эркакнинг амал дафтарига бир кулни озод қилганнинг савоби ёзилади”.

* * *

Эрингизни Пайғамбар афандимизга “Жоним сизга фидо, ё Росуллуллоҳ” деб юзланган Хадича онамиз сингари иззат-икром қилинг.

Аёлингизни ҳазрати Хадича онамизни “Қалбимнинг ризки насибаси” деб чақирган Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам каби севинг.

Жуфтлар бир қайчининг икки томони каби бўлишлари, юзага келган муаммолар, кўнгилсизликларни биргаликда кесиб ташлашлари – ҳал қилишлари керак.

* * *

Мутойиба

– Дадажониси, сиз билан гаплашиб олишимиз керак!

– Майли, фақат қисқа ва лўнда гапир!

– 50\$.

Эркаклар нега хиёнат қиладилар?

Эркакларнинг “чапга” юришларига сабаб бўлувчи баъзи омиллар:

1. 18-25 ёш эркак интим ҳаётининг максимал фаол даврлари ҳисобланади. Бу даврни кимлардир босиқлик ва одоб-ахлоқ нормасига мувофиқ ўтказса, кимлардир ўзининг “кучли” эканини тасдиқлаб олиш ва турфа “гуллар”дан баҳраманд бўлиш учун бошқа “йўллар”ни ҳам ахтаради.

Айниқса, ушбу “фаол давр”га келиб ҳам унинг “боши икки”қилинмаган бўлса ёки уйланган бўлса ҳам аёли бу “нозик муомала”да нўноқроқ бўлса ва унинг эркаклик кучига шубҳа билан қарайдиган бўлса, у бошқа томондан бунини тўлдиришга ва тасдиқлаштириб олишга ҳаракат қилади.

2. Оиладаги интим муносабатлар ўта зерикали тус олса;

Аёл агар бу борада “қизиқарли” бўлмас экан, эркак ўз табиатига кўра “янгилик” ахтариш пайига тушиб қолади;

3. Агар аёл киши ўзини “қўйиб” юборса, семириб кетса ва уйда ўзига қарамасдан, папрайиб юрса;

Эркаклар кўзлари билан севувчи махлуқотлардир, буни унутмаслик шарт!

4. Агар эркак никоҳнинг аввалиданоқ “яхши она ва яхши уй бекаси” принципи бўйича уйланган бўлса ва аёли интим муносабатлар борасида унда ҳеч қизиқиш уйғотмаган бўлса;

Одатда бундай эркак гипер-иссиқмижоз ва аёли гипер-совуқмижоз бўлади.

5. Агар маълум ёшга келиб, ушбу “нозик масалада” истак-хоҳиш ўта пастлаб кетса;

Бу кўпинча 50 ёшдан кейин содир бўлади ва эркак хиёнатга хотинини ёқтирмай қолганидан эмас, балки ўз эркаклик кучини синаб кўриш учун ҳам қўл уриши мумкин.

* * *

Мутойиба

– Ойи, ҳамма эртақлар “Бир бор экан, бир йўк экан” деб бошланадими?

– Йўк, қизалоғим, баъзилари “Агар менга турмушга чиқсангиз...” деб ҳам бошланади.

Эр дегани мана Бундай Бүлүбди

Бир эркак уйига келди ва хотинини жуда хафа холатда кўрди.

Хотинининг ёнига ўтирди, уни бағрига босаркан, шафкат ва меҳр тўла бир овоз билан:

“Биласанми, онаси, сен дунёнинг энг гўзал иккинчи аёлисан” – деди.

Аёл бошини кўтарди, ҳайрат ва шошқинлик билан:

– Биринчиси ким? – деб сўради.

Эркак ғоят хотиржам бир алфозда:

– Хурсанд бўлган ва табассум қилган пайтингда – сен! – деб жавоб берди.

Шундан кейин аёлнинг хафалиги тарқаб, қалби шодликка тўлди. Оилага такрор саодат инди.

Аллоҳим, бизга хайрли жуфтлар насиб эт. Оилаларимизни саодатли қил. Амийн!

* * *

Мутойиба

– Дадажониси, хафа бўлишим йўк, фақат тўғриси-ни айтинг. Сизнингча, энг яхши хотин қанақа бўлади?

– Гапиролмайдиган, тилсиз бўлади, онажониси.

* * *

Эй Ислоннинг қизлари!

Китоб ўқинг!

Бугун ўзингизни ривожлантирсангиз, эртага нас-лингизни етиштирасиз.

Жаҳолатнинг ягона кўркуви аёлдир. Чунки аёл ўрганса, болаларига ҳам ўргатади...

* * *

Мутойиба

– Дадажониси, биз аёлларга ҳам романтик, ҳам каттиққўл, ҳам кўпол эркаклар ёқади.

– Шам ёқилган ресторанда кўлингизга гулдаста бериб, сизни дўппослашим керак бўладими шунда, онажониси?..

Эркак қачон уйдан Безийди?

1. Доимий назорат қилиш:

Эркаклар ўз эркинликларини йўқотишдан кўрқадилар. Уларнинг шахсий ҳудудлари бўлиши ва унга ҳеч ким дахл қилмаслиги керак.

Дўстлари билан вақт ўтказиш, хоббилари билан шуғулланиш ва ёки ёлғиз қолиб, ўйлаб олиш каби эҳтиёжларини қондиришига хотинининг тўсқинлик қилиши эркакни безовта қилади ва бемалол нафас олиш учун уни “бўғаётган предмет”дан узоқлашишни истаб қолади.

2. Бошқа эркаклар билан солиштириш:

Эркакка энг ёқмайдиган нарса уни бошқа эркаклар билан солиштиришлари, қиёслашларидир. Аёл отаси, акаси ёки дугоналарининг эрлари билан ўз эрини солиштириши оиласини ўз қўллари билан таҳликага отиши демек.

3. Доимий танқид қилиш:

Оталиги, эрлиги, инсонлиги рафиқаси томонидан давомий танқид қилиниб келган эркак бир мунча вақт ўтганидан кейин, бошда хотинини қанчалик яхши кўрмасин, уни эшитишни ҳам, кўришни ҳам истамай қолади.

Уйда эрнинг ўз масъулиятини адо этмаслиги хотинни чегарадан чиқариб юборади, аммо буларни ҳар доим узлуксиз тилга олавериш, танқид қилавериш билан эркак тузалмагани каби хотиннинг ўзи ҳам жуда ҳолдан тойиб қолади.

Эркак масъулиятни кўтармаяптими, бунинг ечими танқидда эмас. Бошқа йўлларини ахтариш керак.

Агар жуфтингиз билан муносабатда юқоридагига ўхшаш муаммоларингиз бўлса, улар катталашмасидан олдини олинг ва тўғри қадамлар ташланг!

* * *

Мутойиба

– Онаси, мастава билан шўрва жонимга тегди. Мундоқ хотин бўлиб, янгича овқатларни ҳам ўрган.

– Хўп, энг охирги чиққанидан ўрганиб, сизга пишириб бераман, фақат ҳозир эмас, энг, энг, энг охиргиси чиқсин.

– И-ее, бу нима деганинг?

– Янги кўйлак оберинг десам, энг, энг, энг охирги модадагиси чиқсин, ўшанда оберман дейсиз-ку, ўзингиз ҳам.

* * *

“Яхши қиз топиш қийин бўлиб қолди, яхши қиз кам” деган гап-сўз кўпайиб қолган ҳозир.

Айниқса, ўғли уйланадиган бўлиб қолган оналар билан гаплашсангиз, гапларидан замонамиз қизларига нисбатан ишончсизликми, хавфсирашми ёки шунга ўхшаш қандайдир ҳадик сезилади.

Наҳотки “яхши қизлар камайиб кетяпти” дейдиганларнинг гумонлари рост бўлса? Наҳотки, бу нолишлар бежизга эмас?

Бундай гапларни эшитиб, ўғлим ҳали кичик бўлишига қарамай, менинг ҳам юрагим орқага тортади.

“Йўғ-э, жуда унчалик эмасдир” дейман эътироз билдириб. Кўнглимни фараҳ тутишга, уларга ҳам, ўзимга ҳам тасалли беришга уринаман.

Аmmo...

Кўчага чиқишим биланоқ, атрофга теранроқ назар ташлашим ҳамоно бу гумонсирашлар ноўрин эмаслигига амин бўламан.

Ҳа, мен қўрқаман:

Автобустга чиққанимда ёши катта йўловчиларни кўриб, ўзини кўрмаганга солрадиган, ҳомиладор ёки ёш болалиларга жой бермайдиган бети қаттиқ қизларни кўрганимда...

Калта, тор кийим кийиб, ўзини кўз-кўз қиладиган, номаҳрам нигоҳларнинг қаттиқ қарашидан хижолат туймайдиган, ўзига қаратилган шахвоний нигоҳлардан ўзини ғолиб сезадиган беҳаёларни учратганимда...

Кулоғидан наушник, кўлидан смартфон тушмайдиган, эртадан кечгача инстаграмдан бош кўтармайдиган “зомби”лар билан тротуарда рўпара келганимда...

Тунги клубларда “жавлон ураётган” “анақа”лар билан бир ҳаводан нафас олаётганимни ўйлаганимда...

Гинеколог қабулида “тиктириш”, аборт учун навбатга ёзилаётган “қиз бола”лар урчиб, тобора кўпаяётганини эшитганимда...

Турмушда бўлиб турадиган арзимас икир-чикирларни баҳонаи сабаб қилиб, шартта ажрашиб кетаётганларни кўрганимда хотинларнинг гапида жон бормикан, деб ўйлаб қоламан.

Энг ёмони ва аянчлиси – бу фожеалар ғарбга эмас, ғайримуслим аёлга эмас, ўзбек деган миллатга, мусулмоннинг қизларига оид эканида.

Аҳвол чатоқ. Нимадир қилиш керак.

Сизнингча, жамиятдаги бу аянчли муаммони қандай бартараф қилиш керак? Нима қилсак, миллат қизлари бу балолардан омон қолишлари мумкин?

* * *

Мутойиба

Эримни текшириш учун иккинчи профилимдан у кишига ёздим.

Яқиндан танишиб олдик, суҳбатлашдик.

Буни қарангки, менинг ўлганимга икки йил бўлиб, ўшандан бери ёлғизликдан қийналяптилар экан бечора...

* * *

Ўзингиз кола ичаркансиз, болага чой берасиз. Боланинг наздида “чай” жазо бўлиб кўринади.

Ўзингиз телевизор кўраркансиз, болага китоб ўқи, дейсиз. Боланинг наздида “китоб” жазо бўлиб туюлади.

Ўзингиз телефондан кўз узмай, соатлаб интернетда ўтираркансиз, болани мажбурлаб ётоғига жўнatasиз, бола “уйку”ни жазо ўлароқ қабул қилади.

Ўзингиз дўстларингиз (дугоналарингиз) билан маза қилиб вақт ўтказаркансиз, боладан дарсларини бажаришни талаб қиласиз. Бола учун “дарс” жазо сифатида намоён бўлади.

Энг гўзал, таъсирли даъват – яшаб, кўрсатиб берилганидир!

* * *

Ҳаётимиздаги кишиларнинг аслиятини қандай билиб оламиз?

Эрни хотини хасталаниб қолганида таниймиз.

Хотинни эри камбағал бўлиб қолганида таниймиз.

Ака-ука, опа-сингилни мерос даъвосида таниймиз.

Дўстни машаққат келганида таниймиз.

Мўъминни синов келганида таниймиз.

Ҳақиқатдан ҳам танийман, биламан деб ўйлаган кишимизни у истаган ўлчовда, унинг ўзи кўрсатишни хоҳлаган жиҳатлари томонидангина таний оламиз, холос. Кишининг асл юзи эса машаққат пайтида, қийинчилик келганида билинади.

Аллоҳ барчамизни асл юзини таниганда ҳаёти-
мизда эканидан афсус чекмайдиган инсонлар билан
қаршилаштирайсин. Амийн!

* * *

НАСИБ қадар гўзал калима борми?

На ишончинг комил, на да умидсизсан.

Аммо сен учун энг хайрлисини билганга тас-
лимсан...

* * *

Мутойиба

– Дада, сиз қандай қилиб миллионер бўлгансиз?

– Онанг туфайли, болам.

– Қанақасига?

– Қанча пул топсам онанг пул йўқлигидан нолиш-
ни тўхтатишини билмоқчи бўлганман.

* * *

– Қизимизнинг диний билимлари борми? Худо-
дан кўрқадиган, тақводор келин керак бизга.

– Ўғлингиз-чи, ўғлингиз тақводормилар?

– Намоз ўқиб турадилар. Кичик сураларни ёд
олганлар ёшлиқда. Ҳа энди, қолганини биргаллашиб
ўқишади-да. Ахир, “Эр вазири хотин” дейишади-ку.
Ҳа-ҳа-ҳа. Қолаверса, невараларимиз илмли, тарбия-
ли бўлсин, деймиз-да.

Ўзи туққан боласига ўзи тарбия бермайди-да, катта бўлиб, уйланадиган ёшга етганда келиннинг диндоридан ахтариб қолади.

Нима эмиш, келин шўрлик ҳам унинг худобеҳабар ўғлини тўғри йўлга солиши керак, ҳам илмли, тақводор болаларни туғиб, тарбия қилиб бериши керак эмиш...

Бундайларга “Тур-э, тошингни тер” дегинг келадийу, одамнинг юзи иссиқ-да...

* * *

Инсонлар асосан 3 эҳтиёж юзасидан оила қурдилар.

1. Моддий.
2. Жинсий.
3. Руҳий.

1. Моддий эҳтиёж бирлаштириб турадиган оилаларда аёл эрига ёки эркак (ҳозир шунақа эркаклар кўпайиб қолган) хотинига бир катмонча ўлароқ қарайди. Яхши еса, чиройли кийинса, қиммат машина минса ёки ҳашаматли уйда яшаса бўлди. Унинг никоҳдан мақсади ўзи режалаштирган моддий эҳтиёжларини қондириш. Иқтисодий аҳволини яхшилаш ва ҳеч кимдан кам бўлмаслик. Ундай киши моддий эҳтиёжларини ортиғи билан қондириши мумкин, аммо бу никоҳдан руҳияти яйрамайди, ўзини бахтли ҳис қилмайди.

2. Жинсий эҳтиёж юзасидан қурилиб, шу эҳтиёжгина бирлаштириб турадиган жуфтлар никоҳини ҳам

тўлақонли бахтли жуфтлик, деб бўлмайди. Бу асосда қурилган турмушлар кўпинча узоққа бормайди. Борса ҳам бу оилани бахтли оила, деб атаб бўлмайди. Улар бир-бирига тўйгандан кейин, энди ҳаёт қизиқ бўлмай қолади, бир-биридан зерикишни бошлайди. Ажрим пайтида “Бир-биримизга тўғри келмадик” деган аксар иддаолар айнан ана шу тоифа сирасига кирувчи жуфтликлар томонидан тилга олинади.

3. Эр-хотин бир оила бўлиб яшар экан, уларни энг биринчи навбатда руҳий уйғунлик – гармония бирлаштириб туриши керак. Одам алайҳиссалом ва Ҳавво онамиз бир жуфт бўлиб ЖАННАТда яшарканлар, бир-бирлари билан руҳий яқинликда бўлганлар. Улар бир-бирларига айнан руҳий эҳтиёжни ҳис қилганлар. Моддий ёки жинсий эмас.

Бу дегани – моддият ёки жинсий ҳаёт долзарб, дегани эмас. Аммо оила мустаҳкамлиги ва бахтиёрлиги эр ва хотиннинг бир-бирига нисбатан ҳис қиладиган қалбий туйғуларига, руҳий кечинмаларига боғлиқ.

Сизнингча, жуфтингиз билан сизни асосан қайси эҳтиёж боғлаб туради, сиз нима деб ўйлайсиз?

* * *

Мутойиба

Оилавий ҳаётда фақат биринчи эллик йил оғир кечиши мумкин. Аммо кейинига қийинчиликларни енгишда склероз ёрдамга келади.

* * *

Йўлда кета туриб, бир тошга қоқилсангиз, айбни бошқалардан изламанг.

Айтингки, “Аллоҳим! Бу жазо қайси гуноҳимга нисбатан берилган бўлса, ўша гуноҳимни афв эт!”

Пулингиз, молингизни йўқотсангиз хафа бўлманг.

Айтингки, “Аллоҳим! Бу синов-имтиҳон қайси ҳаром эвазига бўлса, у ҳаромдан мени покла...”

Бир намозингизни ўтказиб юборсангиз, кимсани айбламанг.

Айтингки, “Аллоҳим! Мени сенга яқинлашишдан, ҳузурингда туришдан тўсган гуноҳимни кечир”.

Бир тиланчи эшигингизни тақиллатса, уни ҳайдаб солманг.

Айтингки, “Аллоҳим! Бу кулингга яхшилик қилиб, Сенинг раҳматингга сазовор бўлишни менга насиб эт”.

Бир касаллик етса, “нега айнан мен” деманг.

Айтингки, “Аллоҳим! Бу хасталиқдан мурод этганинг хайрни менга ато эт”.

Унутмайлик! Бошимизга келган ҳар мусибатда Аллоҳнинг бизга истагани – бир хайр, яхшилик яшин. Бизнинг ишимиз “Алҳамдулиллаҳ” дейишдир.

* * *

Мутойиба

– Дадажониси, эсингиздами, тўйдан олдин сен учун жонимни ҳам бераман дердингиз? Ҳозир бўлса, телефонингизни кодиниям бермайсиз.

– Онаси, мен сенга жонимни бераман деганман,
телефонимнинг кодини эмас!

* * *

Бизга нималар бўлди?

Сухбатдош – қўл телефони бўлди.

Дўст-биродар – ижтимоий тармоқлар бўлди.

Зинонинг оти – севги-муҳаббат бўлди.

Алкоголь – сув каби бир ичимлик бўлди.

Наркотик – дорихоналарда сотиладиган бўлди.

Ахлоқсиз сериаллар – вақтичоғлик учун бир эр-
мак бўлди.

Беҳаё, савиясиз рекламалар – оила даврасида уз-
луксиз томоша қилинадиган бўлди.

Гуноҳлар бизни кўрқитмай кўйди.

Нахотки, бир авлод таназзулга шундай юз тутди?

* * *

Бир йигит онасидан: “Ўзим учун муносиб аёлни
топишнинг имкони борми?” деб сўради.

Она шундай деди:

“Болажоним! Сен ўзинга муносиб аёл қидирма,
балки муносиб эр бўлишга ҳаракат қил”.

Аллоҳ таоло:

“Нопок хотинлар нопок эркеклар учундир. Но-
пок эркеклар нопок хотинлар учундир. Покиза аёл-
лар покиза эркеклар учундир. Покиза эркеклар покиза
аёллар учундир”, деган. *(Нур сураси, 26-оят).*

* * *

Мутойиба

Ари чақиб олса, васиятни бошлайдиган ваҳимачи хотин, Россияда ишлаётган эрига смс ёзпти:

– Дадажониси, давлением ошди, тезроқ келинг, ўляпман...

Хотинининг феълини билиб қолган эр:

– Мен ҳам ўляпман, онаси, ўша ёқда кўришармиз.

* * *

Бир танишим ҳикоя қилади (Риё эмас, ибрат учун дедилар):

“Яқинда бошимга бир иш тушди. Мусибат зарбининг илк онларини яшарканман, аламдан довдираб қолдим. Чиройли сабр қилиш, қила олишга Роббимдан ёрдам сўрарканман, негадир, кимгадир яхшилик қилгим келиб қолди. Ёнимда тишимнинг қавагида сақлаб турганим, охирги 105 минг сўм пулим бор, холос. Берсаммикин-бермасаммикин?..

Хаёлимга келган илк фикр бериш эди. Аммо ўйлаганим сайин шайтон бермасликка ундайдиган сабабларни миямга олиб кела бошлади. Таваккал, дедим-да, қаршимдан чиққан кўриниши ночор бир ўранган аёлга 100 мингини холис бериб юбордим.

Орадан уч ёки тўрт кун ўтди. Катмонимдан чиққан юз минг сўм юз доллар бўлиб қайтди. Ўзим ҳам ҳайрон. Бу нима? Тасодифми? Балки қонуниятдир? Эҳтимол, Ғаний Зотнинг Ўзининг йўлида қилинган кичик

бир хайрнинг ўн баробар кўпайтириб беришининг навбатдаги яна бир исботидир... Ваъдасида ҳақ бўлган Аллоҳга ҳамд бўлсин!

* * *

Сиз болани юқорига отсангиз, у сизга қиқирлаб, кулиб жавоб қайтаради.

Чунки, бола уни ташлаб юбормаслигингизни аниқ билади.

Тақдир ҳам сизни ҳар томонга отиб, синаганида сизни ташлаб қўймайдиган Роббингиз борлигини асло унутманг!

* * *

Айбларни айтиш нафрат, адоват ва саркашликни пайдо қилади.

Мақтов эса муҳаббат ва сурур пайдо қилади. Уй ва оилада ижобий энергия ҳосил қилади.

Ўз ҳаётингизни, келинингиз ҳаётини, жуфтингиз ҳаётини кўпол ва чақиб оладиган сўзлар билан булғаманг!

Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

“Яхши сўз садақадир”, деганлар.

* * *

Мутойиба

Аёлларга лайфхак:

Намунча, пул деяверасан, онанг пул деб тукқанми сени, дейдиган эркакдан асло пул сўраманг! Доллар сўранг!

* * *

“Дийдори курсин”, “Эрсирамай ўлсин, уларни ҳаммаси бир гўр”, “Ўшалар ҳақида эшитсам, асабим бузилади, гапирманг ўшаларни...”

Бугун кўпхотинлик ҳақида гап кетганда, аксарият аёллар иккинчи аёллар ҳақида худди ана шундай фикр билдирадилар.

“Иккинчи”ларга ижобий кўз билан қарамаётганларнинг, тўғрироғи қаролмаётганларнинг бу салбий фикрлари шахсий адоватдан келиб чиққанми ёки ақл тарозусидан ўтиб, маълум ҳаётий тажрибалар таъсирида шаклланганми?

Албатта, кимгадир “иккинчи”, “учинчи” ёки “тўртинчи” бўлиб турмушга чиқиш дин нуқтаи назаридан қараганда айб ҳам эмас, гуноҳ ҳам. Зино қилиб, ҳар хил касалликлар орттириб, оиласига, жамиятга иснод келтириб юргандан кўра “нечанчидир” бўлиб эрга тегиш – энг яхши ва энг мақбул танлов, аслида.

Аммо тобора кўпайиб бораётган “иккинчи”ларни кузатар, тутумларини таҳлил қиларканмиз, уларга нисбатан билдирилаётган салбий фикрларда “жон бор”га ўхшаб кўринади.

Оилали эркакка “иккинчи” бўлиб тегаётган аксарият (ҳаммаси ҳам эмас!) аёлларнинг бу никоҳдан динни, Аллоҳнинг розилигини мақсад қилмаётганларини тутумларини кузатиб туриб англаб олиш қийин бўлмай қолди.

Мақсадимиз бу тоифа аёлларни қоралаш эмас. Аммо ҳақиқатдан кўз юмиб ҳам бўлмайди-да!

Келинг, бугун ушбу вазиятга холис кўз билан қарашга ҳаракат қилиб кўрамиз.

Қиз бола балоғатга етар экан, одатда ота-онасининг раъйи ва танлови билан турмушга узатилади. У бўлғуси умр йўлдошида пул, обрў-эътибор, мансаб ёки “фалончи” тимсолини эмас, меҳрибон, уни севувчи ва “қўлларида кўтариб юрувчи” эркакни ва фарзандларининг отасини кўради. Гарчи, реал ҳаёт унинг тасаввурларига бироз ёки бутунлай мувофиқ келмаса ҳам, у тишини-тишга қўйиб, яхшими-ёмонми умр йўлдошини бошига кўтариб ўтади. Шунинг учун яхши кунда ҳам, оғир вазиятларда ҳам эрининг ёнида елкама-елка туради, тура олади. Эрини у фақат эҳтиёж кондирувчи бир жиҳоз, деб билмайди.

Биринчи турмушдан ажраб, кейин иккинчи ёки учинчи бўлиб турмуш қурган аксар аёлларда эса кўпинча бунақа тасаввур бўлмайди, бўлган бўлса ҳам, аввалги турмуши “ўхшамагани”, ҳаётидаги силикенишлар туфайли энди унинг приоритетлари анча ўзгариб кетган бўлади.

Нейтрал нуқтаи назардан қараганда, аксар “иккинчи”ларни иккинчи бўлиб турмушга чиқишга ундайдиган сабаблар асосан:

1. Уй.
2. Пул.
3. Тўшак.

Хунукроқ қилиб айтганда, эр унинг моддий ва жинсий эҳтиёжларини, истакларини кондирадиган бир унсур, холос.

“Бир мусулмоннинг корига ярай, оғирини енгил-латай, Аллоҳ розилигини қозонишига ёрдам берай ва ниҳоят, эримни рози қиларок, ўзим ҳам Роббимнинг розилигига эришай” деган мақсадда кейинги рўзғор қилиб, турмуш қурган ва қураётган аёллар бармоқ билан санарли даражада.

Хулоса шуки, нафсининг истакларини шариат рухсати билан тўсиб, ўзини фариштасифат кўрсатаётганлар эрга тегишдан бўлган мақсадларига бир сидра қайта назар солсинлар. Ўзларига бўладиган салбий қарашлар учун атрофдан ўпкаламасинлар.

“Эрга тегиб, уй-жой қилдирволай, машина олдирволай, чет элга саёҳатга олиб борсин, мол-дунёли бўлволай” эмас, “Шу никоҳим туфайли Роббимнинг розилигига эришиб, жаннатига кирволай” дейдиган муслималарга эса Аллоҳнинг жаннатлари муборак!

* * *

Мутойиба

Бугунги математик масала:

Шавкат 68 ёшда. Унинг қаллиғи эса яқинда 22 ёшга кирди.

Савол: Шавкатнинг қанча пули бор?

* * *

“Фил” сураси жимитдек қушларнинг катта-катта филларни енгганини, мағлуб қилганини баён қилувчи сура.

Бу ҳаётда баъзан ўзингизни қуш каби кичик ва кучсиз ҳис қилишингиз ҳамоно “Фил” сурасини хотирланг.

Катта ё кучли бўлган ғолиб эмас. Аллоҳ кимнинг ёнида бўлса, ўша ғолибдир.

* * *

Қилган яхшилигингизни билмаганлардан хурсанд бўлинг!

Чунки уларнинг ўрнига сизга Оламлар Робби жавоб қайтаради. Одамларнинг бергани қаерда-ю, Аллоҳники қаерда?

* * *

Кўпчилигимиз зерикмаслик учун интернетда ўтиришни яхши кўрамыз.

Менимча, бунга бироз диққатлироқ бўлишимиз керак.

Қачонки биз ижтимоий тармоқларга кирар эканмиз, шубҳасиз чексиз интернетнинг чексиз янгиликлари оқимига тушиб қоламиз. Бироқ, текширувлар шуни кўрсатяптики, бу бутун дунё аёлларига салбий таъсир этмоқда.

Биз доимий равишда бизга ҳеч қандай алоқаси бўлмаган, биз учун кераксиз, ҳаётимизга дахлсиз маълумотларни узлуксиз қабул қилиб бормоқдамиз.

Ёмони – булар атрофдагиларга ҳасад ва ўзимизга бўлган ишончсизликни орттирмоқда.

Нахотки, бизга реал ҳаётда умуман танимайдиганимизнинг қандай уйда яшаши, эри қаерга саёҳатга олиб бориши ва болаларининг қандай кийимлар кийиши қизиқ бўлса?

Энг сўнгги урфда кийилган кийимлар, ботекс қилинган сунъий лаблар сизни илҳомлантириб, завқ-

шавққа туширадими ҳеч? Шахсан мени умуман завклантирмайди.

Бу маълумотлар бизнинг ҳаётимизга бирон-бир фойда келтирадими? Ёки шунчаки вақтимизни шамолга совуряпмизми?

Биз бундай одатдан қутулмасак бўлмайди.

Зотан, Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам:

“Киши исломининг гўзаллиги – ўзи учун беҳуда бўлган нарсаларни тарк этмоғидадир” деб марҳамат қилганлар.

* * *

Мутойиба

Мен: “Зрением пастлаб кетяпти, балиқ-малиқ еб туришим керак”.

Кўзим: “Телефонга шу термилишинг бўлса, ақула-мақула есангам фойдаси бўлмайди, галварс”.

* * *

Бу ҳаётда кимнидир бахтсиз қилиб, ҳеч ким бахтиёр бўлмаган. Озроқ сабр қилинг, чунки илоҳий адолат қарор топмасдан қолмайди.

Баъзи инсонлар бизга нисбатан адолатсизлик, ахлоқсизлик ва зулм қиладилар, ҳатто бундан сурур туядилар.

Уларнинг бу тутумлари уларнинг ахлоқи ва масъулиятлари, бизнинг ҳам айни услубда тутум қайтаришимиз ҳам бизнинг ахлоқимиз ва масъулиятимиз.

Биз ўзимизга ярашганини қилайлик, ҳақдан, ҳақиқатдан айрилмайлик...

Бироз сабр қилайлик, чунки, бизнинг “Ал-Адл” – мутлоқ одил ва ўта адолатли, ҳаммасини кўриб, билиб турувчи Роббимиз бор...

Балки қилмишлари эртанги кунга қолар, аммо ба-рибир жавобсиз қолмайди...

Чунки, илоҳий бир адолат бор: Кимсага ноҳақдан озор етказганга бошқа бир тарафдан зарар етмасдан қолмас!

* * *

Мутойиба

Эр-хотин бир-бирларини яхши тушуна оладиган ёш 80 ёшдан кейинги ёш ҳисобланади.

На хотин эшита олади, на эр баланд овозда дағдаға қила олади.

* * *

Тунов кунни бир кўрсатувга кўзим тушиб қолди. Миллийми, қайсидир телеканал бир проектни бошлабди. “Бахтлимиз...” деган.

Нима эмиш, турмуш қурганларига бир неча йил бўлган эр-хотиннинг бахтли эканларини кўрсатиб, тўйларида ушалмай қолган армонларини улар “ушатиб” беришаркан.

Қизиқиб, қараб ўтирибман. Бир пайт, студияга ёши ўттиздан ошган “келин” билан қирқни уриб кўяёзган “куёв” кўл ушлашиб кириб келишди. Ўша ердаги бошқа эшикдан “келин-куёв”нинг ота-оналари, яқинлари, “келин-куёв”нинг бўйи чўзилиб қолган уч фарзандини етаклаб чиқиб келишди. Студиядаги олдиндан тайёрлаб

қўйилган диванларга ўтиришди ва қизининг белидан ушлаб вальс тушаётган куёвлари ва ҳамманинг кўз олдида бўғотдаги кабутардек эрининг бўйнини искалаётган келинларини томоша қила кетишди. Бошига кўк бахмал дўппи кийиб олган қайнота, эғнида узун кўйлак-лозим кийиб, рўмол ўраб олган қайнона циркдаги ўргатилган маймунларга ўхшаб, чапак чалиб ўтиришибди.

Бу ёғда кўрсатувни олиб бораётган қиз уларнинг бахтлилигини тўтиқушга ўхшаб, тинмай таъкидлайди.

Ана сизга ўзбекчилиг-у, мана сизга миллийлик! Тўғриси, охиригача кўра олмадим шу кўрсатувни. Асабларим дош бермади.

Мен хотинини ярим яланғоч кийинтириб, бозорга солган (миллионлаган ўзбек кўради бу кўрсатувни) эрдан хафа бўлмадим.

“Бу бемаънигарчилик нега керак дадажониси, шунга кетадиган маблағга болаларга китоб сотиб олайлик, уларга сифатли таомлар егизиб, саломатлигини мустаҳкамлайлик” деб ақл бўлмаган хотиндан ҳам.

Менинг ҳамма гинам ўша ҳамиятсиз қайнота-ю, ақли ухлаб қолган қайноналардан бўлди.

“Болам, бундай арзон, савиясиз кўрсатувларга вақтингни, пулингни сарфлама, бахтли бўлсанг буни экранга олиб чиқишинг ва ҳаммага овоза қилишинг шарт эмас, бахтлилигингни ўзинг билсанг, ҳаётингдан ўзинг миннатдор бўлсанг шу кифоя” деб айтмаган, айтишни лозим топмаган оналардан эди.

“Биз ўзбекмиз, бизда аҳли аёл бегона кўзлардан тўсиладиган аврат, эркакнинг энг қимматбаҳо жавҳар

ри саналади ўғлим, хотинингни белидан кучишингни ярим Ўзбекистонга кўрсатишинг шарт эмас” дедмаган оталардан эди.

Шунақа хайвонтабиат ўғил-қизларни етиштирганлар улар эдилар. Муаммонинг илдизлари уларга бориб тақалмоқда эди.

P.S. Кўрсатув ғояси ғирт ғарбча. Унда ўзбек менталитетини, мусулмонликни акс эттирадиган бирон-бир детал йўқ, ҳисоби.

Фақат ўша рўмолли аёллар ва дўппили отахон умумий картинани юздаги бесўнақай холдек “бузиб” туришибди. Анави дўппили қайнотага шортик-футболка, онахонга эса мини юбка билан шляпа кийдириб қўйиш керак, холос. Ана шунда контрастлар бўлмайди, ана шунда кўрсатув асл ғарбча – ўзининг ғирт аслича кўриниш олади.

Бахтли эмиш-а...

* * *

Мутойиба

– Онаси, ўртоқларим уйга меҳмонга келяпти, бир ошга уннавор.

– Сехрли сўзни унутдингиз.

– Меҳмонлар кетгандан кейин, тортмадаги пулдан олиб, туркиячиникига бориб кел.

– Гўштни тўғрапман, дадажониси.

* * *

Аёл зоти асаларига ўхшайди. Ўзи асал беради,
лекин ора-орада чакиб туради.

* * *

Эркакларнинг тили учидан турадиган, лекин аёлларга айтишга “қўрқадиган” баъзи иборалар:

1. Агар сен семирдим, деб ўйлаётган бўлсанг, ҳақиқатдан ҳам шундай, онаси. Буни мендан сўраб ўтирма.

2. Сочингни калта қилиб кестирма. Асло! Узун сочлар доим калтасидан чиройлироқ кўринади.

3. Туғилган кунлар, тўйимизнинг 1, 2, 5, 18... йиллиги учун қимматбаҳо совға ахтариб, дўконма-дўкон изғишим шартмикин?

4. Мен бир суткада 24 соат фақат сен ҳақингда ўйлай олмайман. Буни қабул қил. Илтимос!

5. Кўз ёшинг бу – шантаж.

6. Сенинг кийимларинг жуда кўп. Тақинчокларинг ҳам.

7. Маросим ва тўйларга кетаётганингда сен ҳақиқатдан ҳам гўзалсан. Жиддий айтяпман. Қанийди, уйда ҳам шундай юрсанг.

8. Қочирим, сўз ўйин қилиб ўтирмасдан нимани хоҳлашингни очиқ айтсанг яхши бўларди. “Косанг тагидаги ним косани” топиб олиш бирам қийинки...

9. Магазинга бир нарсани харид қилиш учун кириб, бутунлай бошқа нарсаларни кўтариб чиқишингни ҳечам тушунолмайман.

Яхши рафиқа 18+

“**Б**ир кўнгилга кириш насибадир. Унда қолиш
эса – маърифат”!

* * *

Бугуннинг эрлари хотинига қўядиган талаблар бундан 30-40 йил олдинги эркакларникидан кескин фарқли.

Ҳозир интим масалаларда критерий-ўлчовлар ўзгариб кетган (эҳтимолки, атай ўзгартирилган).

Аксар аёллар ташқи гўзаллигини очгандан-очиб, зийнатларини эркагу аёлга кўз-кўз қилишга тушган. Камига телевидение, ижтимоий тармоқлардаги тарғиб қилинаётган гўзаллик стереотиплари эркагу аёлни фитналагандан фитналаб ётибди.

Оилада интим муносабатлар ҳар бир эркак учун ҳам, аёл учун ҳам ўта муҳим.

Аёллар эркакни биринчи навбатда жуфтнинг ташқи кўриниши қизиқтириши – жалб қилишини тушунишлари зарур.

Афсуски, бизнинг аксар ўзбек аёллари ўзларига қарашмайди, уйим, болам-чакам деб яшашади.

Шу фитнес замонида эрни уйга боғлаш, ўзига қаратиб олиш ҳам аёл тер тўкмаса, ҳаракат қилмаса бўлмайдиган ҳолатга келган.

“Эээ, хоҳласа шу”, “Мани бўлганим шу” деманг. Ахир, “уйимга ўғри тушса, тушаверсин” демайсиз-ку, уйингизни асраш тадбирини қиласиз-ку, тўғрими?

Хўш, нима қилиш керак?

Аёл киши энг аввало, ташқи кўринишига эътиборли бўлиши керак!

Бугуннинг эркагига:

1. Қоматли.
2. Ухоженный.
3. Дид билан кийинган.
4. Кулиб турадиган.
5. Мулойим ва “жойида” шўх аёл ёқади.

Буларни ҳаммаси бир аёлда жам бўлиши мумкинми, дерсиз?

Албатта! Фақат, бироз кунт бўлса кифоя.

Озиш учун қиммат ва зарарли дориларни ичиш, мураккаб диеталар билан ўзни қийнаш шарт эмас. Бироз нафсни тийиш, кечки соат олтидан кейин овқатланмаслик, спорт билан шуғулланиш кифоя (залга боришга имкон бўлмаса, машқларни уйда, интернетдан кўриб ҳам қилиш мумкин).

Бир танишим бор. Меҳмондорчиликка оддийгина кийиниб боради. Лекин эрининг ишдан келишини худди тўйга кетаётгандек ясан-тусан қилиб, тақинчокларини тақиб, пардоз-андоз қилиб кутиб олади.

Тўй-ҳашам учун қиммат кийимлар сотиб олмайди, одми кийинади, лекин тунги либосларни “ёмон”ларидан бор у кишида.

Сиз ҳам қилиб кўринг.

Уринишларингиз ўзини албатта, оқлайди. Қолаверса, эрни розилигини қозониш, эрни хурсанд қилиш ҳам ибодат-ку, шундай эмасми?

Ўз эрини “йўлдан уриш” мумкинми?

Жуфти-халоли учун доим суюкли, бетакрор ва ягона бўлиб қолиш истаги ҳар бир аёл учун, ҳар доим энг биринчи даражали истак бўлиб келган.

Бирок, ҳар куни бир алфозда такрорланувчи ҳаёт тарзи, муомала-муносабатлардаги бир хиллик жуфтлар ўртасида севги-муҳаббат сақланиб қолган тақдирда ҳам, эҳтироснинг сўнишига, зеркишига сабаб бўлади.

Вактлар ўтиб, эр-хотиннинг интим ҳаёти бир хил кўриниш касб этади. Турмуш ташвишлари ёки фарзандлар туғилиши натижасида оилавий ҳаётнинг жинсий томонига бўлган эътибор пасайиб кетади.

Агар, сиз эрингизнинг “тунги машғулот”га қизиқиши пасайиб кетаётганини пайқасангиз, қандай қилиб унинг ҳаётида ягона ва суюкли рафиқа бўлиб қолиш ҳақида бош қотиришингиз керак бўлган паллага етиб келибсиз, ҳисоби. Айни шу вазият ишқий

муносабатларга янгилик киритиб, эрингизни қайтадан ўзингизга жалб қилишнинг фурсатидир.

Эҳтирос нега сўнади?

Мутахассислар энг аввало, эр ва хотин муносабатларини синчиклаб ўрганиш ва эҳтироснинг нега йўқолгани ёки сустиги сабабини таҳлил қилишни тавсия қилишади.

1. Эрингизнинг сизга қизиқиши бўлган-у, вақтлар ўтиб у йўқолган бўлса, билингки, эрингизни интим муносабатларда нимадир қониқтирмапти.

2. Аксар ҳолларда эркак муносабатларда янгилик – янги нарса йўқлиги сабабли ҳам жуфтига қизиқишини йўқотиб кўяди. Жуфтингизнинг хоҳиши ва фантазиясини билинг ва шунга кўра иш тутинг.

3. Агар эрингизнинг ишлари жуда кўп бўлса, унинг ишларига қизиқиш билдиринг, эрингизга қизиқ бўлган мавзуда гаплашишни ўрганинг.

4. Эрингиз қанчалик жаҳлдор ва кўпол бўлмасин барибир меҳрибончилик ва ғамхўрликни яхши кўради – ширин муомала ва гўзал лутф унга жуда ёқади. Эрингиз билан майин ва чиройли муносабатда бўлишга ҳаракат қилинг. Ишонинг, бу уринишингиз самара бермай қўймайди.

* * *

Аёл кўпинча кундалик ташвишлар, уй ишлари, бола катта қилиш ва яна бошқа вазифалари билан бўлиб, кечкурунга бориб чарчаб қолади. Табиийки, эрининг кўнглига қараш, шаръий вазифани адо қилиш-

га истаса-истамаса кучи етмайди унинг. Кўпинча, эр ёнига чақирганида “боши оғриб қолади”, ишонарли баҳоналарни ўйлаб топишга тўғри келади.

Энг кетворганини ҳам эркак кўзига ялмоғиз қилиб кўрсатадиган энг кучли омил:

1. Эрга гап қайтариш.
2. “Хўп бўлади” демаслик.
3. Итоатсизлик.

Худди ҳозир телевизорда берилаётган турк сериалларидаги хотинларга ўхшаб;

Нормал эркак бунақа хотин билан яшолмайди.

Кулоққа айтмадиган гаплар

Биз ҳаммамиз ҳар хилмиз ва дидимиз, табиа-
тимиз ҳам турлича.

Аммо интим муносабатларда аксарият эркаклар бир овоздан маъқул кўрадиган баъзи жиҳатлар борки, уларни сиз билан баҳам кўрамиз азиз тоифадош.

Ташаббус

Эркакларга нимани хоҳлаётганини аниқ биладиган ва билдира оладиган аёллар ёқади. Вақти-вақти билан эркак билан ўрин алмашиш, назоратни ўз зиммасига олиш ва ташаббус билан чиқиш яхши натижа беради. Меъёрни унутмаган холда, албатта.

Янги жой

Эркак янгиликка ўч мавжудот. Жуфтингиз сиз яратган янгиликдан фақат хурсанд бўлади, ишонаверинг. Муҳими бир хилликдан қочиш керак.

Кутилмаганда...

Баъзан кутилмаганда, уни огоҳлантирмасдан очикроқ кийим билан қаршисида пайдо бўлишингиз ҳам интим ҳаётингизда ўзига яраша аҳамият касб этиши мумкин.

Муҳими буларнинг бари аёллик назокати ва макри билан уйғунлашиши керак.

* * *

Мутойиба

– Эрингни эҳтиёт қил, дугонангни ўғри тутма!

* * *

Ҳурматли аёллар! Унутманг, эркак зоти “ўша ишни” яхши кўради. Шу боис, табиийки, у худди ўзига ўхшаган жуфт – партнёрни хоҳлайди. Агар ҳадеганда жуфтнинг “боши оғриб”, раъйи қайтараверилса бу эркак психологиясига қаттиқ зарба беради. Жуфтидан кўнгли совийди, оиласига интирмай кўяди, ўзига ишончи пастлаб кетади. Кайфияти ҳам ёмонлашади. Қарабсизки, оилада уруш-жанжаллар, арзимаган нарсадан айб топишлар бошланади.

Ечим:

1. Йўлини қилиб, кечкурунга озроқ куч қолдириш.
2. Ўзингизни “ўша ишни” яхши кўрадигандек кўрсатиш.
3. Эринг раъйини қайтармаслик.

Жуда истамаётган бўлсангиз ҳам, бу бир ибодат, ҳозир ибодат қилиб, ажр оляпман денг. Жараён анча осонлашади.

“Агар эр тўшагига чақирганда хотин рад қилса, то тонг отгунча ўша хотинга малоикалар лаънат айтиб чиқади” деган маънодаги машхур ҳадисни ўқигансиз ёки эшитгансиз, албатта. Шу томондан кўнглини овлаб қўйсангиз, унча-мунчага жанжал қилавермайди эркак.

Ҳадисга ҳам қаранг, овқат пишириб бермаса, кирини ювмаса эмас тўшагига келмаса, дейиляпти.

Хулоса: тўшак овқатдан ҳам муҳим экан.

Эркакни жалб қилишнинг анъанавий усуллари

Агар сизнинг интим ҳаётингиз рисоладагидек
кетмаётган бўлса ва сиз эрингиз эътибори-
ни жалб қилиш ҳақида тез-тез ўйлаётган бўлсангиз,
демак – ўзгаришнинг айна вақтидасиз.

Халос бўлишингиз керак бўлган нарсалар:

1. Эски уй кийими, шаклсиз тунги кийим ва ран-
ги ўчган пижамалар – улардан воз кечинг.

Аёлнинг, айниқса, ич кийимлари эркак эътибо-
рини тортадиган, пижама ва халатлар ўта қўзғатув-
чи эмас-ку, аммо шунга бироз “шама” қиладиган бў-
лиши керак.

2. Қон босим ўлчагичи, мазь, шамоллашга қар-
ши свеча-шамлар, оғриқ қолдирувчи ҳар қандай таб-
леткалар:

Уларни аптечкада сақланг ва эрингизнинг кўзи
тушмаслигига имкон борича интилинг... Ҳа, айтган-

ча, унинг эътиборини тортиш учун ўзингизни касал қиёфага солиш ҳам сиз кутган натижани бермайди. Доимо касал хотин энг камида эркакда жинсий рағбат ўрнига раҳм-шафқат ва ачиниш туйғуларинигина уйғотади, холос.

3. Эски парфюм ва атир-упадан воз кечинг.

4. Ранги ўчган эски чойшаб – бу никоҳнинг узок йиллари ва рўзғор ташвиши ҳақида жуфтингизга эсла-тиб туради. Бу кўриниш билан уни жалб қила олмай-сиз. Ётоқ чойшабини ўзгартириб турунг ва чиройли ҳамда ёқимли рангисидан танланг..

Ётоқхона интерьерери ҳақида бош қотириш лозим. Ўзингизга ёқадиган ва нафис ҳиссиёт уйғотадиган ётоқхона интерьерини интернет ёрдамида танлаш имкони мавжуд.

Кўпинча сизни уй кийимида кўришга ўрганиб қолган жуфтингизни тез-тез ҳайратда қолдириб ту-ринг. Меҳмонга ёки кафега бирга борганда киядиган чиройли кийимларингизни эрингизнинг ишдан кели-шига кийиб олинг. Енгил макияж ҳам эсдан чиқма-син. Айтганча, севгилингиз олдида табассум билан, ноз-карашма қилиб юришни ҳам унутманг.

Оилавий ҳаётнинг маълум бир босқичида бир хил-лик ва зерикиш пайдо бўлади ва баъзи эркаклар ҳар хил “видеолар” ёрдамида ўткир ҳиссиётларни эслаш-га интилса, яна баъзилари четдан янги “шерик” ахта-ришга тушиб қолади.

Эрингизнинг сизга қизиқишини сўндирмаслик учун интим ҳаётингизга янгилик киритишдан чарчаманг:

– Ётоқхонангизни вақти-вақтида гуллар билан безанг, умр йўлдошингиз ёқтирадиган хушбўй ифорларга тўлдилинг, доимо сокинлик бахш этар даражада хонани тартибга келтириб қўйишни унутманг. Жуфтингизнинг кўзини қувонтирадиган муҳитни шай қилингки, буларнинг барчаси ишқий муносабатларингизни янгича тус олишига ёрдам берсин.

– Чарчаган эрингизни шунчаки массаж қилиб қўйишни таклиф қилинг ва албатта, унга ёқадиган қилиб уқаланг.

– Интим муносабатларда жуфтингизга ўзининг КУЧЛИ эканини ҳис қилиш имконини беринг. Бу эркак учун жуда муҳим.

Савол-жавоблар рўкни

Савол: Кўшнимизнинг қизи севишиб турмуш қурган. Аммо эри билан кўп уришади, қачон қарама уйига аразлаб келади. Кеча яна урушиб келиб қолибди, дейишди. Эрининг телефонда бегона аёл билан ёзишганини кўриб қолганмиш.

Маҳалламиздаги хотинларнинг айтишича, унинг ҳар сафарги жанжал-тўполонига шу телефон сабаб бўлар экан. Ўзи мусулмончиликда эр хотинининг ёки хотин эрининг телефонини рухсатсиз кўриши, смслари-ёзишмаларини ўқиши мумкинми?

Жавоб: Сиз тилга олган муаммо бугунги кунимизнинг энг оғриқли масалаларидан бирига айланиб улгурди.

2016 йил ҳисоб-китобларига кўра оилавий ажримларнинг 20 фоизига телефон сабаб бўлган.

Ислом динида эркак ва аёл никоҳ аҳдига мувофиқ турмуш қураётганлар, бу никоҳда уларнинг ҳар иккиси – эркак ҳам, аёл ҳам ўзларининг ҳақ ва ҳуқуқларига эгалар ва улар ўртасидаги муносабатлар ана шу ҳақларга мувофиқ юритилади.

Эркакнинг хотинига қулга қилгандек муомала қилиши, уни эксплуатация қилиши, хотинининг шахсий буюмлари – телефони, ҳамёни ёки шкафини доимо текшириб туриши мумкин бўлмаганидек, аёлга ҳам эрининг телефони, машинаси, ҳамёни ва бошқа шахсий буюмларини унинг рухсатисиз кўриши ёки текшириши мутлақо мумкин эмас.

Бундай хатти-ҳаракатлар – жосуслик ҳисобланади.

Жосуслик эса, динимизда ҳаром қилинган.

“Эй иймон келтирганлар! Кўп гумонлардан четда бўлинглар, чунки баъзи гумонлар гуноҳдир. Жосуслик қилманглар...” *(Хужурот сураси, 12-оят).*

Эрининг шахсий ҳудудларига дахл қилмаслик учун аёл ўзининг Аллоҳнинг кузатувида эканини ҳис қилиши керак. Ўзидан бошқанинг, хусусан, эрининг шахсий буюмларини яширинча кўриши Аллоҳ маън қилган ишлардан эканини, эрнинг телефонини хуфёна текшириб гуноҳ орттириши, буни тарк қилиб эса ажр-савобга эришишини теран англаши лозим.

Ҳаётий кузатувлар ҳам шуни кўрсатяптики, эрининг телефонини яширинча кўриш яна аёлнинг ўзига зарар бермоқда, руҳиятини ағдар-тўнтар қилиб, оиладаги жанжал-тўполонлар, кўнгил қолишлар ва ажримларга сабаб бўлмоқда. Оқибатда эса бундан энг кўп жабр кўраётган яна аёлнинг ўзи, фарзандлари ва яқинлари бўлмоқда.

Кўшнингизнинг қизига келсак, у эрини текшириши эмас, унга ишониши, сабр қилиши ва эрининг ҳаққи-га дуо қилиши керак... Эри ўз қилмишларига Худо-

нинг олдида ўзи жавоб бериши, ўзининг ҳам қилган ҳар бир ишидан Қиёмат кунда (жумладан, эрининг телефони рухсатсиз кўришидан ҳам) сўроқ қилинишини ёдда тутиши керак. Валлоҳу аълам.

* * *

Савол: Ёшим 31 да. Оилалиман, лекин эрим билан муносабатим кўнглимдагидек эмас. Эримга ёқиш учун киприк улатиб, лабимни ботекс қилдирдим. Эрим барибир кўчадаги аёлларга қараяпти. Бир неча марта кетиб қолдим, яна қайтиб келдим. Кўкрагим кичкина, силикон кўкрак қўйдирмоқчиман? Динда мумкин эмас, дейишди, лекин оилам мустаҳкамлиги учун қўйдирсам бўладими?

Жавоб: Масаланинг шаръий томонига тўхталмаймиз. Зеро, нафақат сунъий кўкрак операцияси, балки Аллоҳ яратган ҳар қандай аъзони, қиёфани ўзгартириш динимизда қатъий ҳаром экани кўпчиликка маълум.

Келинг, масалани бошқа томондан кўриб чиқамиз.

Саволингизга қараганда, сиз эрим билан муносабатим яхши эмаслигига ташқи кўринишим сабабчи, деган фикрдасиз. Гуноҳ эканини билсангиз-да, қиёфангизни тинмай ўзгартираётганингиз буни кўрсатиб турибди. Катта эҳтимол билан кўкрак операцияси ҳам охириги процедура бўлмайди сиз учун. Энг аввало, эркак билан мустаҳкам муносабат фақат ташқи кўринишга боғлиқ, деган нотўғри фикрни миянгиздан чиқариб ташланг. Тўғри, эркакларни чиройли ташқи кўриниш, гўзал қомат ўзига жалб қилади. Аммо, мустаҳкам муносабат учун фақат бунинг ўзигина етарли эмас.

Мисол учун, машхур голливуд актрисаларини олайлик. Бенуксон қадди-қомати, кўз қамашадиган даражадаги гўзаллиги билан тинимсиз эрга тегади ва ажрашади. Тегаети, ажрашади яна ва яна... Навбатдаги эрнинг қачон келиши аввалги эрнинг хотинидан, хотиннинг эридан қачон зерикишига боғлиқ. Эркак учун фақат ташқи гўзалликнинг ўзигина етарли эмаслигининг исботи улар.

Бир оила бўлиб яшаш учун кишига фақат шахвоний ҳирсинигина қондириш етарли эмас. Оилада эр хотинидан, хотин эридан сакийнат, ором топиши керак. Аёлнинг ташқи гўзаллиги ана шу сакийнатга олиб борувчи факторларнинг бири холос, ҳаммаси эмас.

Сиз эрингиз билан бахтли бўлишни истасангиз, нафақат ташқи қиёфангизни балки, уйғун ҳолда тутумларингизни ҳам ўзгартиришингиз керак.

Эрингиз бошқасини топиб олишидан кўрқишингизга келсак, агар уйда жанжал бўлаверса, эркакнинг хотири жам бўлмаса, сиз “дунё гўзали” бўлсангиз-да, у шундоғам бошқасини топиб олади.

Тинимсиз “гўзаллашишни” истаётганингизга қараганда, сиз ташқи кўринишингизга эътиборлисиз. Шунинг учун ҳам, бу борада сўз очмай, сизга эркак руҳияти эҳтиёж сезадиган қадриятларга кўпроқ урғу беришни маслаҳат берган бўлардим. Масалан: у эркак, у оила бошлиғи. Унинг табиатида РАҲБАРлик инстинкти бор. Бу билан ҳисоблашмаслик аёл учун катта минус. Агар сиз унинг ҳурматини жойига қўймасангиз, оилада устун экани туйғусини бермасангиз унинг ғурури топталади.

Эрингиз сизга нимадир дедими, дарҳол “хўп бўлади” денг. Тортишиб қолдингизми, гарчи ҳақ бўлсан-

гиз ҳам ўша тобда гап қайтарманг. Хато қилса, шартта бетига айтмасдан, кайфияти яхшилигида ётиғи билан тушунтиринг. Эркаклар танқидга жуда таъсирчанлар. Буни ҳисобга олинг. Унга оилада эркак экани, кучли экани туйғусини беринг. Ҳаттоки тўшакда ҳам.

Эркакка у билан олишадиган, чарсиллаб гап қайтарадиган аёл ёқмайди. Одоб-ахлоқ, назокат ва итоат аёл кишининг энг гўзал макияжи, аслида.

Кўпроқ ўз устингизда ишланг. Оила психологияси, эркак руҳияти борасидаги мақолалар, китоблар ўқинг. Атрофингиздаги эр-хотин аҳил бўлган оилаларни кузатинг, аёлнинг тутумларини таҳлил қилинг ва ўрганинг.

Силикон кўкракка келсак, эрингизнинг розилигини Роббингизнинг розилигидан устун қўйманг.

Саломатлигингизга жиддий хавф солиши бу энди алоҳида масала.

* * *

Савол: Аёл оилада эрининг масъулиятларини кўтариши тўғрими?

Жавоб: Биз аёллар ҳиссиётга берилувчан, раҳмдил мавжудотлармиз. Баъзилар жуфтига раҳми келганиданми ёки унга янада ёқиш илинжидами, эрининг масъулиятларини ҳам ўз зиммасига олишга мойил бўлади.

Эркакнинг вазифаларини бажариб, эрини аяган ёки унга ёқишга интилган аёл бу иши билан бора-бора эрини бўш-баёв лапашангга айлантиради. Энг ёмони рўзғор бўйинтуруғини ҳам ўзи англамаган ҳолда ўз бўйнига илиб олади.

Бу билан энди эркакнинг оилада иштироки унчалик шарт бўлмай қолади. Ҳаммасини аёл ҳал қилади, кечи-ради, чидайди, сабр қилади ва бу ЭРКАК учун қандай ҳам мазза! Эр хотиржам, фақат оқим бўйлаб сузади ва пассив позицияга ўтиб олади. Оқибатда ўринлар алмашиб қолади: аёлнинг қатъияти эркакнинг сустигига олиб келади, хотиннинг фаоллиги эрнинг дангасалигини кучайтиради. Лекин бундай бўлиши керак эмас!

Эрингизни қанчалик яхши кўрманг, унга меҳрибонлик қилиш сизга қанчалик ёқимли бўлмасин, унинг масъулиятларини асло бўйнингизга ола кўрманг, ойим!

Уйга бозорлик қилиш, куйган лампочкаларни алиштириш, эшикка келган МИБчиларга баста-жавоб қилиш ва ҳоказолар сизнинг масъулиятингиз эмас!

Агар унинг вазифаларини ўзингиз бажариб қўйверсангиз эркакнинг чақалоқдан ҳеч қандай фарқи қолмайди. У диванда ётиб олиб, инжиқлик билан эътибор талаб қилади, холос.

Энди ўйлаб кўринг, бу сиз истаган муносабатми?

* * *

Савол: Тўйимизга 5 йил бўлди. Эрим кўпинча менга бақирадилар. Мен ҳатто, у кишига телефон ҳам қила олмайман. У киши сабабсиз тел қилишимни тақиқлаб қўйганлар.

У кишининг кўнгилларини ҳеч топа олмаяпман. Яна у киши мени ноҳақ ҳақорат қилганларидан кейин кечирим ҳам сўрайдилар. Нима қилсам бўлади?

Жавоб: Эрингизнинг ўзини бундай тутишининг сабалари бир нечта бўлиши мумкин. Улардан бири

унинг темпераменти ва характерининг баъзи жиҳатидир.

Кўпинча, барча темпераментлар орасида таъсирчанлик ва сабрсизлик ХОЛЕРИКларга хос бўлади. Аммо улар кўнглига йўл топиш осон. Бу эса ўзаро муносабатларда унинг ва ўзингизнинг эҳтиёжларингизни осонлик билан қондириш имконини беради.

Эркак кишининг келиб, хотинига бесабаб бақириши бироз нотабийй.

Сиз эрингизнинг айнан қайси пайтда асабийлашаётгани, бунга нималар сабаб бўлаётгани ва келишмовчилик нималардан келиб чиқаётганини кузатинг. Кейинги тутумларингизда шу хатоларни такрорламасликка ҳаракат қилинг. Ўта арзимас нарсаларга ҳам асабийлашаверадиган бўлсалар, сиз бу бақиришларни юрагингизга яқин олманг. У кишини касал, инжиқ болангиз, каби тасаввур қилинг ва бағрикенглик билан муомала қилишга ҳаракат қилинг. Ахир, болангиз касал бўлиб, хархаша қилса, ундан хафа бўлмайсиз-ку!

Эҳтимол, телефон қилаверишингиздан жаҳли чиқиши сизларнинг бутунлай фарқли дунёқарашларингиз сабабидир. Масалан, сиз учун (умуман аёл киши учун) эри билан тез-тез телефонлашиш ўта муҳим ва катта аҳамият касб этади. Аксар эркаклар учун эса, бу бекорчиликдан бошқа нарса эмас. Мана шундан бир-бирини тушунмаслик келиб чиқади.

Таъбхираликка сабаб бўлмаслиги учун яхшиси бундай кўнғироқлардан воз кечиб қўя қолган маъкул.

Ғазаб отига минган эркак бамисоли атом бомбасига ўхшайди, бир портлайди-ю дарҳол ўчади. Ғазаб-

ланган аёл эса шамга ўхшайди, секин ёнади лекин узок, тутаб ёнади.

Эрингиз ғазабланганида сиз унингизни чиқармай туринг. У бир портлаб олганидан кейин айтадиган гапларингизни гапираверасиз.

Эрингизнинг қилган ишидан пушаймон бўлиши ва сиздан узр сўрашига келсак, буни паст баҳолашингиз нотўғри. Яхшиси сиз уни кечиришингиз ва унинг гапларидан хафа бўлганингизни жаҳл қилмасдан айтишингиз керак.

Агар эрингиз сизни севса, гапингизни эътиборсиз қолдирмайди.

* * *

Газ баллон тугаса, силкитиб... Шампунь тамом бўлса, сув қуйиб чайиб... Батарея тугаса, эзиб-пачоқлаб ишлатган, Азизам...

Танангиздаги триллионларча ҳужайрани мукамал ва қусурсиз бир шаклда ҳаракатлантираётган Роббингиздан ҳеч қачон умидсиз бўлманг.

Ҳаётда машаққат бўлиши ўзгармас қоида экан, Роббимизнинг афвига, ризосига эришиш учун буйруқларига “лаббай” дея ўз нафсини қийнамаслик, машаққат чекмаслик не ажиб, не ғариб.

“Қайси пайтки, йўлимни сен томон бурдим, яраларим битди, юрган йўлларимда чечаклар очилди, эй Роббим”.

Сўнгсўз ўрнида

Иנסон оиласида хотиржам бўлмас экан, бошқа соҳаларда ҳам муваффақиятга эриша олмайди. Қанча кўп пул топмасин, иш жойида қандай ютуқларга эришмасин ёки бизнесда қанчалик илғор бўлмасин, агар у оиласида бахтли бўлмас экан, унга ҳеч нарса том маънода шодлик келтирмайди, роҳат бермайди. Ичида бир нарса симиллаб, оиласидаги хурсизликни эслатиб тураверади.

Эҳтимол, сизга ажиб туюлар, аммо буларни ўз тажрибамдан келиб чиқиб айтяпман.

Оила ҳеч қачон ташқаридан бузилмайди. Тўғри, баъзи омиллар сабаб оила девори дарз кетиши мумкин, аммо пойдевори мустаҳкам уйга зилзила ҳам, шамол-ёмғирлар ҳам, йилларнинг ўтиши ҳам ўз таъсирини ўтказолмаганидек, ўзаги бақувват оилалар ҳам унча-мунча силкинишга матонат кўрсатиб, тик тураверадилар.

Оила оғир асоратларидан кейин ўзи азоб чекадиган эр ва хотин қўллари билан бузилади.

Ҳар бир бахтсиз оилада эр ҳам, хотин ҳам ўзи
жаллод ва ўзи қурбондир...

Ажралишлар сони тобора ўсиб бораётган бугун-
ги кунларимизда ОИЛА ИЛМИНИ ўрганиш ва ўрга-
тишга, такомиллашишга, ўз устимизда ишлашга ҳар
доимгидан-да муҳтожмиз!

МУНДАРИЖА

Сўзбоши	3
Оила илми.....	5
Таҳлилий мулоҳазалар ажрашишнинг асосий сабаблари.....	41
Суюкли рафиқа бўлишниинг 8 тамойили.	44
Биласизми нега кучли аёлларнинг ёлғиз қолиш эҳтимоллари катта?	48
Эркакларга ёқадиган 6 ибора	55
Оила қуриш арафасида турган ёшларга 5 та муҳим тавсия.....	68
Эркакларга қандай аёллар ёқади?	73
Аёл!	77
Эр аёлининг ташқи кўринишидан кўнгли тўлмай қолганда нима қилиш керак?	81
Оилада айтилмаслиги керак бўлган жумлалар	87
Севадими ёки йўқ...?.....	91
Беш нарса сизни стрессдан қутқаради	106
Сериаллар бизга бераётган тушунчалар.....	108
Ҳузурли ва энергияга тўла бир ҳаёт учун:.....	111
Қачонки – биз ростгўй бўлсак!!!	154
Шаҳризоданинг 4 олтин қоидаси	159
Қизғаниш ҳақида.....	171
Эркаклар нега хиёнат қиладилар?	176
Эр дегани мана бундай бўлибди	178
Эркак қачон уйдан безийди?	180
Яхши рафиқа 18+	201
Ўз эрини “йўлдан уриш” мумкинми?	204
Қулоққа айтиладиган гаплар.....	207
Эркакни жалб қилишнинг анъанавий усуллари	210
Савол-жавоблар рукни	213
Сўнгсўз ўрнида	221

ЗУБАЙДА ЗОҚИР ҚИЗИ

DADAЖОНИСИ

Оила саодати сирлари

Муҳаррир М. Дусярова
Бадий муҳаррир М. Маҳкамов
Мусаххих А. Мустафоева
Техник муҳаррир Е. Сибаетва
Саҳифаловчи ва дизайнер И. Икромов

Тасдиқнома рақами АИ № 7069 22.10.2020.
Босишга 2022 йил 8 апрелда рухсат этилди.

Қоғоз бичими 84x108 ¹/₃₂.

Шарт. бос. таб. 11,76. Нашр. бос. таб. 7,51.

Адади 1000 нусхада. Буюртма № 81.

Баҳоси келишилган нархда.

“ZUKKO KITOBXON BOSMAXONASI” МЧЖ

босмаҳонасида чоп этилди.

Тошкент ш., Лангар кўчаси, 78-уй.